

Migration och asylpolitik

Sammanfattning

Utskottet behandlar i detta betänkande ett stort antal motionsyrkanden från den allmänna motionstiden 2012 som rör asyl- och migrationsfrågor samt svenskt medborgarskap.

I betänkandet behandlas bl.a. frågor om skyddsbehov, begreppet väpnad konflikt, könsrelaterad förföljelse, samarbetet inom EU, arbetskraftsinvandring, anhöriginvandring, verkställighet av avvisnings- och utvisningsbeslut, visering och svenskt medborgarskap.

Utskottet avstyrker samtliga motionsyrkanden.

I ärendet finns 43 reservationer (S, SD, V).

Innehållsförteckning

Sammanfattning	1
Utskottets förslag till riksdagsbeslut	4
Redogörelse för ärendet	10
Utskottets överväganden	11
Migrations- och flyktingpolitik	11
Könsrelaterad förföljelse	17
Människosmuggling	20
Det gemensamma europeiska asylsystemet	22
Uppehållstillstånd i andra fall	28
Arbetskraftsinvandring	32
Anhöriginvandring	44
Asylprocessen	50
Domstolsprövning	54
Verkställighet av avvisnings- och utvisningsbeslut m.m.	56
Utvisning på grund av brott m.m.	63
Visering	68
Svenskt medborgarskap	70
Reservationer	74
1. Flyktingpolitiken, punkt 1 (SD)	74
2. Flyktingpolitiken, punkt 1 (V)	75
3. Förstärkt skydd för tolkar, punkt 2 (S, V)	75
4. Förstärkt skydd för tolkar, punkt 2 (SD)	76
5. Begreppet väpnad konflikt, punkt 3 (S, V)	76
6. Könsrelaterad förföljelse, punkt 4 (V)	77
7. Bedömning av hbt-skäl m.m., punkt 5 (S, V)	78
8. Människosmuggling, punkt 6 (SD)	78
9. Det gemensamma europeiska asylsystemet, punkt 7 (S)	79
10. Det gemensamma europeiska asylsystemet, punkt 7 (V)	80
11. Dublinförordningen, punkt 8 (S)	81
12. Dublinförordningen, punkt 8 (V)	81
13. Synnerligen ömmande omständigheter, punkt 9 (S, V)	82
14. Uppehållstillstånd i andra fall, punkt 10 (SD)	82
15. Uppehållstillstånd i andra fall, punkt 10 (V)	83
16. Arbetskraftsinvandring, punkt 11 (S)	83
17. Arbetskraftsinvandring, punkt 11 (SD)	85
18. Arbetskraftsinvandring, punkt 11 (V)	86
19. Sanktionsmöjligheter, punkt 12 (S)	87
20. Sanktionsmöjligheter, punkt 12 (V)	88
21. Anhöriginvandring, punkt 15 (SD)	88
22. Anhöriginvandring, punkt 15 (V)	89
23. Försörjningskrav, punkt 16 (S)	90
24. Försörjningskrav, punkt 16 (SD)	90
25. Försörjningskrav, punkt 16 (V)	91
26. Uppskjuten invandringsprövning, punkt 17 (S)	92
27. Uppskjuten invandringsprövning, punkt 17 (SD)	92
28. Uppskjuten invandringsprövning, punkt 17 (V)	93

29. Asylprocessen, punkt 18 (S)	93
30. Asylprocessen, punkt 18 (V)	94
31. Identitetskrav, punkt 19 (S)	94
32. Identitetskrav, punkt 19 (SD)	95
33. Identitetskrav, punkt 19 (V)	95
34. Åldersbedömning, punkt 20 (SD)	96
35. Åldersbedömning, punkt 20 (V)	96
36. Domstolsprövning, punkt 21 (V)	97
37. Verkställighet av avvisnings- och utvisningsbeslut m.m., punkt 22 (S)	98
38. Verkställighet av avvisnings- och utvisningsbeslut m.m., punkt 22 (SD)	98
39. Verkställighet av avvisnings- och utvisningsbeslut m.m., punkt 22 (V)	99
40. Utvisning på grund av brott m.m., punkt 23 (SD)	100
41. Visering, punkt 24 (SD)	102
42. Visering, punkt 24 (V)	102
43. Svenskt medborgarskap, punkt 25 (SD)	103
<i>Bilaga</i>	
Förteckning över behandlade förslag	104
Motioner från allmänna motionstiden hösten 2012	104

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

1. Flyktingpolitiken

Riksdagen avslår motionerna

2012/13:Sf206 av Kent Ekeröth (SD) yrkande 1,

2012/13:Sf225 av Jonas Sjöstedt m.fl. (V) yrkandena 1 och 22,

2012/13:Sf250 av Anita Brodén (FP),

2012/13:Sf316 av Jimmie Åkesson m.fl. (SD) yrkandena 8, 10 och 13,

2012/13:Sf350 av David Lång och Mikael Jansson (båda SD) och

2012/13:A393 av Åsa Romson m.fl. (MP) yrkande 1.

Reservation 1 (SD)

Reservation 2 (V)

2. Förstärkt skydd för tolkar

Riksdagen avslår motion

2012/13:Sf300 av Clas-Göran Carlsson och Carina Adolfsson Elgestam (båda S).

Reservation 3 (S, V)

Reservation 4 (SD)

3. Begreppet väpnad konflikt

Riksdagen avslår motionerna

2012/13:Sf225 av Jonas Sjöstedt m.fl. (V) yrkande 23 och

2012/13:Sf364 av Tomas Eneroth m.fl. (S) yrkande 8.

Reservation 5 (S, V)

4. Könrelaterad förföljelse

Riksdagen avslår motionerna

2012/13:Sf216 av Caroline Szyber m.fl. (KD),

2012/13:Sf225 av Jonas Sjöstedt m.fl. (V) yrkandena 19–21,

2012/13:Sf299 av Barbro Westerholm (FP),

2012/13:Sf377 av Börje Vestlund m.fl. (S) yrkandena 1 och 2,

2012/13:So267 av Eva Olofsson m.fl. (V) yrkande 19,

2012/13:So502 av Katarina Köhler m.fl. (S) yrkande 2 och

2012/13:So595 av Helena Leander m.fl. (MP) yrkandena 31–33 och 35.

Reservation 6 (V)

5. Bedömning av hbt-skäl m.m.

Riksdagen avslår motion

2012/13:Sf377 av Börje Vestlund m.fl. (S) yrkandena 4 och 6.

Reservation 7 (S, V)

6. Människosmuggling

Riksdagen avslår motion

2012/13:Sf272 av Kent Ekeröth (SD) yrkandena 1–3.

Reservation 8 (SD)

7. Det gemensamma europeiska asylsystemet

Riksdagen avslår motionerna

2012/13:Sf225 av Jonas Sjöstedt m.fl. (V) yrkandena 7–9 och 13–15 samt

2012/13:Sf364 av Tomas Eneroth m.fl. (S) yrkande 1.

Reservation 9 (S)

Reservation 10 (V)

8. Dublinförordningen

Riksdagen avslår motionerna

2012/13:Sf225 av Jonas Sjöstedt m.fl. (V) yrkandena 10 och 11 samt

2012/13:Sf364 av Tomas Eneroth m.fl. (S) yrkande 2.

Reservation 11 (S)

Reservation 12 (V)

9. Synnerligen ömmande omständigheter

Riksdagen avslår motionerna

2012/13:Sf208 av Caroline Szyber (KD) yrkandena 1 och 2,

2012/13:Sf212 av Caroline Szyber och Roland Utbult (båda KD) yrkandena 1 och 2,

2012/13:Sf225 av Jonas Sjöstedt m.fl. (V) yrkande 27,

2012/13:Sf326 av Matilda Ernkrans m.fl. (S) yrkande 1 och

2012/13:Sf364 av Tomas Eneroth m.fl. (S) yrkande 7.

Reservation 13 (S, V)

10. Uppehållstillstånd i andra fall

Riksdagen avslår motionerna

2012/13:Sf225 av Jonas Sjöstedt m.fl. (V) yrkande 36,

2012/13:Sf316 av Jimmie Åkesson m.fl. (SD) yrkandena 14–16,

2012/13:Sf317 av Johnny Skalin (SD) och

2012/13:Sf390 av Ulrika Karlsson i Uppsala (M) yrkandena 2 och 3.

Reservation 14 (SD)

Reservation 15 (V)

11. Arbetskraftsinvandring

Riksdagen avslår motionerna

2012/13:Sf207 av Jonas Sjöstedt m.fl. (V) yrkandena 6–10,

2012/13:Sf323 av Katarina Köhler (S),

2012/13:Sf364 av Tomas Eneroth m.fl. (S) yrkandena 5 och 6,

2012/13:Sf373 av Krister Örnfjäder och Christina Zedell (båda S),

2012/13:Sf374 av Krister Örnfjäder och Christina Zedell (båda S),

2012/13:Sf375 av Krister Örnfjäder och Christina Zedell (båda S),
2012/13:Sf378 av Börje Vestlund m.fl. (S),
2012/13:A369 av Anders Karlsson m.fl. (S) yrkandena 1 och 2 samt
2012/13:A392 av Ylva Johansson m.fl. (S) yrkandena 5, 6 och 8.

Reservation 16 (S)

Reservation 17 (SD)

Reservation 18 (V)

12. Sanktionsmöjligheter

Riksdagen avslår motionerna

2012/13:Sf207 av Jonas Sjöstedt m.fl. (V) yrkandena 11, 12 och 14–16,

2012/13:Sf364 av Tomas Eneroth m.fl. (S) yrkande 24,

2012/13:Sf376 av Krister Örnfjäder och Christina Zedell (båda S),

2012/13:A369 av Anders Karlsson m.fl. (S) yrkandena 3 och 4 samt

2012/13:A392 av Ylva Johansson m.fl. (S) yrkande 7.

Reservation 19 (S)

Reservation 20 (V)

13. Bärplockare

Riksdagen avslår motionerna

2012/13:Sf279 av Ann-Britt Åsebol och Eva Lohman (båda M) och

2012/13:Sf325 av Peter Hultqvist och Roza Güclü Hedin (båda S).

14. Studenter och forskare

Riksdagen avslår motionerna

2012/13:Sf254 av Mathias Sundin (FP) yrkandena 1 och 2,

2012/13:Sf331 av Roza Güclü Hedin (S),

2012/13:Sf341 av Marie Nordén och Maria Stenberg (båda S),

2012/13:Sf382 av Kerstin Lundgren (C),

2012/13:Ub503 av Kent Härstedt och Sven-Erik Bucht (båda S) yrkandena 2 och 3 samt

2012/13:Ub509 av Jabar Amin m.fl. (MP) yrkande 5.

15. Anhöriginvandring

Riksdagen avslår motionerna

2012/13:Sf203 av Christina Høj Larsen m.fl. (V) yrkande 1,

2012/13:Sf225 av Jonas Sjöstedt m.fl. (V) yrkandena 17 och 18,

2012/13:Sf316 av Jimmie Åkesson m.fl. (SD) yrkandena 1, 2, 4, 6 och 7,

2012/13:Sf349 av Anders Sellström (KD) och

2012/13:A394 av Carina Herrstedt m.fl. (SD) yrkande 20.

Reservation 21 (SD)

Reservation 22 (V)

16. Försörjningskrav

Riksdagen avslår motionerna

2012/13:Sf225 av Jonas Sjöstedt m.fl. (V) yrkande 16,

2012/13:Sf316 av Jimmie Åkesson m.fl. (SD) yrkandena 3 och 5 samt

2012/13:Sf364 av Tomas Eneroth m.fl. (S) yrkande 19.

Reservation 23 (S)

Reservation 24 (SD)

Reservation 25 (V)

17. Uppskjuten invandringsprövning

Riksdagen avslår motionerna

2012/13:Sf202 av Christina Höj Larsen m.fl. (V),

2012/13:Sf218 av Carina Herrstedt (SD),

2012/13:Sf273 av Edip Noyan (M),

2012/13:Sf332 av Susanne Eberstein och Ingemar Nilsson (båda S),

2012/13:Sf363 av Carina Ohlsson m.fl. (S),

2012/13:Sf364 av Tomas Eneroth m.fl. (S) yrkande 20 och

2012/13:So267 av Eva Olofsson m.fl. (V) yrkandena 17 och 18.

Reservation 26 (S)

Reservation 27 (SD)

Reservation 28 (V)

18. Asylprocessen

Riksdagen avslår motionerna

2012/13:Sf203 av Christina Höj Larsen m.fl. (V) yrkande 4 och

2012/13:Sf364 av Tomas Eneroth m.fl. (S) yrkande 9.

Reservation 29 (S)

Reservation 30 (V)

19. Identitetskrav

Riksdagen avslår motionerna

2012/13:Sf203 av Christina Höj Larsen m.fl. (V) yrkandena 2 och 3,

2012/13:Sf316 av Jimmie Åkesson m.fl. (SD) yrkande 11,

2012/13:Sf336 av David Lång och Mikael Jansson (båda SD) och

2012/13:Sf364 av Tomas Eneroth m.fl. (S) yrkande 18.

Reservation 31 (S)

Reservation 32 (SD)

Reservation 33 (V)

20. Åldersbedömning

Riksdagen avslår motionerna

2012/13:Sf204 av Christina Höj Larsen m.fl. (V) yrkande 6,

2012/13:Sf259 av Kent Ekeroth (SD) yrkandena 1 och 2 samt

2012/13:Sf316 av Jimmie Åkesson m.fl. (SD) yrkande 12.

Reservation 34 (SD)

Reservation 35 (V)

21. Domstolsprövning

Riksdagen avslår motion

2012/13:Sf225 av Jonas Sjöstedt m.fl. (V) yrkandena 32–34.

Reservation 36 (V)

22. Verkställighet av avvisnings- och utvisningsbeslut m.m.

Riksdagen avslår motionerna

2012/13:Sf204 av Christina Høj Larsen m.fl. (V) yrkande 3,

2012/13:Sf206 av Kent Ekeröth (SD) yrkandena 2–6,

2012/13:Sf225 av Jonas Sjöstedt m.fl. (V) yrkandena 24, 28–30, 35 och 39–41,

2012/13:Sf301 av Ulrika Carlsson i Skövde och Solveig Zander (båda C),

2012/13:Sf364 av Tomas Eneroth m.fl. (S) yrkande 12,

2012/13:Sf367 av Kent Ekeröth (SD) yrkande 3 och

2012/13:Sf391 av Lotta Hedström m.fl. (MP) yrkande 5.

Reservation 37 (S)

Reservation 38 (SD)

Reservation 39 (V)

23. Utvisning på grund av brott m.m.

Riksdagen avslår motionerna

2012/13:Ju262 av Kent Ekeröth och Thoralf Alfsson (båda SD) yrkandena 1–7 och 9,

2012/13:Sf257 av Kent Ekeröth (SD) yrkandena 1–3,

2012/13:Sf258 av Kent Ekeröth (SD) yrkandena 1 och 2,

2012/13:Sf316 av Jimmie Åkesson m.fl. (SD) yrkandena 17 och 18,

2012/13:Sf365 av David Lång och Mikael Jansson (båda SD),

2012/13:Sf367 av Kent Ekeröth (SD) yrkandena 1 och 2 samt

2012/13:A394 av Carina Herrstedt m.fl. (SD) yrkande 31.

Reservation 40 (SD)

24. Visering

Riksdagen avslår motionerna

2012/13:Sf225 av Jonas Sjöstedt m.fl. (V) yrkandena 12, 37 och 38,

2012/13:Sf252 av Clas-Göran Carlsson och Carina Adolfsson Elgestam (båda S) och

2012/13:Sf316 av Jimmie Åkesson m.fl. (SD) yrkande 9.

Reservation 41 (SD)

Reservation 42 (V)

25. Svenskt medborgarskap

Riksdagen avslår motionerna

2012/13:K357 av David Lång och Mikael Jansson (båda SD) yrkande 3,

2012/13:Sf274 av Bino Drummond (M),

2012/13:Sf298 av Marietta de Pourbaix-Lundin (M) och
2012/13:Sf316 av Jimmie Åkesson m.fl. (SD) yrkandena 19–21.
Reservation 43 (SD)

Stockholm den 11 april 2013

På socialförsäkringsutskottets vägnar

Gunnar Axén

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Gunnar Axén (M), Tomas Eneroth (S), Mikael Cederbratt (M), Lars-Arne Staxäng (M), Eva-Lena Jansson (S), Hans Backman (FP), Shadiye Heydari (S), Jasenko Omanovic (S), Gunilla Nordgren (M), Gunvor G Ericson (MP), David Lång (SD), Eva Lohman (M), Annelie Karlsson (S), Hannah Bergstedt (S), Lars Gustafsson (KD), Christina Høj Larsen (V) och Johan Hedin (C).

Redogörelse för ärendet

Utskottet behandlar i detta betänkande ett flertal motionsyrkanden om asyl- och migrationsfrågor samt svenskt medborgarskap som väcktes under den allmänna motionstiden 2012.

En redovisning av motionerna finns i bilagan.

Vid utskottets sammanträde den 26 mars 2013 informerade Migrationsverkets generaldirektör Anders Danielsson utskottet om myndighetens projekt REVA (Rättssäkert och effektivt verksällighetsarbete) och om arbetet med självmant återvändande. Rikspolischefen Bengt Svenson lämnade vid samma tillfälle information om polisens arbete med inre utlänningskontroll.

Utskottets överväganden

Migrations- och flyktingpolitik

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkanden bl.a. om ett förstärkt skydd för tolkar och om en översyn av flyktingbegreppet respektive av begreppet väpnad konflikt i utlänningslagen.

Jämför reservationerna 1 (SD), 2 (V), 3 (S, V), 4 (SD) och 5 (S, V).

Gällande ordning

FN-konventionen från 1951 om flyktingars rättsliga ställning (Genèvekonventionen), som ratificerades av Sverige 1954, innehåller bl.a. en definition av vem som ska anses som flykting och föreskriver förbud mot avvísning eller utvisning av personer till ett land där de riskerar förföljelse eller till ett land där de inte åtnjuter trygghet mot att bli sända till ett land där de riskerar förföljelse. I konventionen definieras en flykting som en person som i anledning av välgrundad fruktan för förföljelse på grund av sin ras, religion, nationalitet, tillhörighet till viss samhällsgrupp eller politiska åskådning befinner sig utanför sitt hemland och som inte kan eller på grund av sin fruktan inte vill begagna sig av hemlandets skydd.

Genom 2005 års utlänningslag (2005:716), förkortad UtL, tillförsäkras flyktingar en principiell rätt att få uppehållstillstånd i Sverige. Som en följd av att det s.k. skyddsgrundsdirektivet (2004/83/EG) genomfördes i svensk rätt ersattes den 1 januari 2010 den tidigare kategorin skyddsbehövande i övrigt av två nya kategorier, nämligen alternativt skyddsbehövande och övriga skyddsbehövande (prop. 2009/10:31, bet. 2009/10:SfU8, rskr. 2009/10:133).

Definitionen i 4 kap. 1 § UtL av vem som är flykting har samma lydelse som i Genèvekonventionen, dock anges uttryckligen att denna rätt gäller oberoende av om förföljelsen utgår från landets myndigheter eller, om dessa inte kan antas bereda trygghet mot förföljelse, från enskilda. Dessutom omfattar flyktingbegreppet personer som förföljs på grund av kön eller sexuell läggning.

Med alternativt skyddsbehövande avses enligt 4 kap. 2 § UtL en utlänning som befinner sig utanför det land som han eller hon är medborgare i, därför att

1. det finns grundad anledning att anta att utlänningen vid ett återvändande till hemlandet skulle löpa risk att straffas med döden eller att utsättas för kroppsstraff, tortyr eller annan omänsklig eller förnedrande

behandling eller bestraffning, eller som civilperson löpa en allvarlig och personlig risk att skadas på grund av urskillningslöst våld med anledning av en yttre eller inre väpnad konflikt, och

2. utlänningen inte kan, eller på grund av sådan risk som avses i 1 inte vill, begagna sig av hemlandets skydd.

Med övrig skyddsbehövande avses enligt 4 kap. 2 a § UtIL en utlännings person som befinner sig utanför det land han eller hon är medborgare i, därför att han eller hon

1. behöver skydd på grund av en yttre eller inre väpnad konflikt eller på grund av andra svåra motsättningar i hemlandet känner välgrundad fruktan att utsättas för allvarliga övergrepp, eller

2. inte kan återvända till sitt hemland på grund av en miljökatastrof.

Även när det gäller andra skyddsbehövande än flyktingar saknar det betydelse om det är landets myndigheter som är ansvariga för att utlänningen löper de risker som har angetts eller om dessa myndigheter inte kan antas erbjuda trygghet mot att utlänningen utsätts för sådana risker genom handlingar från enskilda.

Som flykting, alternativt skyddsbehövande eller övrig skyddsbehövande anses även en person som är statslös och som av de uppräknade skälen befinner sig utanför det land där han eller hon tidigare haft sin vanliga vistelseort. För den som är statslös flykting krävs dessutom att han eller hon inte kan, eller på grund av sin fruktan inte vill, återvända till detta land.

Förutom flyktingar har alternativt skyddsbehövande och övriga skyddsbehövande som befinner sig i Sverige rätt till uppehållstillstånd. Upphållstillståndet ska i dessa fall vara permanent eller gälla i minst tre år. Tillstånd får dock vägras i vissa fall (5 kap. 1 § UtIL). Kravet på att uppehållstillstånd ska ha sökts och beviljats före inresan till Sverige gäller inte den som söker uppehållstillstånd som flykting eller annan skyddsbehövande eller på grund av synnerligen ömmande omständigheter (5 kap. 18 § UtIL).

Motionerna

Tomas Eneroth m.fl. (S) begär i kommittémotion 2012/13:Sf364 yrkande 8 ett tillkännagivande om behovet av att tydliggöra begreppet inre väpnad konflikt. Skiljelinjen mellan de två bestämmelserna om väpnad konflikt i 4 kap. 2 och 2 a §§ UtIL är enligt motionärerna otydlig och svårtillämpbar.

I motion 2012/13:Sf300 av Clas-Göran Carlsson och Carina Adolfsson Elgestam (båda S) begärs ett tillkännagivande om att överväga en förstärkning av skyddet för tolkar som används av försvarsmakten. Det går enligt motionärerna inte att blunda för de risker som finns för de tolkar som arbetar åt de svenska styrkorna i Afghanistan. Därför är det rimligt med en översyn av hur skyddet för tolkar kan förstärkas.

Åsa Romson m.fl. (MP) begär i partimotion 2012/13:A393 yrkande 1 ett tillkännagivande om en mer human och öppen asyl- och migrationspolitik. Enligt motionärerna finns det stora brister i dagens lagstiftning som behöver åtgärdas. I motionen räknas ett flertal sådana upp.

Jimmie Åkesson m.fl. (SD) begär i partimotion 2012/13:Sf316 yrkande 8 ett tillkännagivande om att ansökan om asyl i Sverige ska göras vid gränsen i samband med inresa. Om inte så sker ska personen i fråga inte få sitt ärende prövat utan genast avvisas eller utvisas. I samma motion yrkande 10 begärs ett tillkännagivande om att den som vistas illegalt i landet utan att söka asyl inte ska kunna få sin sak prövad utan ska avvisas omgående. I yrkande 13 begär motionärerna ett tillkännagivande om att asyl endast ska beviljas två kategorier av personer: 1) de som uppfyller kriterierna i Genèvekonventionen och 2) ett mindre antal kvotflyktingar som erbjuds asyl enligt avtal med UNHCR.

I motion 2012/13:Sf206 av Kent Ekeröth (SD) begärs i yrkande 1 ett tillkännagivande om att det ska ställas krav på att alla utomeuropeiska invandrare som söker någon form av uppehälle i Sverige har giltiga identitets- och resehandlingar. Att söka sig till Sverige och medvetet förstöra sina handlingar för att lättare undgå utvisningsbeslut är enligt motionären bedrägligt.

I motion 2012/13:Sf350 av David Lång och Mikael Jansson (båda SD) begärs ett tillkännagivande om att regeringen måste redovisa hur stora kostnaderna för asyl- och anhöriginvandringen är. Motionärerna framhåller att många experter menar att denna invandring kostar det svenska samhället stora summor varje år.

Jonas Sjöstedt m.fl. (V) begär i partimotion 2012/13:Sf225 yrkande 1 ett tillkännagivande om att stärka svenska myndigheters respekt för asylrätten och Genèvekonventionen. Om inte de mänskliga rättigheterna respekteras när det gäller de människor som har minst möjligheter och resurser att föra sin talan kommer andra gruppers rättigheter att angripas längre fram. I samma motion yrkande 22 begärs ett tillkännagivande om en översyn av bestämmelsen om rätt till skydd som flykting i utlänningslagen för att tolkningen av bestämmelsen ska bringas i överensstämmelse med gällande internationell rätt. Utlänningslagens krav på att risken för förföljelse ska beaktas om den är sannolik stämmer enligt motionärerna inte med flyktingkonventionen. I yrkande 23 begär motionärerna ett tillkännagivande om en översyn av bestämmelserna om skydd vid väpnad konflikt, urskillningslöst våld och svåra inre motsättningar för att skyddet ska bli mer heltäckande. Motionärerna påpekar att det råder stora oklarheter vad gäller tolkningen av bestämmelserna om internationellt skydd för den som flytt från bl.a. en väpnad konflikt.

I motion 2012/13:Sf250 av Anita Brodén (FP) begärs ett tillkännagivande om att Sverige bör ta humanitär hänsyn till den rådande situationen för kristna minoriteter i Irak när asylärenden behandlas. Motionären påpekar att UNHCR i flera år har kritiserat tvångsutvisningarna till Irak.

Utskottets ställningstagande

Av Migrationsverkets statistik framgår att närmare 44 000 personer sökte uppehållstillstånd i Sverige som skyddsbehövande under 2012, vilket är en ökning jämfört med 2011 då antalet uppgick till drygt 29 600. Under 2012 avgjorde Migrationsverket 36 526 asylärenden. Av dessa beviljades knappt 13 712 personer uppehållstillstånd på grund av skyddsbehov antingen som konventionsflykting eller som annan skyddsbehövande. Därutöver överfördes 1 853 s.k. kvotflyktingar till Sverige för vidarebosättning under 2012.

Sverige är bundet av folkrättsliga förpliktelser inom såväl internationell flyktingrätt som mänskliga rättigheter i övrigt. Detta innebär att flyktingrättens olika delar alltid ska tillämpas. Till exempel får en asylsökande inte avvisas eller utvisas till ett land där hans eller hennes liv eller frihet hotas på grund av bl.a. ras, religion eller nationalitet. Utlänningslagens definition av vem som är flykting överensstämmer i princip med Genèvekonventionens men tillförsäkrar även andra skyddsbehövande en principiell rätt att få uppehållstillstånd i Sverige. Det gäller bl.a. den som inte kan återvända till sitt hemland på grund av en yttre eller inre väpnad konflikt.

Sverige erbjuder skydd i större utsträckning än internationella överenskommelser kräver. Denna politik har ett starkt stöd i riksdagen. Sverige är ett land som har en tradition av öppenhet mot omvärlden. Detta återspeglas också i den gällande asyllagstiftningen, som i sin tur bygger på de internationella konventioner om mänskliga rättigheter som Sverige har tillträtt och är bundet av.

Med asyl förstås enligt utlänningslagen ett uppehållstillstånd som beviljas en flykting eller en alternativt skyddsbehövande. En sådan begränsning som föreslås i motion 2012/13:Sf316 (SD) yrkande 13 skulle enligt utskottet innebära att bl.a. alternativt skyddsbehövande inte längre skulle kunna beviljas asyl. Enligt utskottet kan det inte komma i fråga att begränsa rätten till asyl vare sig för alternativt skyddsbehövande eller kvotflyktingar.

Vidare är det enligt utskottets mening otänkbart och dessutom inhumant att införa ett krav på att en asylsökande ska ha giltiga identitets- och resehandlingar vid ankomsten till Sverige eller att ansökan om asyl ska göras vid den svenska gränsen för att inte avvisning eller utvisning ska ske utan föregående prövning. En sådan ordning skulle riskera att komma i konflikt med Sveriges internationella förpliktelser då den sökande mycket väl kan ha flyktinskäl och därmed en i princip ovillkorlig rätt till skydd. Av samma skäl är inte heller kravet att den som vistas här utan tillstånd ska direktavvisas godtagbart, då även en person som kommit in olovligen i Sverige kan ha flyktinskäl. Motionerna 2012/13:Sf316 yrkandena 8, 10 och 13 och 2012/13:Sf206 (SD) yrkande 1 avstyrks därmed.

Även motionerna 2012/13:A393 (MP) yrkande 1 och 2012/13:Sf225 (V) yrkandena 1 och 22 avstyrks med det anförda.

Som utskottet har redovisat ovan kan såväl alternativt skyddsbehövande som övriga skyddsbehövande beviljas uppehållstillstånd på grund av att det i hemlandet pågår en yttre eller inre väpnad konflikt.

Av regeringens proposition Genomförande av skyddsgrundsdirektivet och asylprocedurdirektivet (prop. 2009/10:31) kan utläsas att skillnaden mellan de båda bestämmelserna om väpnad konflikt är att skyddet enligt bestämmelsen om alternativt skyddsbehövande är snävare än det skydd som bestämmelsen om övrig skyddsbehövande ger. Bestämmelsen om alternativt skyddsbehövande ger skydd åt en civilperson som skulle utsättas för en verklig risk att drabbas av allvarligt och personligt hot mot liv och lem på grund av urskillningslöst våld vid ett återvändande. Dessutom krävs att det ska föreligga grundad anledning att anta att utläningen vid ett återvändande skulle utsättas för en sådan verklig risk. När det gäller övrig skyddsbehövande ger bestämmelsen skydd åt den som behöver skydd på grund av en väpnad konflikt.

Migrationsöverdomstolen preciserade i ett vägledande avgörande den 6 oktober 2009 (MIG 2009:27) närmare vad som avses med ett tillstånd av inre väpnad konflikt i utlänningslagens mening. Enligt domstolen krävs att följande förutsättningar är uppfyllda. De svåra motsättningarna mellan befolkningsgrupperna ska innefatta utdragna och alltjämt pågående stridigheter mellan väpnade regeringsstyrkor och en eller flera andra organiserade väpnade grupper eller mellan två eller flera sådana grupper som strider mot varandra. Stridigheterna ska vara av sådan karaktär att de går utöver vad som kan klassas som inre oroligheter eller vad som endast utgör sporadiska eller isolerade våldshandlingar. Det ska vara utmärkande för civilbefolkningens situation att det våld som konflikten för med sig är urskillningslöst och så allvarligt att det finns grundad anledning att förmoda att en civilperson genom sin blotta närvaro skulle löpa en verklig risk att utsättas för ett allvarligt och personligt hot mot liv eller lem. Definitionen av begreppet väpnad konflikt bekräftades i en dom av Migrationsöverdomstolen den 24 november 2011 (MIG 2011:4).

Utskottet anser inte att det finns något skäl för riksdagen att ta initiativ till en översyn av tillämpningen eller tolkningen av begreppet väpnad konflikt. Det ankommer i stället på Migrationsöverdomstolen att som praxisbildande instans vägleda de lägre instanserna, vilket också har skett i fråga om begreppet väpnad konflikt. Något behov av att därutöver tydliggöra skillnaderna mellan det skydd som bestämmelsen om alternativt skyddsbehövande ger en skyddsbehövande i händelse av yttre eller inre väpnad konflikt och det skydd som ges i bestämmelsen om övrig skyddsbehövande föreligger inte. Med det anförda avstyrker utskottet motionerna 2012/13:Sf364 (S) yrkande 8 och 2012/13:Sf225 (V) yrkande 23.

Utskottet anser vidare att det saknas skäl för riksdagen att ta initiativ till en särskild redovisning av kostnaderna för bl.a. asylinvandring. Asylrätten bygger på internationella konventioner om mänskliga rättigheter och är inte en fråga om ekonomi. Utskottet avstyrker därmed motion 2012/13:Sf350 (SD).

När det gäller frågan om situationen för de kristna minoriteterna i Irak vill utskottet framhålla att flyktingar, alternativt skyddsbehövande och övriga skyddsbehövande som befinner sig i Sverige enligt utlänningslagen har rätt till uppehållstillstånd här. Bedömningarna görs utifrån de individuella förutsättningarna i det enskilda fallet. Det är Migrationsverkets och migrationsdomstolarnas uppgift att ta ställning till om det finns skäl för uppehållstillstånd, t.ex. på den grunden att den asylsökande vid ett återvändande skulle löpa risk att utsättas för förföljelse, tortyr eller annan omänsklig eller förnedrande behandling. Med hänsyn härtill är utskottet inte berett att föreslå något tillkännagivande med anledning av motion 2012/13:Sf250 (FP). Motionsyrkandet avstyrks därför.

Utskottet vill tillägga att Migrationsverket på regeringens uppdrag den 1 juni 2012 redovisade sitt arbete med att vidareutveckla kompetensen rörande religiös tillhörighet. I redovisningen anges bl.a. att rättschefen under 2011 fattade beslut i form av ett rättsligt ställningstagande om den individuella prövningen av individer som tillhör minoriteter och andra grupper i Iran samt flyktingskap sur place för individer ur denna grupp. Personer som tillhör en rad angivna grupper ska enligt ställningstagandet beaktas vid den individuella prövningen. I ett rättsligt ställningstagande från februari 2012 angående religion som asylskäl inklusive konvertering poängteras behovet av att ha tillgång till korrekt och aktuell landinformation innan en utredning genomförs. Vidare lämnas rekommendationer för bedömningen av om grunderna för ansökan uppfyller kraven om förföljelse, varvid hänsyn även måste tas till att en person kan tillskrivas en religiös uppfattning som han eller hon inte har. Särskilt poängteras att den sökande inte ska behöva dölja sin religiösa tillhörighet om han eller hon inte väljer att göra det av personliga skäl. Enligt redovisningen ska ett omvärldsanalycenter etableras och tematiska fördjupningar vid behov göras t.ex. vad gäller religion.

Vad gäller frågan om förstärkning av skyddet för tolkar som anlitas av den svenska försvarsmakten noterar utskottet att Försvarsmakten den 7 mars 2013 förklarade att man tar sitt arbetsgivaransvar för de lokalanställda tolkarna i Afghanistan. Försvarsmakten har därefter överlämnat ett svar till regeringen om vilket stöd Sverige kan ge lokalanställd personal när den svenska styrkans närvaro i Afghanistan trappas ned. Försvarsmakten anser att denna grupp är särskilt utsatt och att andra myndigheter bör överväga möjligheten att ge stöd, t.ex. inom systemet för flyktingkvoten. Frågan bereds för närvarande i Regeringskansliet.

Utskottet har full förståelse för motionärernas önskan att skydda de lokalanställda tolkarna i Afghanistan. Eftersom frågan bereds i Regeringskansliet anser dock utskottet att resultatet av denna beredning bör avvaktas och att riksdagen därför inte nu bör göra ett uttalande i frågan. Då motion 2012/13:Sf300 (S) huvudsakligen kan anses tillgodosedd avstyrks motionen.

Könsrelaterad förföljelse

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkanden bl.a. om flyktingstatus för hbt-personer, hbt-skäl som framförs sent i asylprocessen och om hedersrelaterat våld.

Jämför reservationerna 6 (V) och 7 (S, V).

Motionerna

I motion 2012/13:Sf377 av Börje Vestlund m.fl. (S) begärs i yrkande 1 ett tillkännagivande om att även transpersoner som förföljs i sitt hemland på grund av könsidentitet eller könsuttryck ska omfattas av Genèvekonventionens flyktingdefinition. För att det inte ska råda någon tvekan om att även transpersoner omfattas av definitionen bör lagstiftningen kompletteras på denna punkt. I samma motion yrkande 2 begärs ett tillkännagivande om behovet av en tillämpning av hbt-personers skyddsskäl som står i bättre överensstämmelse med riksdagens beslut. Enligt motionärerna finns det stora brister när det gäller synen på asylsökande hbt-flyktingar, brister som är direkt stötande för rättssäkerheten i många ärenden. Det gäller t.ex. kunskapen om situationen för den asylsökande i dennes hemland. I yrkande 4 begär motionärerna ett tillkännagivande om bedömningen av hbt-skäl som framförs sent i asylprocessen. Om en asylsökande inte vågar berätta om sin sexuella läggning förrän sent i processen anses han eller hon enligt motionärerna inte trovärdig. I yrkande 6 begärs ett tillkännagivande om en utvärdering av hur bestämmelserna om hbt-flyktingars asylskäl tillämpas.

I motion 2012/13:So502 av Katarina Köhler m.fl. (S) begärs i yrkande 2 ett tillkännagivande om stopp för utvisningar till länder där förtryck av kvinnor råder. Enligt motionärerna finns det fortfarande klara brister i den svenska asylprocessen som innebär att kvinnor och barn är oskyddade. I många länder är kvinnors rättigheter och möjligheter fortfarande starkt eftersatta.

Helena Leander m.fl. (MP) begär i kommittémotion 2012/13:So595 yrkande 31 ett tillkännagivande om behovet av en översyn av utlänningslagen med anledning av de motstridiga formuleringar den innehåller när det gäller hbtq-personer. I samma motion yrkande 32 begärs ett tillkännagivande om att regeringen bör ta initiativ till en översyn av Migrationsverkets styrning i syfte att säkerställa lagstiftarens intentioner i asylprocessen. I nuläget sker utvisningar av homosexuella i fall där lagstiftaren tydligt uttryckt att detta inte ska ske, t.ex. till Irak och Uganda. I yrkande 33 begärs ett tillkännagivande om att regeringen bör ta initiativ till en särskild översyn av bedömningarna i fall som rör asylsökande homosexuella från länder där homosexualitet är kriminaliserat, t.ex. Gambia och Kenya. I yrkande 35 begärs ett tillkännagivande om att alla flyktingar som kommer

till Sverige på grund av förföljelse för sin sexuella läggning ska garanteras ett kompetent bemötande av svenska myndigheter och att de skäl som flyktingarna framför ska tas på allvar.

Jonas Sjöstedt m.fl. (V) begär i partimotion 2012/13:Sf225 yrkande 19 ett tillkännagivande om att regeringen i regleringsbrev till Migrationsverket bör ställa krav på att verket omarbetar relevanta avsnitt i Migrationshandboken. Detta för att UNHCR:s kritik av hur Migrationsverket utreder och bedömer könsspecifik förföljelse till fullo ska beaktas. I samma motion yrkande 20 begärs ett tillkännagivande om en snar utvärdering av tillämpningen av bestämmelsen om flyktingstatus på grund av förföljelse på grund av kön eller sexuell läggning. I yrkande 21 begär motionärerna ett tillkännagivande om att regeringen bör tillse att utlänningslagen tillämpas enligt lagstiftarens intentioner. Enligt motionärerna är det klarlagt att människor avrättas på grund av sin sexuella läggning i Iran. Trots det utvisas hbt-personer dit.

Eva Olofsson m.fl. (V) begär i kommittémotion 2012/13:So267 yrkande 19 ett tillkännagivande om en obligatorisk utbildning i genusmedveten asylprövning för handläggare på Migrationsverket. Det förekommer enligt motionärerna att kvinnor som söker asyl på grund av hedersrelaterat våld får avslag framför allt för att Migrationsverket saknar kunskap om mäns våld mot kvinnor och barn och vilka uttryck hedersvåldet kan ta sig.

I motion 2012/13:Sf299 av Barbro Westerholm (FP) begärs ett tillkännagivande om en översyn av utlänningslagen och med den sammanhängande styrdokument i syfte att undanröja hbt-personers rättsosäkra situation. Det ska enligt motionären aldrig komma i fråga att avvisa t.ex. en homosexuell person till hemlandet om han eller hon riskerar förföljelse på grund av sin sexuella läggning. Trots detta sker utvisningar till t.ex. Irak och Uganda, där homosexualitet är straffbart.

I motion 2012/13:Sf216 av Caroline Szyber m.fl. (KD) begärs ett tillkännagivande om behovet av en granskning av Migrationsverkets rutiner för att säkerställa att förföljelse på grund av kön eller sexuell läggning ger flyktingstatus enligt lagstiftningens intentioner. Enligt motionärerna finns det skäl att anta att riksdagens intentioner med ändringen 2005 inte har uppnåtts.

Utskottets ställningstagande

I samband med att utskottet behandlade regeringens proposition 2005/06:6 Flyktingkap och förföljelse på grund av kön eller sexuell läggning klargjorde utskottet i sitt av riksdagen godkända betänkande 2005/06:SfU4 att begreppet kön avser såväl biologiskt som socialt kön. Utskottet välkomnade även propositionens ställningstagande att samtliga transpersoner kan omfattas av begreppet kön men framhöll att det liksom för övriga asylsökande när det gäller samhällsgruppsrekvisitet krävs att förföljelsen har sin grund i just personens kön eller förhållningssätt till könsidentiteten. Utskot-

tet konstaterade att också s.k. könsspecifik förföljelse omfattades av förslaget och att bl.a. könsstympning är ett tydligt exempel på könsspecifik förföljelse riktad mot kvinnor samt att detsamma gäller tvångssteriliseringar och aborter som utförs under tvång.

Rättschefen vid Migrationsverket angav i ett rättsligt ställningstagande från den 12 oktober 2009 (RCI 04/2009) sammanfattningsvis att det inte är ovanligt att förföljelse på grund av homo- eller bisexuell läggning åberopas sent i en asylprocess eller först när avvisnings- eller utvisningsbeslutet vunnit laga kraft. Om sexuell läggning åberopas först i en senare del av handläggningen eller processen av ett grundärende bör inte enbart detta faktum minska uppgiftens trovärdighet. Inte heller bör i allmänhet enbart det faktum att uppgiften åberopats först i ett verkställighetsärende minska uppgiftens trovärdighet.

Av ett rättsligt ställningstagande den 13 januari 2011 (RCI 03/2011) framgår att Migrationsverket i sin bedömning inte får kräva att den person som gör sannolikt att han eller hon vid ett återvändande offentligt kommer att visa sin sexuella läggning i stället väljer ett diskret levnads sätt. Om personen själv anför att han eller hon kommer att välja ett diskret levnads sätt vid ett eventuellt återvändande, är den avgörande frågan vad orsaken till detta val är. Om orsaken är att det är så han eller hon önskar att leva eller att det är på grund av socialt tryck, ska ansökan om asyl avslås. Om – å andra sidan – orsaken är att han eller hon riskerar en konkret skyddsgrundande förföljelse ska detta godtas.

Utskottet kan konstatera att var och en som söker asyl i Sverige får sitt skyddsbehov prövat i enlighet med skyddsgrunderna i utlänningslagen. Bedömningarna görs alltid utifrån de individuella förutsättningarna i det enskilda fallet. Migrationsverket och migrationsdomstolarna ska på de skäl som anförts och det underlag som presenterats avgöra om det finns grund för uppehållstillstånd. När det gäller att ge vägledning för tillämpningen är det som redan påpekats en fråga för Migrationsöverdomstolen i egenskap av praxisbildande instans.

Ärenden där den asylsökande åberopat sin sexuella läggning som skäl för uppehållstillstånd kan enligt utskottet vara svårbedömda. Avgörande är om det finns en koppling mellan den sexuella läggningen och den förföljelse som den asylsökande utsatts för och riskerar att utsättas för vid ett återvändande. Finns det skäl att anta att det är något annat än den sexuella läggningen som lett till förföljelsen saknas den nödvändiga kopplingen, och uppehållstillstånd kan inte beviljas på den grunden. Utskottet vill dock betona att om förföljelse på grund av sexuell läggning åberopas sent i asylprocessen innebär inte det att uppgiftens trovärdighet minskar.

Enligt Migrationsverkets årsredovisning 2011 har en utbildning i normkritiskt synsätt införlivats i Migrationsverkets utbildningsprogram och en särskild samordnare för hbtq- och genderfrågor tillsatts. Utbildningen påbörjades under hösten 2011 och kommer att fortsätta under kommande år. Av årsredovisningen 2012 framgår att Migrationsverket deltog vid Asylforum

2012 som arrangerades av asylsökande eller tidigare asyl- eller tillståndssökande hbtq-personer. Ett antal utmaningar kunde därmed identifieras och förslag till åtgärder beredas i verksamheten. Ett resultat av detta är enligt årsredovisningen en rättslig genomgång och ett förtydligande av styrande dokument angående bedömningar av hbtq-relaterade asylskäl i fråga om länder där samkönat sex är förbjudet. Andra exempel är ett kommande metodseminarium om transpersoners rättigheter i processen och bedömning av genus som flyktinggrund.

Utskottet noterar att Migrationsverket enligt regleringsbrevet för 2013 ska redovisa vilka metoder och verktyg myndigheten använder för att säkerställa rättslig kvalitet samt hur myndigheten arbetar för att säkerställa likformig tillämpning i asylärenden där sexuell läggning och könsidentitet åberopas. Uppdraget ska redovisas senast den 14 juni 2013.

Mot bakgrund av vad som nu anförts avstyrker utskottet motionerna 2012/13:Sf377 (S) yrkandena 1, 2, 4 och 6, 2012/13:So502 (S) yrkande 2, 2012/13:So595 (MP) yrkandena 31–33 och 35, 2012/13:Sf225 (V) yrkandena 19–21, 2012/13:So267 (V) yrkande 19, 2012/13:Sf299 (FP) och 2012/13:Sf216 (KD).

Människosmuggling

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkanden bl.a. om avslag på ansökan om uppehållstillstånd vid och om en skärpning av straffet för människosmuggling.

Jämför reservation 8 (SD).

Gällande ordning

Enligt 20 kap 8 § UtL döms den som uppsåtligen hjälper en utlänning att olovligen komma in i eller passera genom Sverige, en annan EU-stat eller Island, Norge, Schweiz eller Liechtenstein för människosmuggling till fängelse i högst två år. Om brottet är grovt döms till fängelse till lägst sex månader och högst sex år. Vid bedömning av om brottet är grovt ska särskilt beaktas om gärningen utförts mot ersättning, utgjort ett led i en verksamhet som avsett ett stort antal personer eller utförts under former som innebär livsfara för utlänningen eller annars utförts under hänsynslösa former. Är brottet ringa döms till böter eller fängelse i högst sex månader.

Enligt 20 kap. 9 § UtL döms den som i vinstsyfte planlägger eller organiserar en verksamhet som är inriktad på att främja att utlänningar reser till Sverige utan pass eller de tillstånd som krävs för inresa i Sverige för organiserande av människosmuggling till fängelse i högst två år. Är brottet grovt döms till fängelse i lägst sex månader och högst sex år. Vid bedömning av om brottet är grovt ska särskilt beaktas om gärningen innefattar

ett systematiskt utnyttjande av utlänningars utsatta situation, eller innefattar livsfara eller annan hänsynslöshet gentemot utlänningarna. Är brottet ringa döms till böter eller fängelse i högst sex månader.

Motionerna

I motion 2012/13:Sf272 av Kent Ekeröth (SD) begärs i yrkande 1 ett tillkännagivande om att den som smugglats in i Sverige alltid ska få avslag på ansökan om uppehållstillstånd eller medborgarskap i Sverige. För att stävja människosmugglingen till Sverige anser motionären att den som smugglats hit alltid bör nekas asyl här. Att smugglas genom hela Schengen för att söka asyl just här är ett oetiskt sätt att kringgå Dublinförordningen och måste motverkas. I yrkandena 2 och 3 begärs tillkännagivanden om att skärpa straffen för människosmuggling och för organiserande av människosmuggling. För både människosmuggling och organiserande av människosmuggling bör minimistraffet vara ett års fängelse och maxstraffet höjas till fyra år. För grova fall bör minimistraffet höjas till två år och maxstraffet till åtta år. För fall som är ringa bör maxstraffet höjas till ett år.

Utskottets ställningstagande

Av regeringens proposition Människosmuggling och tidsbegränsat uppehållstillstånd för målsägande och vittnen m.m. (prop. 2003/04:35) framgår att med hänsyn till den omfattning människosmuggling fått under senare år och de allvarliga konsekvenser som den medför för såväl enskilda som samhället måste brottslighet av detta slag betraktas som allvarlig. Ett sätt för samhället att understryka det klandervärda i ett brott är att belägga det med kännbara påföljder. Regeringen föreslog därför att maximistraffet vid grov människosmuggling respektive grovt organiserande av människosmuggling skulle höjas till fängelse i högst sex år. Detta blev också, efter utskottets förslag i betänkande 2003/04:SfU6, riksdagens beslut (rskr. 2003/04:164).

Utskottet har inte ändrat uppfattning vad gäller brottens straffvärde och avstyrker därmed motion 2012/13:Sf272 (SD) yrkandena 2 och 3.

Att en person som tagit sig in i Sverige med hjälp av människosmugglare automatiskt skulle få avslag på sin ansökan om uppehållstillstånd är enligt utskottet lika otänkbart som att tillmötesgå kravet ovan att en person ska söka asyl vid den svenska gränsen för att inte riskera att avvisas eller utvisas utan föregående prövning. Ett sådant krav riskerar att komma i konflikt med Sveriges internationella förpliktelser då en person som kommit hit med hjälp av människosmugglare mycket väl kan ha flyktingskäl och därmed en i princip ovillkorlig rätt till skydd. Med det anförda avstyrker utskottet motion 2012/13:Sf272 (SD) yrkande 1.

Det gemensamma europeiska asylsystemet

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkanden bl.a. om ett gemensamt europeiskt asylsystem, vissa EU-direktiv och om Dublinförordningen. Jämför reservationerna 9 (S), 10 (V), 11 (S) och 12 (V).

Gällande ordning

I enlighet med Amsterdamfördraget avslutades i april 2004 det första steget för att uppnå en gemensam europeisk migrations- och asylpolitik. EU:s medlemsstater hade därmed enats om miniminivåer på en rad områden, bl.a. vad gäller asylprocedurer, skyddsgrunder och mottagandet av asylsökande.

I november 2004 antogs Haagprogrammet, ett flerårigt arbetsprogram för att gå vidare mot en gemensam lagstiftning på asyl- och migrationsområdet. Programmet innebar att EU:s politik skulle inriktas på att i en anda av delat ansvar bistå tredjeländer med att förbättra sin kapacitet att hantera migration och skydd av flyktingar genom långsiktiga lösningar.

Som ett led i den fortsatta harmoniseringen presenterade kommissionen i juni 2007 en grönbok om det framtida gemensamma europeiska asylsystemet, KOM(2007) 301. Enligt grönboken är det av avgörande betydelse att procedurerna förbättras så att den som söker skydd i EU effektivt kan lägga fram och göra sina anspråk gällande, att kapaciteten stärks hos alla aktörer i asylprocessen samt att nationella asylmyndigheter förses med lämpliga verktyg för hantering av asylströmmar. Därtill krävs att ansvaret för att handlägga asylansökningar och bevilja skydd i EU blir rättvist fördelat. Sedan ett samrådsförfarande ägt rum om grönboken presenterade kommissionen i juni 2008 en strategisk plan för asylpolitiken, KOM(2008) 360, med förslag till åtgärder för upprättandet av det gemensamma europeiska asylsystemet (CEAS) och en tidsplan för när åtgärderna ska vidtas.

Lissabonfördraget trädde i kraft den 1 december 2009. Riksdagen godkände fördraget den 20 november 2008 (prop. 2007/08:168, bet. 2008/09:UU8, rskr. 2008/09:64).

Haagprogrammet löpte ut i december 2009. I juni samma år presenterade kommissionen meddelandet Ett område med frihet, säkerhet och rättvisa i allmänhetens tjänst (KOM(2009) 262), det s.k. Stockholmsprogrammet. Stockholmsprogrammet, som gäller för perioden 2010–2014, antogs av Europeiska rådet i december 2009. I april 2010 presenterade kommissionen en handlingsplan för att genomföra Stockholmsprogrammet, KOM(2010) 171. Handlingsplanen innefattar bl.a. garantier för skyddet av de grundläggande rättigheterna, åtgärder för att förbättra EU-medborgarnas förutsättningar att utnyttja sina rättigheter och stärka förtroendet för det europeiska rättsliga området samt strategier för att trygga säkerheten i EU. Till handlingsplanen är fogat en lista med förslag på konkreta åtgärder

som antingen redan har antagits, fortfarande är föremål för förhandling eller återstår att läggas fram. Bland åtgärder som ännu inte har presenterats finns ett meddelande om lämpligheten, möjligheterna och svårigheterna med en gemensam behandling av asylansökningar inom unionen.

Sedan kommissionen i juni 2007 presenterat en utvärdering av Dublinförordningen, dvs. förordning (EG) nr 343/2003 om kriterier och mekanismer för att avgöra vilken medlemsstat som har ansvaret för att pröva en asylansökan som en medborgare i ett tredjeland har gett in i någon medlemsstat, lämnade kommissionen i december 2008 förslag till ändringar i förordningen, KOM(2008) 820. Vid rådmötet den 6–7 december 2012 nåddes en politisk överenskommelse om förslaget till förordning.

Även andra rättsakter är eller har varit föremål för revidering. Det gäller bl.a. mottagandedirektivet (2003/9/EG), Eurodacförordningen ((EG) nr 2725/2000), skyddsgrundsdirektivet (2004/83/EG) och asylprocedurdirektivet (2005/85/EG).

När det gäller mottagandedirektivet presenterade kommissionen i juni 2011 ett nytt omarbetat förslag till direktiv, KOM(2011) 320. Förslaget innebär bl.a. att asylsökande ska få tillträde till arbetsmarknaden senast sex månader efter asylansökan. Vid rådmötet i oktober 2012 nåddes en politisk överenskommelse om direktivförslaget.

I fråga om Eurodacförordningen antogs i september 2009 ett nytt förslag till ändring av förordningen, KOM(2009) 342 och 344, i syfte att ge brottsbekämpande myndigheter tillgång till Eurodac. I oktober 2010 presenterades ytterligare ett förslag, dock utan förslaget att ge brottsbekämpande myndigheter tillgång till Eurodac, KOM(2010) 555.

Ett ändrat skyddsgrundsdirektiv (2011/95/EU), som bl.a. innebär att flyktingar och alternativt skyddsbehövande ges samma rättigheter, antogs av Europaparlamentet och rådet den 13 december 2011.

Även när det gäller asylprocedurdirektivet presenterade kommissionen i juni 2011 ett omarbetat förslag till direktiv, KOM(2011) 319. Det nya förslaget innebär ändringar i bl.a. de regler som rör tillgång till asylprocessen, rättsligt bistånd och s.k. påskyndade förfaranden.

I februari 2009 föreslog kommissionen inrättandet av en europeisk byrå för samarbete i asylfrågor, KOM(2009) 66, med syfte att underlätta och stärka det praktiska samarbetet mellan medlemsstaterna i asylfrågor och bidra till ett bättre genomförande av det gemensamma europeiska asylsystemet. Den 18 juni 2010 trädde förordning (EU) nr 439/2010 om inrättande av ett europeiskt stödkontor för asylfrågor (Easo) i kraft. Stödkontoret, som inledde sin verksamhet våren 2011, hjälper medlemsstaterna att uppfylla sina europeiska och internationella skyldigheter att ge skydd åt människor i nöd. Stödkontoret fungerar också som ett centrum för sakkunskap i asylfrågor och ger stöd till medlemsstater vars asyl- och mottagningsssystem är under särskilt tryck.

Motionerna

Det gemensamma europeiska asylsystemet

Tomas Eneroth m.fl. (S) begär i kommittémotion 2012/13:Sf364 yrkande 1 ett tillkännagivande om ett gemensamt europeiskt asylsystem. Motionärerna anser att Sverige måste vara pådrivande för en humanitär och kraftfull hållning som ger skydd och skapar stabilitet i en alltmer globaliserad värld och att asylsökande måste få en rättvis och rättssäker behandling oavsett till vilket EU-land de kommer.

Jonas Sjöstedt m.fl. (V) begär i partimotion 2012/13:Sf225 yrkande 7 ett tillkännagivande om en asyl- och flyktingpolitik i EU grundad på respekt för mänskliga rättigheter och människors lika värde. I samma motion yrkande 8 begärs ett tillkännagivande om att regeringen bör kräva nya förhandlingar om direktivet om transportörsansvar. Alla bestämmelser som sätter asylrätten ur spel eller leder till diskriminering grundad på hudfärg eller etniskt ursprung bör tas bort. I yrkande 9 begärs ett tillkännagivande om att regeringen bör ta initiativ till en förändring av EU:s politik för återtagandeavtal. Tredjeländers myndigheter görs genom avtalen till agenter för EU när det gäller att utvisa de egna medborgarna från EU. I yrkande 13 begärs ett tillkännagivande om att regeringen i rådet bör avvisa det aktuella förslaget till ändrat asylprocedurdirektiv och kräva att rättssäkerhetsgarantierna förbättras, inte försämrats. I yrkande 14 begärs ett tillkännagivande om att regeringen i rådet bör avvisa kommissionens omarbetade förslag till direktiv om mottagandevillkor och i stället kräva att kommissionens ursprungliga förslag görs till föremål för förnyade diskussioner. I yrkande 15 begärs ett tillkännagivande om att regeringen i EU bör ta initiativ till att återvändandedirektivet upphävs och ersätts med ett nytt direktiv vars innehåll står i överensstämmelse med grundläggande humanitära principer, respekten för människors lika värde och EU-ländernas internationella åtaganden. Bland annat är en period på 7–30 dagar för frivilligt återvändande orimligt kort och förvarsreglerna oacceptabla.

Dublinförordningen

Tomas Eneroth m.fl. (S) begär i kommittémotion 2012/13:Sf364 yrkande 2 ett tillkännagivande om att Sverige inom EU ska verka för att utveckla och förbättra Dublinsamarbetet i syfte att skydda familjers sammanhållning, garantera rättssäkerhet och värna mänskliga rättigheter. Överföringar av asylsökande bör enligt motionärerna tillfälligt kunna upphöra och fokus bör framöver också sättas på mottagandet vid överföringar.

Jonas Sjöstedt m.fl. (V) begär i partimotion 2012/13:Sf225 yrkande 10 ett tillkännagivande om att regeringen bör stödja kommissionens förslag till ändringar i Dublinförordningen. Sverige har motsatt sig att kommissionen ska kunna besluta att ställa in överföringar av asylsökande till ett land vars mottagningskapacitet är överbelastad. I samma motion yrkande 11

begärs ett tillkännagivande om ett initiativ till en översyn av Dublinförordningens fördelningskriterier så att de asylsökandes egna val ska vara styrande.

Utskottets ställningstagande

Det gemensamma europeiska asylsystemet

För närvarande pågår det ett intensivt arbete i EU med att slutföra arbetet med att utforma den gemensamma migrations- och asylpolitiken. Bland annat är ett flertal direktiv föremål för revidering eller har redan reviderats. Till grund för kommissionens strategiska plan för asylpolitiken ligger den grönbok om det framtida gemensamma europeiska asylsystemet som kommissionen presenterade i juni 2007. Utskottet har i utlåtande 2006/07: SfU13 redovisat sin granskning av grönboken. I utlåtandet förklarade utskottet bl.a. att det är eftersträvänsvärt med en ökad harmonisering av asylpolitiken inom EU och att det övergripande målet måste vara att öka EU:s sammantagna kapacitet att ta emot asylsökande. Vidare ville utskottet se ett rättssäkert och öppet system som värnar möjligheten att söka asyl.

I samband med riksdagens behandling av frågan om godkännande av Lissabonfördraget konstaterade utskottet i ett yttrande till utrikesutskottet (yttr. 2008/09:SfU2y) att fördraget föreskriver enhetliga regler i stället för miniminormer på asylområdet. Utskottet delade regeringens bedömning att en gemensam asyl- och invandringspolitik för hela unionen, där medlemsstaterna tillämpar samma bestämmelser och erkänner varandras beslut, sammantaget ger en bättre ordning både för medlemsstaterna och för den enskilde, och även en mer rättvis ansvarsfördelning mellan medlemsstaterna.

I ett yttrande till justitieutskottet över Stockholmsprogrammet (yttr. 2008/09:SfU7y) framhöll utskottet bl.a. att rätten att söka asyl är grundläggande och att en EU-gemensam asylpolitik måste garantera var och en tillgång till rättssäkra skyddssystem och grunda sig på solidaritet mellan medlemsstaterna.

Av ramöverenskommelsen den 3 mars 2011 mellan regeringen och Miljöpartiet de gröna om migrationspolitik framgår bl.a. att flera av EU:s medlemsstater i dag brister på ett oacceptabelt sätt i sin hantering av asylsökande men att Sverige verkar för att ge FN:s flyktingkommissariat, UNHCR, en framträdande roll. Vidare anges att enskilda medlemsstater inte ska förhindras att ha en i förhållande till den asylsökande mer generös inställning än den som EU som helhet har, att genomförandet av det europeiska asylsystemet ska vara humant, rättssäkert och effektivt samt att arbetet med att omförhandla de grundläggande rättsakterna för asyllagstiftningen ska fortsätta. Därtill ska den gemensamma asyllagstiftningen garantera att en asylsökande behandlas på ett likvärdigt sätt, oavsett vilken medlemsstat som har ansvaret.

Utskottet har således i olika sammanhang klargjort sin inställning till ett gemensamt europeiskt asylsystem och förutsätter att Sverige kommer att fortsätta att verka för en asyl- och migrationspolitik inom EU som tillgodoser höga rättssäkerhetskrav och som ger ett fullgott skydd för individer med behov av internationellt skydd. Ramöverenskommelsen mellan regeringen och Miljöpartiet de gröna borgar för att så också blir fallet. Mot denna bakgrund saknas skäl för riksdagen att vidta någon särskild åtgärd. Med detta får motionerna 2012/13:Sf364 (S) yrkande 1 och 2012/13:Sf225 (V) yrkande 7 anses i huvudsak tillgodosedda och avstyrks därmed.

Även motion 2012/13:Sf225 (V) yrkandena 13 och 14 avstyrks med det anförda.

Med anledning av rådets direktiv 2001/51/EG om transportörsansvar infördes i utlänningslagen bestämmelser om transportörers skyldighet att kontrollera att utläningar har pass och andra tillstånd som krävs för inresa i landet liksom en skyldighet att kontrollera att de har medel för sin hemresa. Samtidigt infördes en bestämmelse i 19 kap. 6 § UtL om att transportörer som inte uppfyller sin kontrollskyldighet under vissa förutsättningar ska betala en särskild avgift om högst 46 000 kronor. Sedan regeringen med anledning av riksdagens tillkännagivande (bet. 2005/06: SfU14, rskr. 2005/06:280) följt upp och analyserat tillämpningen av bestämmelserna om transportörsansvaret uttalade regeringen i skrivelse 2008/09: 33 att lagregleringen inte hade någon inverkan på Sveriges förpliktelser enligt Genèvekonventionen eller andra folkrättsliga åtaganden. Utskottet fann därefter att det saknades anledning att anta att bestämmelserna om transportörsansvar hindrar personer från att söka asyl i Sverige och avstyrkte därmed ett motionsyrkande (bet. 2008/09:SfU8). Utskottet, som vidhåller sitt tidigare ställningstagande, kan mot bakgrund härav inte se något skäl att kräva omförhandlingar av direktivet om transportörsansvar. Motion 2012/13:Sf225 (V) yrkande 8 avstyrks därmed.

Återtagandavtal ingås för att reglera procedurer och ansvar för tredjeländer att återta sina medborgare. Det är av högsta vikt att principen om non-refoulement respekteras, dvs. att en fördragsslutande stat inte får avvisa eller utvisa en flykting till gränsen mot ett område där hans eller hennes liv eller frihet skulle hotas på grund av hans eller hennes ras, religion, nationalitet, tillhörighet till en viss samhällsgrupp, politisk åskådning eller minoritet. Utskottet kan konstatera att kommissionen har mandat att ingå sådana avtal med tredjeländer för att effektivisera återvändandearbetet. Tanken är att återtagandavtalen ska bidra till en förbättrad hantering av återvändande för personer som ska avvisas eller utvisas till länder utanför EU genom utökad samarbete med ursprungsländer och transitländer. Utskottet avstyrker med det anförda motion 2012/13:Sf225 (V) yrkande 9.

När det gäller återvändandedirektivet konstaterar utskottet att riksdagen så sent som i mars 2012 ställde sig bakom utskottets förslag om att tillstyrka regeringens förslag att fr.o.m. den 1 maj 2012 i svensk rätt, dvs. utlänningslagen, införliva Europaparlamentets och rådets direktiv 2008/115/

EG om gemensamma normer och förfarande för återvändanden av tredje-landsmedborgare som vistas olagligt i medlemsstaterna, det s.k. återvändandedirektivet (bet. 2011/12:SfU6, rskr, 2011/12:164). Med hänsyn härtill ser utskottet inte något skäl för riksdagen att ta initiativ till ett upphävande av direktivet. Utskottet avstyrker därmed motion 2012/13:Sf225 (V) yrkande 15.

Dublinförordningen

Enligt Dublinförordningen ligger ansvaret för prövning av en asylansökan hos den medlemsstat som har tagit störst del i den asylsökandes inresa, t.ex. genom att utfärda visering eller uppehållstillstånd. Varje medlemsstat får pröva en asylansökan som lämnats in av en tredje-landsmedborgare även om de inte har någon skyldighet att göra det enligt förordningen. Vidare får varje medlemsstat, trots att den inte är ansvarig enligt förordningen, av humanitära skäl sammanföra familjemedlemmar och andra släktingar i beroendeställning.

Sverige liksom övriga medlemsstater i EU är bundna av folkrättsliga förpliktelse inom såväl internationell flyktingrätt som mänskliga rättigheter i övrigt. Detta innebär att flyktingrättens alla delar, t.ex. att en asylsökande inte får avvisas eller utvisas till ett land där hans eller hennes liv eller frihet hotas på grund av bl.a. ras, religion eller nationalitet, alltid ska tillämpas. Detta gäller även i förhållande till Dublinförordningen.

Den nämnda utvärderingen av Dublinförordningen visar att systemet allmänt sett fungerar bra och är ett ändamålsenligt system för att avgöra vilken medlemsstat som ska vara ansvarig för prövningen av en asylansökan, men att det finns vissa problem i tillämpningen av regelverket. De ändringar som kommissionen har föreslagit bygger även fortsättningsvis på principen om första asylland. Kommissionens förslag innehåller bl.a. vissa bestämmelser för att stärka rättssäkerheten och ett förslag om att skapa en mekanism för att göra det möjligt att tillfälligt stoppa överföringar av asylsökande till en medlemsstat, den s.k. suspenderingsmekanismen. Vid råds-mötet den 6–7 december 2012 nåddes en politisk överenskommelse om förslaget. Överenskommelsen innebär dock att man frångått förslaget om en suspenderingsmekanism till förmån för ett system för tidig varning (early warning system).

Utskottet avstyrker med det anförda motionerna 2012/13:Sf364 (S) yrkande 2 och 2012/13:Sf225 (V) yrkandena 10 och 11.

Uppehållstillstånd i andra fall

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkanden bl.a. om begreppet synnerligen ömmande omständigheter, en bortre gräns i asyprocessen och ett poängsystem för beviljande av uppehållstillstånd.

Jämför reservationerna 13 (S, V), 14 (SD) och 15 (V).

Gällande ordning

Enligt den s.k. portalparagrafen i 1 kap. 10 § UtL ska i fall som rör ett barn särskilt beaktas vad hänsynen till barnets hälsa och utveckling samt barnets bästa i övrigt kräver. När frågor om tillstånd enligt utlänningslagen ska bedömas och ett barn berörs av ett beslut i ärendet ska barnet enligt 1 kap. 11 § höras, om det inte är olämpligt. Vidare ska den hänsyn tas till det barnet har sagt som barnets ålder och mognad motiverar.

Enligt 5 kap. 6 § UtL får uppehållstillstånd, om det inte kan ges på någon annan grund, beviljas en utlänningsomgång om det vid en samlad bedömning av utlänningsomgångens situation föreligger sådana synnerligen ömmande omständigheter att han eller hon bör tillåtas stanna i Sverige. Vid bedömningen ska särskilt beaktas utlänningsomgångens hälsotillstånd, anpassning till Sverige och situation i hemlandet. Barn får beviljas uppehållstillstånd även om de omständigheter som kommer fram inte har samma allvar och tyngd som krävs för att tillstånd ska beviljas vuxna personer.

Som redan nämnts har flyktingar, alternativt skyddsbehövande och övriga skyddsbehövande som befinner sig i Sverige i princip rätt till uppehållstillstånd. Uppehållstillstånd ska i dessa fall i regel vara permanent eller gälla i minst tre år (5 kap. 1 § UtL). Vidare kan tidsbegränsade uppehållstillstånd ges i vissa i lagen angivna situationer, t.ex. på grund av anknytning till någon som är bosatt i Sverige, på grund av sjukdom eller för arbete, studier och besök.

Motionerna

Synnerligen ömmande omständigheter m.m.

Tomas Eneroth m.fl. (S) begär i partimotion 2012/13:Sf364 yrkande 7 ett tillkännagivande om behovet av att förändra begreppet synnerligen ömmande omständigheter i utlänningslagen. Begreppet har enligt motionärerna kommit att tolkas alltför restriktivt och bör därför ändras. Vidare bör nuvarande praxis rörande barn mildras. Ett liknande yrkande finns i motion 2012/13:Sf326 yrkande 1 av Matilda Ernkran m.fl. (S).

Jonas Sjöstedt m.fl. (V) begär i partimotion 2012/13:Sf225 yrkande 27 ett beslut om att ändra 5 kap. 6 § första stycket 1 utlänningslagen. ”Synnerligen ömmande omständigheter” bör enligt motionärerna bytas mot ”särskilt ömmande omständigheter”.

I motion 2012/13:Sf208 av Caroline Szyber (KD) begärs i yrkande 1 ett tillkännagivande om lägre beviskrav för barn i utlänningslagen genom att ”synnerligen ömmande omständigheter” ersätts med ”särskilt ömmande omständigheter”. I samma motion yrkande 2 begärs ett tillkännagivande om en översyn av utlänningslagen i syfte att förtydliga lagen med särskild betoning på hur barn- och rättighetsperspektivet kan stärkas. Enligt motionären behövs en tydligare hänvisning i utlänningslagen till barnkonventionen.

I motion 2012/13:Sf212 av Caroline Szyber och Roland Utbult (båda KD) begärs i yrkande 1 ett tillkännagivande om barn med uppgivenhets-symtom. Barnens tillstånd beror enligt motionärerna på traumatiska upplevelser före flykten. Att utvisa dessa barn är inte acceptabelt. I samma motion yrkande 2 begärs ett tillkännagivande om att en flyktbarnskommission bör tillsättas för att bringa klarhet i vad som har hänt med de apatiska barn som tidigare har utvisats.

Övriga motioner

Jimmie Åkesson m.fl. (SD) begär i partimotion 2012/13:Sf316 yrkande 14 ett tillkännagivande om att undantagsvis utfärda tillfälliga uppehållstillstånd för personer som inte fullt ut lever upp till FN-konventionens krav men som av ytterst starka humanitära skäl ändå inte omedelbart kan återvända till sitt hemland, ett närliggande område eller sitt första asylland. I samma motion yrkande 15 begärs ett tillkännagivande om att tillfälliga uppehållstillstånd ska vara regel och att möjligheten att utfärda permanenta uppehållstillstånd som ett mellansteg mellan tillfälligt uppehållstillstånd och svenskt medborgarskap ska avskaffas. I yrkande 16 begär motionärerna ett tillkännagivande om att tillfälliga uppehållstillstånd ska gälla för ett år i taget.

I motion 2012/13:Sf317 av Johnny Skalin (SD) begärs ett tillkännagivande om att regeringen bör återkomma med ett förslag på ett poängsystem för beviljande av uppehållstillstånd som är baserat på kriterier byggda på möjligheter för individen att på ett gott sätt ta del av det svenska samhället. Denna typ av regelverk bryter enligt motionären inte mot internationella konventioner eller avtal.

Jonas Sjöstedt m.fl. (V) begär i partimotion 2012/13:Sf225 yrkande 36 ett tillkännagivande om införande av en bortre gräns i asylprocessen. En bestämmelse bör införas i utlänningslagen om att den som har ansökt om uppehållstillstånd och inte fått ett lagakraftäggande beslut inom 18 månader från ansökan ska beviljas uppehållstillstånd, om det inte finns särskilda skäl som talar emot det.

I motion 2012/13:Sf390 av Ulrika Karlsson i Uppsala (M) begärs i yrkandena 2 och 3 tillkännagivanden om kortare handläggningstider och om positiva beslut när enskilda drabbas negativt av långa handläggningstider. Regeringens ambition har varit att handläggningstiderna ska kortas till högst tre månader. Detta är inte möjligt att uppnå utan tydliga incitament. När Migrationsverket eller någon annan myndighet inte klarar av att hantera ett ärende inom tre månader, och detta inte beror på att den enskilde har försvårat asylprocessen genom att inte samarbeta med myndigheten, bör den asylsökande få ett positivt beslut.

Utskottets ställningstagande

Synnerligen ömmande omständigheter m.m.

Genom 2005 års utlänningslag ersattes bestämmelsen om uppehållstillstånd på grund av humanitära skäl i 1989 års utlänningslag av en möjlighet att ge uppehållstillstånd på grund av synnerligen ömmande omständigheter. Vid prövningen ska en samlad bedömning göras, särskilt av den sökandes hälsotillstånd, anpassning till Sverige och situationen i hemlandet. När det gäller prövningen av ärenden som rör barn är syftet med bestämmelsen att mildra tidigare praxis så att portalparagrafen om barnets bästa får det genomslag som avsågs redan när den infördes. Bestämmelsen är avsedd att vara en undantagsbestämmelse för de situationer som inte omfattas av någon av huvudgrunderna för uppehållstillstånd.

Utvärderingsutredningen påpekade i sitt slutbetänkande Den nya migrationsprocessen (SOU 2009:56) att en kartläggning av tillämpningen av bestämmelsen om synnerligen ömmande omständigheter föreföll motive-rad, eftersom det från flera håll hade framförts att bedömningen av vissa omständigheter vid tillståndsprövningen hade skärpts i den nya ordningen. I departementspromemorian Synnerligen ömmande omständigheter och verkställningshinder – en kartläggning av tillämpningen (Ds 2011:14) anges bl.a. att det inte går att ge ett klart besked på den generella frågan om de olika slags omständigheter som kan vägas in i den samlade bedömningen måste vara av mer ömmande art för att leda till uppehållstillstånd enligt den nuvarande bestämmelsen i 5 kap. 6 § UtIL än vad som krävdes för motsvarande omständigheter vid en prövning vid olika tidpunkter före den 31 mars 2006. Resultatet av kartläggningen ger dock en bild av att tillämpningen hos Migrationsverket i vissa delar inte har varit helt enhetlig och att vissa omständigheter har ansetts som synnerligen ömmande i något större utsträckning än vad som följer av gällande rätt och Migrationsöverdomstolens avgöranden. Kartläggningen ger inte något stöd för att en viss kategori sökande har hamnat utanför tillämpningsområdet.

Enligt vad som anges i budgetpropositionen för 2013 visade kartläggningen att bestämmelsen tillämpas på det sätt lagstiftaren avsåg men att det inte var möjligt att göra en fullständig jämförelse mellan rättstillämpningen i det tidigare och det nuvarande systemet. Regeringen ansåg därför att det finns anledning att fortsätta att följa bestämmelsens tillämpning.

Utskottet har erfarit att regeringen och Miljöpartiet de gröna har kommit överens om att bestämmelsen i utlänningslagen om uppehållstillstånd på grund av synnerligen ömmande omständigheter ska mildras när det gäller barn. Utskottet välkomnar den nu träffade överenskommelsen, som är tänkt att gälla från den 1 juli 2014 och som innebär att uttrycket synnerligen ömmande omständigheter i 5 kap. 6 § UtIL i fråga om barn ska bytas mot uttrycket särskilt ömmande omständigheter. Med det anförda är motion 2012/13:Sf208 (KD) yrkande 1 tillgodosedd och motionerna 2012/13:Sf364 (S) yrkande 7, 2012/13:Sf326 (S) yrkande 1 och 2012/13:Sf225 (V) yrkande 27 delvis tillgodosedda. Motionerna avstyrks därmed.

Vad gäller frågan om barn med vårdbehov, t.ex. barn med uppgivenhets-symtom, s.k. apatiska barn, konstaterar utskottet att sjukdom och ohälsa kan anses vara tillräckligt för att bevilja uppehållstillstånd enligt 5 kap. 6 § andra stycket UtIL. I regeringens proposition Ny instans- och processordning i utlännings- och medborgarskapsärenden (prop. 2004/05:170 s. 281) anges bl.a. följande. Bestämmelsen innebär t.ex. att det inte behöver vara fråga om en livshotande sjukdom för att uppehållstillstånd ska kunna beviljas ett barn med vårdbehov. Faktorer som barnets framtida utveckling och livskvalitet ska här vägas in, liksom vårdmöjligheterna i hemlandet och de ekonomiska åtaganden som kan bli följden om ett uppehållstillstånd beviljas. Utskottet avstyrker med det anförda motion 2012/13:Sf212 (KD) yrkande 1. Även motion 2012/13:Sf212 (KD) yrkande 2 om att inrätta en flyktingbarnskommission avstyrks därmed.

Utskottet vill tillägga att Migrationsverket i mars 2013 har beviljat 19 av de 23 barn som i mars 2012 uppvisade svåra uppgivenhetssymtom uppehållstillstånd i Sverige. Upphållstillstånd har beviljats på grund av synnerligen ömmande omständigheter. Enligt Migrationsverket har med Socialstyrelsens stöd former utarbetats för att säkerställa att de läkarintyg som kommer till myndigheten uppfyller de krav som behövs för att kunna bevilja tillstånd.

När det gäller frågan om att stärka barnperspektivet i utlänningslagen noterar utskottet att en särskild utredare har fått i uppdrag att bl.a. analysera för- och nackdelar med att införliva barnkonventionen i svensk rätt (dir. 2013:35). Uppdraget ska redovisas senast den 4 mars 2015. Eftersom frågan således är föremål för utredning är motion 2012/13:Sf208 (KD) yrkande 2 i huvudsak tillgodosedd. Utskottet avstyrker därför motionsyrkandet i fråga.

Övriga motioner

Utskottet kan inte ställa sig bakom en ordning som innebär att ett uppehållstillstånd skulle kunna beviljas utan en individuell prövning i det enskilda fallet. Om något annat än de individuella skälen tillåts avgöra om uppehållstillstånd ska beviljas eller inte skulle det innebära att asylprocessen skulle styras av icke förutsägbara faktorer eller omständigheter. Mot bakgrund härav är det enligt utskottet otänkbart att t.ex. en lång handläggningstid eller att viss tid förflutit sedan ärendet anhängiggjordes automatiskt skulle ge rätt till uppehållstillstånd i Sverige. Utskottet avstyrker därför motionerna 2012/13:Sf225 (V) yrkande 36 och 2012/13:Sf390 (M) yrkandena 2 och 3.

Utskottet är inte heller berett att förorda ett poängsystem för beviljande av uppehållstillstånd och avstyrker därmed motion 2012/13:Sf317 (SD).

Utskottet motsätter sig även ett införande av regler som innebär att personer som bedöms vara i behov av skydd inte ska kunna beviljas annat än tidsbegränsade uppehållstillstånd. Motion 2012/13:Sf316 (SD) yrkandena 14–16 avstyrks därför.

Arbetskraftsinvandring

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkanden om bl.a. arbetsgivaransvaret, sanktionsmöjligheter samt arbetstillstånd för studenter och forskare.

Jämför reservationerna 16 (S), 17 (SD), 18 (V), 19 (S) och 20 (V).

Gällande ordning

En utlänning som ska arbeta i Sverige på grund av en anställning här eller utomlands ska enligt 2 kap. 7 § UtL ha ett arbetstillstånd. Kravet på arbetstillstånd gäller dock inte medborgare i de nordiska länderna, utländska medborgare som har permanent uppehållstillstånd i Sverige, EU/EES-medborgare, medborgare i Schweiz och tredjelandsmedborgare med ställning som varaktigt bosatta samt deras familjemedlemmar. Vidare gäller kravet på arbetstillstånd inte studenter och doktorander som har uppehållstillstånd för studier på högskolenivå, gästforskare som beviljats särskilt uppehållstillstånd för forskning samt asylsökande som är undantagna från kravet på arbetstillstånd (AT-UND). Det finns också undantag för vissa yrkeskategorier som ska arbeta enbart en kortare tid i Sverige.

De nuvarande reglerna om arbetskraftsinvandring trädde i kraft den 15 december 2008. Den s.k. myndighetsbaserade arbetsmarknadsprövningen upphörde därmed. I stället är det arbetsgivarens bedömning av behovet av arbetskraft som är utgångspunkten vid handläggningen av ärenden om arbetstillstånd.

Enligt 6 kap. 2 § UtL får arbetstillstånd ges till en utlänning som har erbjudits en anställning om anställningen gör det möjligt för honom eller henne att försörja sig. Vidare ska lönen, försäkringsskyddet och övriga anställningsvillkor inte vara sämre än de villkor som följer av svenska kollektivavtal eller praxis inom yrket eller branschen.

Av de åtaganden som Sverige har gjort inom EU följer bl.a. att det egna landets befolkning och befolkningen i övriga EU/EES och Schweiz ska ha företräde till befintliga arbetstillfällen. Arbetstillstånd ska därför kunna beviljas under förutsättning att principen om gemenskapsföreträde respekteras. Beslut om arbetstillstånd meddelas av Migrationsverket som ska kontrollera att gemenskapsföreträdet respekteras samt pröva att de erbjudna anställningsvillkoren inte är sämre än vad som gäller för arbetstägare som redan är bosatta i Sverige.

Ett arbetstillstånd får enligt 6 kap. 2 a § UtL inte ges för en längre tid än två år eller avse en längre tid än anställningstiden. Den sammanlagda tillståndstiden får inte vara längre än fyra år. Arbetstillståndet ska knytas till en viss arbetsgivare och avse ett visst slag av arbete. Efter en sammanlagd tillståndstid om två år ska tillståndet endast knytas till ett visst slag av arbete.

Ett permanent uppehållstillstånd får beviljas en utlänning som under de senaste fem åren har haft uppehållstillstånd för arbete i sammanlagt fyra år.

En utlänning vars asylansökan har avslagits genom ett lagakraftvunnet beslut ska undantagsvis kunna beviljas ett tidsbegränsat uppehållstillstånd för arbete utan att han eller hon först behöver lämna landet. Det krävs att sökanden har haft en anställning i minst sex månader. Anställningen ska vidare vara en tillsvidareanställning eller ha en varaktighet om minst ett år från ansökningstillfället och uppfylla de allmänna förutsättningarna för arbetstillstånd. Även en familjemedlem till en sådan person ska kunna beviljas uppehållstillstånd utan att först behöva lämna landet.

En utlänning som uppsåtligen eller av oaktsamhet har anställning eller bedriver verksamhet som kräver arbetstillstånd utan att inneha ett sådant tillstånd döms enligt 20 kap. 3 § UtL till böter.

Den som uppsåtligen eller av oaktsamhet har en utlänning i sin tjänst fastän utlänningen inte har arbetstillstånd döms enligt 20 kap. 5 § UtL till böter eller, när omständigheterna är försvårande, till fängelse i högst ett år. Enligt samma kapitel 12 § ska en fysisk eller juridisk person som har en utlänning i sin tjänst fastän utlänningen inte har arbetstillstånd betala en särskild avgift oavsett om ansvar utkrävs enligt 5 §. Avgiften tillfaller staten. För varje utlänning utgör avgiften hälften av det prisbasbelopp som gällde när överträdelsen upphörde. Om överträdelsen har pågått under en

längre tid än tre månader utgör avgiften för varje utlänning hela prisbasbeloppet. Avgiften får sättas ned eller efterskänkas helt, om särskilda skäl talar för det.

En utlänning som har för avsikt att studera i Sverige och som har antagits till högskoleutbildning (gäststuderande) ska beviljas uppehållstillstånd för studietiden om han eller hon har sin försörjning under studietiden och sin återresa tryggad genom egna medel, stipendium eller på något annat liknande sätt. Vidare ska den studerande ha en heltäckande sjukförsäkring som gäller i Sverige och inte vara ett hot mot allmän ordning, allmän säkerhet eller folkhälsan.

Den som beviljas uppehållstillstånd för studier vid universitet och högskola har rätt att arbeta under studietiden, utan krav på arbetstillstånd. När studierna är avslutade upphör uppehållstillståndet och därmed också rätten att arbeta. För internationella studenter som har slutfört studier motsvarande 30 högskolepoäng eller fullföljt en termin som student vid forskarutbildning finns en möjlighet att, innan giltighetstiden för uppehållstillståndet för studier har löpt ut, från Sverige ansöka om uppehålls- och arbetstillstånd. Ansökan måste göras innan tillståndstiden för studierna har löpt ut.

Medföljande familjemedlemmar till utländska studenter kan få uppehållstillstånd i Sverige, men inte arbetstillstånd. En s.k. medföljare kan således enbart arbeta under vistelsetiden om han eller hon själv uppfyller förutsättningarna för att få tillstånd som arbetskraftsinvandrare. Doktorander vid högskola eller universitet får enligt nuvarande praxis uppehållstillstånd som studenter även om de parallellt med sina studier i många fall har en anställning.

Motionerna

Arbetskraftsinvandring

I kommittémotion 2012/13:Sf364 av Tomas Eneroth (S) m.fl. begärs i yrkande 5 ett tillkännagivande om att en utvärdering bör göras av den nuvarande lagstiftningen samt att skärpta regler kring arbetsgivaransvaret bör införas för att flytta fokus från arbetstagaren till arbetsgivaren. I motionen anförts bl.a. att det inte är acceptabelt att arbetsgivare utnyttjar migranternas utsatthet, oavsett bransch. Det är därför viktigt att en utvärdering görs av den förändrade lagstiftningen och att stabila förutsättningar skapas som ger trygghet för såväl individer som arbetsplatser och företag. Reglerna vid arbetstillståndsansökningar behöver förbättras. Förutom sanktioner mot arbetsgivare som bryter mot regelverket bör en vandelsprövning av arbetsgivaren införas. Härigenom skulle enligt motionärerna fokus flyttas från den sökande individens till arbetsgivarens seriositet. Vidare måste erbjudandet om arbete göras bindande för att migrerad arbetskraft ska få en rättssäker behandling. I yrkande 6 begärs ett tillkännagivande om behovet av att förlänga kvalificeringsperioden för permanent uppehållstillstånd.

Den som har haft uppehållstillstånd för arbete eller forskarutbildning under sammanlagt fyra år av de senaste åtta åren bör kunna få permanent uppehållstillstånd.

I kommittémotion 2012/13:A392 av Ylva Johansson m.fl. (S) begärs i yrkande 5 ett tillkännagivande om åtgärder mot exploatering av migrerad arbetskraft. Motionärerna framhåller att i Sverige ska svenska löner och villkor gälla för alla som arbetar. Det anställningserbjudande som ligger till grund för att ett arbetstillstånd beviljas ska därför vara rättsligt bindande med avseende på en lägsta lönenivå. Det ska således inte gå att därefter förhandla om ett anställningsavtal med väsentligt sämre villkor. I yrkande 6 begärs ett tillkännagivande om att ge Migrationsverket i uppdrag att följa upp ansökningar om arbetstillstånd och säkerställa att rätt avtal gäller. Migrationsverket bör bl.a. kontrollera att inbetalda skatter och avgifter motsvarar den lön som arbetsgivaren har uppgivit i anställningserbjudandet. Ett tillkännagivande om vandelsprövning av arbetsgivare som söker tillstånd för migrerad arbetskraft begärs i yrkande 8. Enligt motionärerna bör t.ex. den som har skatteskulder eller som tidigare har missbrukat systemet inte kunna få anställa arbetskraftsinvandrare.

I motion 2012/13:Sf373 av Krister Örnfjäder och Christina Zedell (båda S) begärs ett tillkännagivande om arbetsmarknadsprövning. Motionärerna anför bl.a. att allmänt gäller att myndigheterna genom den reglerade arbetskraftsinvandringen ska verka för att den svenska arbetsmarknaden och ekonomin påverkas positivt. Arbetskraftsinvandringen ska inte tränga undan arbetskraft som redan finns i landet eller inom unionen. En arbetsmarknadsprövning medför att arbetsgivares önskan att förse sig med billig arbetskraft kan motverkas.

Krister Örnfjäder och Christina Zedell (båda S) begär i motion 2012/13:Sf374 ett tillkännagivande om att Migrationsverket ska ha en lagfäst skyldighet att göra en seriositetsgranskning av arbetsgivaren och anställningserbjudandet.

I motionerna 2012/13:Sf375 av Krister Örnfjäder och Christina Zedell (båda S) och 2012/13:A369 av Anders Karlsson m.fl. (S) yrkande 1 begärs tillkännagivanden om att arbetstillstånd endast ska kunna beviljas på grundval av ett bindande anställningserbjudande.

I motionerna 2012/13:A369 av Anders Karlsson m.fl. (S) yrkande 2 och 2012/13:Sf378 av Börje Vestlund (S) m.fl. begärs tillkännagivanden om att Migrationsverket ska kontrollera att lön har utbetalas i enlighet med anställningserbjudandet.

I motion 2012/13:Sf323 av Katarina Köhler (S) begärs ett tillkännagivande om asylprocesser och arbetskraftsinvandring. Asylsökande som har fått avslag på sin asylansökan måste återvända till sitt hemland eller till sitt hemlands ambassad i något annat land för att ansöka om uppehållstillstånd som arbetskraftsinvandrare. Motionären anser att regeringen skyndsamt bör underlätta och förenkla denna process.

I partimotion 2012/13:Sf207 av Jonas Sjöstedt m.fl. (V) begärs i yrkande 6 ett tillkännagivande om att arbetsgivare ska vara skyldiga att bifoga ett bindande anställningsavtal till en ansökan om arbetstillstånd. I yrkande 7 begärs ett tillkännagivande om att Migrationsverket, när arbetstillstånd ges, ska vara skyldigt att beakta att det inte uppstår en koncentration till arbetsplatser där svårigheter att rekrytera arbetskraft kan hänga samman med lönesättning, arbetsmiljö, lokala förhållanden eller liknande faktorer. Motionärerna framhåller att en stor andel arbetstillstånd hittills har beviljats i lågavlönade och fysiskt tunga jobb. Ett tillkännagivande om en vandelsprövning av presumtiva arbetsgivare begärs i yrkande 8. Motionärerna framhåller att det finns en stor risk för att den som inte gör rätt för sig gentemot det allmänna inte heller gör det gentemot sina anställda. Arbetsgivarens verksamhet bör även ha pågått en viss tid innan arbetskraftsinvandrare ska kunna anställas. I motionens yrkande 9 begärs ett tillkännagivande om att en efterkontroll av inbetalda skatter och sociala avgifter bör göras via Skatteverket för att kontrollera att arbetstagaren har fått den lön som utlovats i anställningserbjudandet. Slutligen begärs i yrkande 10 ett tillkännagivande om att Migrationsverket bör vara ytterst restriktivt med tillstånd i de fall anställningen inte avser heltidsarbete. Motionärerna anför att ju kortare arbetstid som anges i anställningsavtalet eller erbjudandet, desto större är risken att arbetsgivaren kommer att kräva obetald övertid av arbetstagaren eller att överskjutande lön betalas svart. Vidare kan det när en nystartad verksamhet begär arbetstillstånd för ett större antal deltidsarbetande misstänkas att det bedrivs handel med arbetstillstånd.

Sanktionsmöjligheter

I kommittémotion 2012/13:Sf364 Tomas Eneroth m.fl. (S) begärs i yrkande 24 ett tillkännagivande om åtgärder för lagföring av oseriösa arbetsgivare som olagligen anställer personer utan arbetstillstånd samt att en lagändring sker så att skadestånd kan tilldömas arbetstagare vid olagligt anställningsförfarande.

Ylva Johansson m.fl. (S) begär i kommittémotion 2012/13:A392 yrkande 7 ett tillkännagivande om kännbara sanktionsmöjligheter mot de arbetsgivare som missbrukar systemet med beviljade arbetstillstånd.

I motion 2012/13:A369 Anders Karlsson m.fl. (S) yrkande 3 begärs ett tillkännagivande om att företag som missbrukar systemet ska vidkännas tydliga sanktioner som följer normal rättspraxis med en stegrande straffskala från vitesföreläggande alternativt böter och upp till två års fängelse.

I motionerna 2012/13:Sf376 Krister Örnfjäder och Christina Zedell (båda S) och 2012/13:A369 Anders Karlsson m.fl. (S) yrkande 4 begärs tillkännagivanden om att arbetstagare som träder fram och söker hjälp eller berättar om missförhållanden inte ska riskera utvisning.

Jonas Sjöstedt m.fl. (V) begär i partimotion 2012/13:Sf207 yrkande 11 ett tillkännagivande om att arbetstagare som beviljats arbetstillstånd hos en arbetsgivare som brutit mot anställningsavtalet ska få stanna i Sverige hela

tillståndstiden ut för att söka ny anställning. Motionärerna anser att de inte ska behöva riskera utvisning och att den som lurats ska få skadestånd. I yrkande 12 begärs ett tillkännagivande om att regeringen bör ta initiativ till ett utökat samarbete mellan berörda myndigheter och partsorganisationer på arbetsmarknaden för att bekämpa och beivra människohandel kopplad till arbetskraftsinvandring. Vidare begärs i yrkandena 14–16 dels lagförslag om en tydlig skadeståndsskyldighet för arbetsgivare som utnyttjar människor utan paper och om en skyldighet att betala mellanskillnaden mellan den lön de betalat ut och den lön som gäller i kollektivavtal i branschen, dels förslag på hur arbetsgivare ska kunna tvingas att betala skadestånd för kränkande behandling till den som utnyttjats, dels förslag om att avkriminalisera arbete utan arbetstillstånd.

Bärplockare

I motion 2012/13:Sf325 av Peter Hultqvist och Roza Güclü Hedin (båda S) begärs ett tillkännagivande om bärplockares situation i svenska skogar. En reglering av arbetskraftens rörlighet inom EU är nödvändig. En oreglerad marknad medför att mindre nogräknade företagare för egen vinnings skull lockar hit fattiga människor från andra länder som får arbeta under dåliga arbetsvillkor. För tredjelandsmedborgare bör en arbetsmarknadsprövning återinföras. Bäruppköpare måste vidare certifieras och utbildas för att undvika oreglerade arbets- och levnadsvillkor. Det måste också säkerställas att inkommande arbetskraft får korrekt information om vad som gäller för deras arbete.

I motion 2012/13:Sf279 av Ann-Britt Åsebol och Eva Lohman (båda M) begärs ett tillkännagivande om en översyn av situationen för bärplockarnäringen i Sverige. I motionen anges att många plockare kommer från EU via förmedlingar och rekryterare i sina hemländer. Införande av ett register eller krav på F-skattsedel för utländska företag skulle vara ett viktigt steg för att tydligare kunna kontrollera arbetsmiljön och lönebildningen för utländska bärplockare. Ytterligare en väg vore att införa en certifiering för företag där bären är plockade och införskaffade på ett rättvist sätt.

Studenter och forskare

I motion 2012/13:Ub503 av Kent Härstedt och Sven-Erik Bucht (båda S) begärs i yrkande 2 ett tillkännagivande om att se över regelverket för att underlätta för studenter och forskare som vill studera eller forska i Sverige. Motionärerna pekar bl.a. på att människor i länder som saknar svensk ambassad tvingas åka till ett annat land för att ansöka om visum till Sverige. I flera fall har det även visat sig vara svårt att få visum till ett sådant land. I motionens yrkande 3 begärs ett tillkännagivande om att det bör utformas en ny tillståndsform för doktorander som ger dem möjlighet att kvalificera sig för permanent uppehållstillstånd.

I motion 2012/13:Sf331 av Roza Güclü Hedin (S) begärs ett tillkännagivande om att se över möjligheten att utfärda tidsbegränsade uppehållstillstånd för kvalificerad arbetskraft. Högutbildade utländska studenter som studerar i Sverige kan i större utsträckning bli en tillgång för landet om de får möjlighet att stanna kvar och arbeta. Tidsbegränsade uppehållstillstånd för utländska studenter bör därför kunna ges efter avslutade studier för att de ska få möjlighet att söka arbete.

I motion 2012/13:Sf341 av Marie Nordén och Maria Stenberg (båda S) begärs ett tillkännagivande om arbetstillstånd för utländska studenter. Sverige behöver begåvade personer, inte minst inom områdena teknik och naturvetenskap. Kommittén för cirkulär migration och utveckling har i sitt betänkande SOU 2011:28 föreslagit att studenterna ska ha rätt att stanna kvar i Sverige i ett halvår efter examen för att kunna etablera sig på den svenska arbetsmarknaden. Motionärerna anser att regeringen snarast bör återkomma med ett sådant förslag till riksdagen.

I motion 2012/13:Ub509 av Jabar Amin m.fl. (MP) begärs i yrkande 5 ett tillkännagivande om utländska studenters möjligheter att stanna kvar i landet och söka arbete efter avslutade studier. Motionärerna anför att det inte är bra att utländska studenter tvingas lämna landet efter examen när Sverige samtidigt har ett stort behov av utbildad arbetskraft. Kommittén för cirkulär migration och utveckling har föreslagit att Sverige ska ge utländska studenter möjlighet att under sex månader söka arbete innan deras uppehållstillstånd dras in. En sådan ändring skulle göra Sverige mer attraktivt som studieland för utländska studenter.

I motion 2012/13:Sf254 av Mathias Sundin (FP) begärs i yrkandena 1 och 2 tillkännagivanden om behovet av att göra det lättare dels för utländska doktorander att få stanna i Sverige efter examen, dels för medföljande familjemedlemmar att få arbeta i Sverige. Motionären anför att utländska doktoranders kunnande är en tillgång för Sverige och dess konkurrenskraft i en globaliserad värld. Trots detta har Sverige regler som gör det svårt för dessa personer att stanna i Sverige efter forskarutbildningen. Förslaget från Kommittén för cirkulär migration och utveckling om att införa en ny form av uppehållstillstånd för doktorander bör genomföras.

I motion 2012/13:Sf382 av Kerstin Lundgren (C) begärs ett tillkännagivande om bättre samordning och förändring av regelverket för att attrahera internationella talanger. Sverige behöver studenter, forskare och medarbetare från andra länder för att kunna utvecklas som välfärdsnation på ett hållbart sätt. Bland annat bör studenter från länder som saknar svensk ambassad ges möjlighet att söka uppehållstillstånd vid andra länders ambassader. Vidare bör studenter från tredjeländ länder få möjlighet att söka arbetstillstånd under sex månader efter avslutade studier. I utredningen om cirkulär migration och utveckling finns det en rad förslag till förbättring av regelverket för bl.a. doktorander som enligt motionären snarast bör genomföras.

Utskottets ställningstagande

Den svenska befolkningen blir allt äldre, och inom kort kommer många personer att lämna arbetslivet. Sverige står inför en situation där antalet pensionärer ökar i förhållande till den arbetande befolkningen. Behoven av vård och omsorg kommer också att öka till följd av en allt äldre befolkning. När pensionärerna blir allt fler måste allt fler arbeta för att upprätthålla välfärden. Ökade möjligheter till arbetskraftsinvandring, som ett komplement till åtgärder för att tillvarata arbetskraft, kommer att ha stor betydelse för Sveriges förmåga att möta denna utmaning. Samtidigt är, i en allt mer globaliserad värld, migrationen en positiv kraft som även bidrar till ett öppnare och rikare samhälle.

Redan i dag råder det brist på arbetskraft inom flera yrken och sektorer på arbetsmarknaden. Om Sverige ska stå sig väl i den internationella konkurrensen om arbetskraft behövs enligt utskottets mening ett öppet och flexibelt regelverk men med kontroll av villkoren för dem som kommer hit för att arbeta.

2008 infördes ett effektivare och mer flexibelt system för arbetskraftsinvandring i syfte att underlätta rekryteringen av arbetskraft från tredjeland. I samband med att de nya reglerna infördes uttalade utskottet bl.a. att det var positivt att regeringen föreslagit att den myndighetsbaserade arbetsmarknadsprövningen skulle slopas. Utskottet anförde att den som bäst kan avgöra behovet av att rekrytera arbetskraft från ett tredjeland är den enskilde arbetsgivaren och att arbetsgivarens kompetensbehov kan tillgodoses bättre och snabbare med en sådan ordning. Utskottet pekade även på att arbetstagarorganisationerna ska yttra sig över löner och andra anställningsvillkor och att Migrationsverket, förutom att kontrollera att gemenskapsföreträdet respekteras, också ska kontrollera att de villkor som erbjuds inte är sämre än vad som gäller för arbetstagare i Sverige (bet. 2008/09:SfU3).

OECD:s rapport Recruiting Immigrant Workers SWEDEN är en utvärdering av den svenska arbetskraftsinvandringsreformen. I rapporten anförS Sverige har infört ett nästan helt efterfrågestyrt system där arbetsgivare kan rekrytera personal från andra länder oavsett yrke, förutsatt att tjänsten först har varit utannonserad och att lönen och anställningsvillkoren inte är sämre än vad som gäller enligt kollektivavtal eller praxis inom branschen. Eftersom det inte finns några färdighetskrav, lönetrösklar eller begränsningar i antalet utfärdade tillstånd eller deras förnybarhet, tycks Sverige ha det öppnaste systemet för arbetskraftsinvandring av alla OECD-länder. I rapporten anges att genom reformen ersattes ett system som var mycket restriktivt och i vilket fackföreningarna hade, och använde, en informell vetorätt för rekrytering. När det gäller kontrollen efter ankomst anförS i rapporten att fackföreningarna har en viktig uppgift när det gäller att kontrollera löner och anställningsvillkor i anställningserbjudandena, men att det kan vara en svaghet i systemet att det inte förekommer någon uppföljning av erbjudna löner och villkor i företag med begränsad facklig när-

varo. Enligt rapporten bör även kontrollen av att anställningserbjudandet respekteras förbättras, bl.a. genom kontroll av lönespecifikationer eller inkomst- och skattedeclarationer.

Enligt utskottets mening måste utgångspunkten vara att det ska vara lätt att komma till Sverige och försörja sig. Utskottet vidhåller sin uppfattning att den enskilde arbetsgivaren är den som bäst kan avgöra behovet av att rekrytera arbetskraft från ett tredjeland och att en sådan ordning innebär att arbetsgivarens kompetensbehov kan tillgodoses bättre och snabbare än vid en myndighetsbaserad arbetsmarknadsprövning. Utskottet kan även konstatera att ett arbetstillstånd förutsätter att lönen, försäkringsskyddet och övriga anställningsvillkor inte är sämre än de villkor som gäller enligt svenska kollektivavtal eller praxis inom yrket eller branschen. Utskottet vill peka på att vid beslut om uppehålls- och arbetstillstånd ska Migrationsverket göra en bedömning av om ansökan grundar sig på riktiga uppgifter och försäkra sig om att det inte rör sig om ett försök att kringgå utlänningslagstiftningen och att detta även gäller arbetsgivarens uppgifter. Om det finns skäl att misstänka att de anställningsförhållanden som anges i ett ärende inte motsvarar de faktiska kan Migrationsverket göra vissa kontroller av arbetsgivaren. Myndigheten har emellertid inget uppdrag att, efter det att arbetstillstånd har beviljats, följa upp tredjelandsmedborgares anställning och kontrollera att exempelvis nivån på lönen är tillräcklig.

Kommittén för cirkulär migration och utveckling har i sitt slutbetänkande Cirkulär migration och utveckling – förslag och framåtblick (SOU 2011:28) diskuterat olika möjliga lösningar för att säkerställa att migrerande arbetstagare får den lön och de övriga villkor som förutsätts för arbetstillståndet, bl.a. seriositetsprövning av arbetsgivaren, certifiering av vissa arbetsgivare, registrering av anställningserbjudandet hos Migrationsverket, samkörning mellan Migrationsverkets och Skatteverkets register, krav på att vissa arbetsgivare ska ställa en garanti för den utlovade lönen alternativt sätta in ett belopp som motsvarar den avtalade ersättningen på ett konto, stickprov och efterkontroller samt en svart lista på de arbetsgivare som vid tidigare tillfällen inte har uppfyllt de avtalade villkoren. Kommittén framhåller att problem med arbetsgivare som inte uppfyller arbetsvillkoren inte enbart är relaterade till migrerande arbetskraft utan att de även finns för arbetstagare i Sverige. Problembeskrivningar samt lösningar kring oseriösa arbetsgivare behöver en bred belysning. Kommittén föreslår därför att regeringen låter göra en bred översyn av problematiken kring att vissa arbetsgivare inte uppfyller utlovade arbetsvillkor. Vidare har Kommittén anfört att förslag med anledning av det s.k. sanktionsdirektivet även torde förbättra kontrollmöjligheten när det gäller lagligen migrerad arbetskraft.

Kommittén har vidare föreslagit att den sammanlagda kvalificeringstiden om fyra år med tidsbegränsat uppehållstillstånd för arbete ska vara uppfylld inom åtta år i stället för som i dag inom fem år. Utskottet noterar

i detta sammanhang att uppehållstillstånd för studier inte utgör grund för att efter fyra år inom gällande kvalificeringsperiod kunna beviljas ett permanent uppehållstillstånd.

Utskottet kan konstatera att för att arbetstillstånd ska beviljas ställer Migrationsverket sedan januari 2012 högre krav på arbetsgivare med verksamhet som har pågått kortare tid än ett år (nystartad verksamhet) och inom vissa uppräknade branscher. Arbetsgivaren ska redovisa hur företaget klarar av att garantera lönen under minst tre månader för den person som söker arbetstillstånd. Arbetsgivaren ska också visa skattekontoutdrag för de tre senaste månaderna om personer från länder utanför EU/EES har anställts tidigare. Till dessa högre krav hör även att företag som är registrerade i ett land utanför EU/EES och som har verksamhet i Sverige måste ha en filial registrerad här. Det är filialen som har ansvar för att redovisa vilka anställningsvillkor som gäller i anställningserbjudandet och som vid behov lämnar uppgifter om anställningen till Migrationsverket. Utskottet noterar att Migrationsverket enligt regleringsbrevet för 2013 särskilt ska redovisa insatser för att upptäcka missbruk av regler, bl.a. förekomsten av skenanställningar.

Enligt utskottets mening är det av yttersta vikt att missförhållanden och utnyttjande av invandrad arbetskraft motverkas. Utskottet noterar också att det nu ställs högre krav på vad arbetsgivare inom alla nystartade verksamheter samt inom vissa utpekade branscher ska redovisa för att arbetstillstånd ska kunna beviljas. Det minskar dessa arbetsgivares möjligheter att missbruka systemet med arbetskraftsinvandring.

Arbetskraftsinvandringsreformen kom till genom en överenskommelse mellan regeringen och Miljöpartiet de gröna 2008. De nuvarande reglerna kommer att ses över inom ramen för ett fortsatt samarbete i syfte att uppnå regelefterlevnad, men med bibehållen öppenhet.

Med det anförda och då utskottet anser att den pågående beredningen av frågorna bör avvaktas avstyrks motionerna 2012/13:Sf364 (S) yrkandena 5 och 6, 2012/13:A392 (S) yrkandena 5, 6 och 8, 2012/13:Sf373 (S), 2012/13:Sf374 (S), 2012/13:Sf375 (S), 2012/13:A369 (S) yrkandena 1 och 2, 2012/13:Sf378 (S) och 2012/13:Sf207 (V) yrkandena 6–10.

Utskottet vill understryka att rätten till asyl är grundläggande och att dess olika delar alltid ska tillämpas. Det är väsentligt att asylsystemet inte utnyttjas av den som vill resa in i Sverige för att få tillträde till arbetsmarknaden. Att asylprocessen bör ha en tydlig början och ett tydligt slut och att lagakraftvunna beslut ska respekteras får vägas mot behovet av ett effektivt system för arbetskraftsinvandring. En ansökan om uppehållstillstånd för arbete ska enligt huvudregeln ha getts in och vara beviljad före inresan till Sverige. För asylsökande som har fått avslag på sin asylansökan finns möjlighet att frånga huvudregeln om det exempelvis skulle innebära en olägenhet för en arbetsgivare eller anses som oskäligt mot den enskilde och hans eller hennes familj. Utskottet noterar att Kommittén för cirkulär mig-

ration och utveckling har lämnat förslag till vissa lättnader när det gäller reglerna för s.k. spårbyte. Motion 2012/13:Sf323 (S) avstyrks med det anförda.

Utskottet kan konstatera att arbetskraftsinvandringen ökar och att allt fler beviljas arbetstillstånd. Detta är mycket positivt eftersom arbetskraftsinvandringen vitaliserar arbetsmarknaden och ekonomin och tillför ny kunskap och erfarenhet till Sverige. Liksom inom övriga EU finns dock i Sverige problem med oseriösa arbetsgivare som utnyttjar personer som vistas i länderna utan arbets- eller uppehållstillstånd. Dessa personer saknar olika former av skyddsnät och är ofta mycket utsatta.

Som angivits ovan har EU antagit ett direktiv om sanktioner mot arbetsgivare som anställer tredjelandsmedborgare som vistas olagligt i landet, det s.k. sanktionsdirektivet. Utskottet kan konstatera att medlemsstaterna genom direktivet blir skyldiga att införa ett förbud för arbetsgivare att anställa tredjelandsmedborgare som saknar rätt att vistas på deras territorier. Överträdelse av förbudet ska kunna medföra att arbetsgivare döms till olika administrativa, finansiella och straffrättsliga sanktioner.

Regeringen beslutade den 31 januari 2013 en lagrådsremiss om Genomförande av direktivet om sanktioner mot arbetsgivare. Av remissen framgår bl.a. att regeringen avser att lägga fram förslag om en ny lag om rätt till lön och annan ersättning för arbete utfört av en utlänning som inte har rätt att vistas i Sverige samt vissa ändringar i utlänningslagen som är avsedd att träda i kraft den 1 juli 2013. Ett straffrättsligt ansvar för arbetsgivare som anställer utlänningar som inte har rätt att vistas i Sverige ska avse såväl uppsåtligt som oaktsamt handlande, och oavsett straffrättsligt ansvar ska en särskild avgift betalas. Arbetsgivare ska kunna fråntas sin rätt till alla offentliga stöd, bidrag och förmåner under fem års tid samt bli återbetalningsskyldiga för det som betalats ut i upp till tolv månader innan brottet kom till polisens kännedom. Därutöver framgår att regeringen avser att föreslå en lagstadgad rätt för utlänningar som saknat rätt att vistas i Sverige att få lön och annan ersättning för utfört arbete. Vid tvist föreslås en presumtion för att parterna har avtalat om lön på kollektivavtalsnivå och att tre månaders heltidsarbete har utförts. En möjlighet att bevilja ytterligare tidsbegränsat uppehållstillstånd föreslås också för den som har uppehållstillstånd enligt 5 kap. 15 § UtL, dvs. för att en förundersökning eller huvudförhandling i brottmål ska kunna genomföras. Om personen vill ha betänketid för att återhämta sig och för att kunna ta ställning till om han eller hon vill samarbeta med de brottsutredande myndigheterna föreslås att ett tidsbegränsat uppehållstillstånd om 30 dagar ska kunna meddelas under vissa förutsättningar.

Utskottet vill peka på att det förhållandet att det är förbjudet för arbetsgivare att anställa personer utan arbetstillstånd inte innebär att arbetstagarerna saknar grundläggande rättigheter. Grundläggande skyddsregler inom

arbetsmiljö och arbetsrätt, exempelvis arbetstidslagen, kan i betydande delar tillämpas. Vidare gäller en sådan grundläggande rättighet som föreningsfrihet oavsett migrationsrättslig status.

Utskottet anser att beredningen inom Regeringskansliet av förslag till genomförande av sanktionsdirektivet i svensk rätt bör avvaktas. Motionerna 2012/13:Sf364 (S) yrkande 24, 2012/13:A392 (S) yrkande 7, 2012/13:A369 (S) yrkandena 3 och 4, 2012/13:Sf376 (S), 2012/13:Sf207 (V) yrkandena 11, 12, 14 och 15 avstyrks därmed.

Enligt utskottets mening bör riksdagen även avslå motion 2012/13:Sf207 (V) yrkande 16 om att straffet för den som arbetar illegalt ska avskaffas.

Våren 2011 infördes nya riktlinjer gällande arbetstillstånd för bärplockare från länder utanför EU. De innebär bl.a. krav på garanterad lön också när det är ont om bär och att bärföretagen ska kunna visa att förutsättningar finns att organisera arbetet när det gäller mat, logi och transportmedel. Anställningsvillkoren ska vara på minst samma nivå som svenska kollektivavtal eller vad som är brukligt inom yrket eller branschen. Arbeta ska erbjudas i sådan omfattning att lönen är minst 13 000 kronor i månaden före skatt (gäller även för den som arbetar på deltid). Arbetsgivaren ska visa att lön har betalats ut till tidigare bärplockare och redovisa hur företaget klarar av att betala den erbjudna månadslönen även vid dålig tillgång på bär och/eller i det fall att arbetstagaren inte klarar av att plocka bär motsvarande den erbjudna månadslönen.

De särskilda riktlinjerna för bärplockare gäller dock inte EU-medborgare. De omfattas av den fria rörligheten inom EU och behöver därför inte något uppehålls- eller arbetstillstånd. EU-medborgare har rätt att vistas och arbeta i Sverige i upp till tre månader utan att registrera sin uppehållsrätt. Därefter ska denna registreras. Detta innebär att Migrationsverket inte kan kontrollera villkoren i anställningserbjudandet för de bärplockare som kommer från EU-länder.

Med det ovan anförda avstyrks även motionerna 2012/13:Sf325 (S) och 2012/13:Sf279 (M).

Kommittén för cirkulär migration och utveckling har i sitt slutbetänkande (SOU 2011:28) föreslagit att det ska införas en möjlighet för en student vid universitet och högskola, vars studier ska pågå minst två terminer, att få uppehållstillstånd för en tid av sex månader efter avslutade studier för att ges möjlighet att söka sig in på den svenska arbetsmarknaden. Kommittén föreslår vidare att familjemedlemmar till den som har beviljats uppehållstillstånd för studier vid universitet eller högskola ska kunna beviljas arbetstillstånd.

För den som har antagits till utbildning på forskarnivå föreslår kommittén att det ska införas en ny tillståndsform, uppehållstillstånd för doktorander. Denna tillståndsform ska exempelvis ge möjlighet att kvalificera sig

för ett permanent uppehållstillstånd. Kommittén föreslår också att familjemedlemmar som har beviljats tidsbegränsat uppehållstillstånd även ska kunna beviljas arbetstillstånd.

Utskottet noterar att Migrationsverket har infört möjligheten för internationella studenter att ansöka om uppehållstillstånd via webben. När det gäller uppehållstillståndskorten kan studenter från viseringsfria länder sedan juli 2012 lämna biometriska uppgifter hos Migrationsverket efter inresan till Sverige. Studenter från viseringspliktiga länder, som inte tidigare blivit fotograferade och fått lämna fingeravtryck, måste däremot besöka en svensk ambassad eller ett generalkonsulat för att göra detta.

Med det anförda och då utskottet anser att regeringens beredning av förslagen från Kommittén för cirkulär migration och utveckling bör avvaktas avstyrks motionerna 2012/13:Ub503 (S) yrkandena 2 och 3, 2012/13:Sf331 (S), 2012/13:Sf341 (S), 2012/13:Ub509 (MP) yrkande 5, 2012/13:Sf254 (FP) yrkandena 1 och 2 samt 2012/13:Sf382 (C).

Anhöriginvandring

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkanden om bl.a. en översyn av tvåårsregeln, försörjningskrav och den s.k. sista-länken-bestämmelsen.

Jämför reservationerna 21 (SD), 22 (V), 23 (S), 24 (SD), 25 (V), 26 (S), 27 (SD) och 28 (V).

Gällande ordning

Uppehållstillstånd kan under vissa förutsättningar beviljas en utlänning som är anhörig till en person som är bosatt i eller som har beviljats uppehållstillstånd för bosättning i Sverige. Uppehållstillstånd ska ges till en utlänning som är gift eller sambo med anknytningspersonen (5 kap. 3 § UtL). Om makarna inte stadigvarande sammanbott utomlands ska uppehållstillståndet vara tidsbegränsat vid första beslutstillfället (5 kap. 8 § första stycket UtL). Vidare ska uppehållstillstånd ges till en utlänning som är under 18 år och ogift om anknytningspersonen är hans eller hennes förälder eller anknytningspersonen är gift eller sambo med föräldern. Uppehållstillstånd ska även ges till en utlänning som är förälder till ett ogift barn som är flyktning eller annan skyddsbehövande, om barnet vid ankomsten till Sverige var skilt från båda sina föräldrar eller från någon annan vuxen person som får anses ha trätt i föräldrarnas ställe, eller om barnet lämnats ensamt efter ankomsten.

Uppehållstillstånd får också ges till en utlänning som har för avsikt att ingå äktenskap eller inleda ett samboförhållande med en person som är bosatt eller som har beviljats uppehållstillstånd för bosättning i Sverige,

om förhållandet framstår som seriöst och inga särskilda skäl talar mot att tillstånd ges (5 kap. 3 a § UtL). Ett sådant uppehållstillstånd ska vid första beslutstillfället vara tidsbegränsat (5 kap. 8 § andra stycket UtL).

Ett nytt tidsbegränsat eller permanent uppehållstillstånd får beviljas endast om förhållandet består. Om det finns särskilda skäl får permanent uppehållstillstånd ges före tvåårsperiodens slut.

Har ett förhållande upphört får uppehållstillstånd ändå ges om

1. utlänningsen har särskild anknytning till Sverige
2. förhållandet har upphört främst på grund av att utlänningsen, eller utlänningsens barn, i förhållandet har utsatts för våld eller för annan allvarlig kränkning av sin frihet eller frid eller
3. andra starka skäl talar för att utlänningsen ska ges fortsatt uppehållstillstånd (5 kap. 16 § UtL).

En utlännings som på något annat sätt än som redovisats ovan är nära anhörig till anknytningspersonen får ges uppehållstillstånd om han eller hon har ingått i samma hushåll som anknytningspersonen och det finns ett särskilt beroendeförhållande mellan släktingarna som fanns redan i hemlandet.

Enligt 5 kap. 18 § UtL ska normalt uppehållstillstånd sökas och vara beviljat före inresan i Sverige. Detta gäller dock inte bl.a. anhöriginvandrare som har stark anknytning till en person som är bosatt i Sverige och det inte skäligen kan krävas att personen reser till ett annat land för att ge in ansökan där. Vid skälighetsbedömningen ska särskilt beaktas konsekvenserna av att ett barn skiljs från sina föräldrar, om det står klart att uppehållstillstånd skulle ha beviljats om prövningen hade gjorts före inresan.

Sedan 2010 gäller ett försörjningskrav, vilket innebär att personen i Sverige ska kunna försörja sig själv och ha en bostad av tillräcklig storlek och standard för sig och utlänningsen (5 kap. 3 b § UtL). Undantag från försörjningskravet gäller emellertid om anknytningspersonen är ett barn, om sökanden är ett barn och den som barnet åberopar anknytning till är barnets förälder eller om barnets andra förälder ansöker om uppehållstillstånd tillsammans med barnet. Vidare görs undantag om anknytningspersonen är medborgare i Sverige, en annan EES-stat eller Schweiz eller har beviljats uppehållstillstånd som flykting eller som alternativt skyddsbehövande. Slutligen gäller inte heller något försörjningskrav om anknytningspersonen har permanent uppehållstillstånd i Sverige och har vistats här med uppehållstillstånd för bosättning i minst fyra år eller om det finns särskilda skäl.

Enligt 5 kap. 15 § UtL är det möjligt att få ett tidsbegränsat uppehållstillstånd under minst sex månader om det behövs på grund av att förundersökning eller huvudförhandling i brottmål ska kunna genomföras.

Motionerna

I kommittémotion 2012/13:Sf364 av Tomas Eneroth m.fl. (S) yrkande 20 samt motionerna 2012/13:Sf332 av Susanne Eberstein och Ingemar Nilsson (båda S) och 2012/13:Sf363 Carina Ohlsson m.fl. (S) begärs tillkännagivanden om att reglerna för tidsbegränsat uppehållstillstånd på grund av anknytning måste ses över. Motionärerna menar att regelverket behöver lättas upp.

I kommittémotion 2012/13:Sf364 av Tomas Eneroth m.fl. (S) yrkande 19 begärs ett tillkännagivande om att försörjningskravet vid anhöriginvandring bör följas upp. Regeringen bör rapportera resultatet av uppföljningen till riksdagen. Motionärerna menar att försörjningskravet motverkar målen om ökad integration och delaktighet i arbetslivet.

I partimotion 2012/13:Sf316 av Jimmie Åkesson m.fl. (SD) yrkande 1 begärs ett tillkännagivande om att äkta makar, och därmed jämställda personer, som önskar återförenas med en make eller maka i Sverige båda ska vara över 24 år gamla för att kunna få uppehållstillstånd. I yrkande 2 begärs ett tillkännagivande om att uppehållstillstånd i dessa fall ska ges endast om personen i Sverige inte har mottagit försörjningsstöd under en tolv månadersperiod före tidpunkten för ansökan om uppehållstillstånd. I yrkande 3 begärs ett tillkännagivande om att uppehållstillstånd i dessa fall bara ska beviljas om personen i Sverige påtar sig fullt försörjningsansvar under en femårsperiod för den part som önskar invandra och dessutom betalar en engångssumma på ett prisbasbelopp som ett bidrag till statens utgifter för maken eller makans svenskundervisning och övriga anpassningskostnader. Vidare begärs tillkännagivanden om att uppehållstillstånd bara ska beviljas äkta makar, och därmed jämställda personer, som önskar återförenas med en make eller maka i Sverige om denna inte är dömd för våld eller hot mot en partner de senaste tio åren samt kan erbjuda en bostad av rimlig storlek (yrkandena 4 och 5). I yrkande 6 begärs ett tillkännagivande om att uppehållstillstånd endast ska beviljas om paret samlade anknytning till Sverige är större än till något annat land om inte personen i Sverige är svensk medborgare, medborgare i ett annat EU- eller EES-land eller har bott i Sverige i minst 25 år. En person ska bara kunna beviljas uppehållstillstånd i Sverige om han eller hon undertecknar en anpassningsförklaring där personen förbinder sig att delta i det svenska samhällslivet efter bästa förmåga och följa svenska lagar och regler (yrkande 7). Samtliga föreslagna regelskärpningar är enligt motionärerna motiverade för att minska samhällets kostnader relaterade till invandring.

I motion 2012/13:A394 av Carina Herrstedt m.fl. (SD) yrkande 20 begärs ett tillkännagivande om att en regel motsvarande den i Danmark där bara personer över 24 år kan ansöka om uppehållstillstånd på grund av anknytning införs i Sverige.

I motion 2012/13:Sf218 av Carina Herrstedt (SD) begärs ett tillkännagivande om att förebygga s.k. fruimport. Motionären menar att Migrationsverket ska få i uppdrag att avslå samtliga ansökningar om uppehållstillstånd på grund av anknytning där det finns dokumenterad grövre brottslighet, som t.ex. misshandel, för att på så sätt förebygga kvinnovåld.

I partimotion 2012/13:Sf225 av Jonas Sjöstedt m.fl. (V) yrkande 16 begärs ett tillkännagivande om en sådan ändring av utlänningslagen att försörjningskravet vid anhöriginvandring tas bort. I yrkande 17 begärs ett tillkännagivande om att den s.k. sista-länken-bestämmelsen bör återinföras samt att möjligheterna för vuxna barn att återförenas med sina föräldrar i Sverige förbättras genom att kravet på hushållsgemenskap tas bort. Vidare begärs det i yrkande 18 ett tillkännagivande om att det ska vara möjligt att göra undantag från huvudregeln om att en ansökan om uppehållstillstånd ska göras före inresan när utlänningen har barn i Sverige eller kvinnan i förhållandet är gravid. Motionärerna menar att den lagändring som trädde i kraft 2010 har fått minimal praktisk betydelse då många ansökningar avslås på grund av att giltigt pass saknas.

I kommittémotion 2012/13:Sf202 av Christina Höj Larsen m.fl. (V) begärs att den tvååriga prövotiden för uppehållstillstånd på grund av anknytning ändras. Det ska räcka att kvinnan gör sannolikt att våld eller allvarliga kränkningar av henne eller barnet har förekommit i förhållandet för att det ska vara möjligt att få permanent uppehållstillstånd, även om förhållandet har upphört inom två år. Det är enligt motionärerna direkt stötande att utländska kvinnor inte ska omfattas av skyddsregeln om våldet är mindre allvarligt.

I motion 2012/13:So267 av Eva Olofsson m.fl. (V) yrkande 17 begärs ett tillkännagivande om att kvinnors behov av skydd mot våld och sexuella övergrepp överordnas utlänningslagen. I yrkande 18 begärs ett tillkännagivande om att kvinnor som medverkar i brottsutredningar angående våldsbrott eller sexuella övergrepp ska beviljas tidsbegränsat uppehållstillstånd så länge förundersökning eller domstolsprocess pågår.

I kommittémotion 2012/13:Sf203 av Christina Höj Larsen m.fl. (V) yrkande 1 begärs ett tillkännagivande om en ändring i förordning (1984:936) om bidrag till flyktingar för kostnader för anhörigas resor till Sverige så att även de som fått uppehållstillstånd som alternativt skyddsbehövande och övrigt skyddsbehövande omfattas av bestämmelsen på samma sätt som gäller för flyktingar. Det saknas enligt motionärerna anledning att skilja på de olika skyddsgrunderna i detta sammanhang.

I motion 2012/13:Sf273 av Edip Noyan (M) begärs ett tillkännagivande om ett förtydligande om den s.k. tvåårsregeln. Ett förtydligande skulle enligt motionären underlätta för Migrationsverkets handläggare.

I motion 2012/13:Sf349 av Anders Sellström (KD) begärs ett tillkännagivande om att den s.k. sista-länken-bestämmelsen ska återinföras. Även kraven på hushållsgemenskap bör slopas. Någon form av krav på försörjning bör dock införas.

Utskottets ställningstagande

Utskottet kan konstatera att personer som ingår i den s.k. kärnfamiljen har en principiell rätt att få uppehållstillstånd. För övriga nära anhöriga ställs emellertid högre krav för familjeåterförening. Antingen krävs att det fanns en hushållsgemenskap och ett beroendeförhållande mellan släktingarna redan i hemlandet eller att det finns synnerliga skäl för uppehållstillstånd. År 2012 infördes ändrade bestämmelser i utlänningslagen så att det i högre grad blev möjligt för föräldrar och barn att beviljas uppehållstillstånd på grund av familjeanknytning när de redan befinner sig i Sverige i de fall det står klart att uppehållstillstånd skulle ha beviljats om prövningen gjorts före inresan. Utskottet, som vill poängtera att familjeseparationer där barn är inblandade i möjligaste mån bör undvikas, finner inte skäl för riksdagen att nu göra ett tillkännagivande om ytterligare undantag från kravet på att uppehållstillstånd ska vara ordnat före inresan i Sverige eller om vidgade möjligheter till uppehållstillstånd för anhöriga utanför kärnfamiljen. Motionerna 2012/13:Sf225 (V) yrkandena 17 och 18 samt 2012/13:Sf349 (KD) avstyrks med det anförda.

Sedan 2010 gäller ett försörjningskrav vid anhörginvandring. Redan när försörjningskravet infördes framhöll utskottet att kravet inte får leda till orimliga konsekvenser för barnfamiljer. Till följd av detta undantas bl.a. barnfamiljer från försörjningskravet. Det uppställs inte heller något försörjningskrav om anknytningspersonen har haft uppehållstillstånd i Sverige mer än fyra år eller har fått asyl i Sverige. Migrationsverket avgjorde sammanlagt drygt 42 000 förstagångsansökningar i anknytningsärenden under 2012. Av Migrationsverkets årsredovisning för 2012 framgår att ca 300 ärenden omfattades av försörjningskravet och av dem avslogs ca 190 ärenden på grund av att försörjningskravet inte var uppfyllt. Utskottet noterar att endast i en mindre del av anknytningsärendena aktualiseras försörjningskravet. Utskottet, som utgår från att regeringen fortsätter att följa frågan, avstyrker med det anförda motionerna 2012/13:Sf364 (S) yrkande 19 och 2012/13:Sf225 (V) yrkande 16. Utskottet avstyrker även motion 2012/13:Sf316 (SD) yrkandena 3 och 5 om bl.a. utökat försörjningskrav.

Vid prövningen av en ansökan om uppehållstillstånd på grund av anknytning där parterna har för avsikt att gifta sig eller flytta ihop ska uppehållstillståndet vid det första beslutstillfället vara tidsbegränsat, s.k. uppskjuten invandringsprövning. I dessa fall ska det också bedömas om förhållandet framstår som seriöst och om särskilda skäl talar emot att tillstånd ges. Vid prövningen ska det särskilt beaktas om den sökande gjort sig skyldig till brottslighet eller brottslighet i förening med annan misskötsamhet. Migrationsverket utreder anknytningspersonens tidigare äktenskap eller samboförhållanden och om han eller hon har dömts för brott. För vissa typer av brottslighet, t.ex. våldsbrott mot närstående, kvinnofridskränkning, sexualbrott och barnpornografibrott, görs en slagning i polisens misstanke- och

belastningsregister. Vidare ska det särskilt beaktas om utlänningen eller utlänningens barn kan antas bli utsatt för våld eller för annan allvarlig kränkning av sin frihet eller frid.

Efter riksdagens tillkännagivande (bet. 2005/06:SfU8, rskr. 2005/06:190) om en översyn av tillämpningen av bestämmelsen i utlänningslagen om att fortsatt uppehållstillstånd får ges när ett förhållande har upphört främst på grund av våld eller annan allvarlig kränkning, har utskottet vid ett flertal tillfällen påtalat att det är angeläget att lagstiftningen är utformad så att den ger ett skydd för kvinnor och barn (senast i bet. 2010/11:SfU6). Enligt utskottets uppfattning är det viktigt att ärenden om fortsatt uppehållstillstånd när ett förhållande har upphört främst på grund av våld eller annan allvarlig kränkning ges särskild uppmärksamhet. Av framför allt säkerhets-skäl finns det också en möjlighet att ge uppehållstillstånd trots att det förhållande som utgjorde grunden för anknytningen har upphört.

När det gäller frågan om fortsatt uppehållstillstånd om förhållandet har upphört främst på grund av våld eller annan allvarlig kränkning framgår det av Migrationsverkets Handbok i migrationsärenden att det för att fortsatt uppehållstillstånd ska ges ska kunna antas att förhållandet upphört huvudsakligen på grund av övergreppen, att det inte varit fråga om ett helt kortvarigt förhållande och att det från början varit fråga om ett seriöst förhållande. Att kvinnan uppträtt provocerande eller att hon redan före sammanboendet varit medveten om att mannen varit våldsbenägen ska inte vara diskvalificerande. Vidare framgår att det inte krävs att det är styrkt att sökanden utsatts för någon brottslig gärning, utan det är tillräckligt att det görs sannolikt att sådana övergrepp förekommit.

Beträffande yrkandet om att kvinnor som medverkar i en brottsutredning om våldsbrott eller sexuella övergrepp ska beviljas ett tillfälligt uppehållstillstånd så länge förundersökningen eller domstolsprocessen pågår, har utskottet erfarit att en person som har ett tidsbegränsat uppehållstillstånd på grund av anknytning regelmässigt får behålla detta under en pågående förundersökning eller domstolsprocess även om relationen har avbrutits.

Utskottet konstaterar att Utredningen om kvinnor som utsätts för våld efter att ha beviljats uppehållstillstånd i Sverige på grund av anknytning lämnade sitt betänkande Kvinnor och barn i rättsens gränsland (SOU 2012:45) till regeringen sommaren 2012. I betänkandet angavs bl.a. att ett skäl för tvåårsregeln är att den medger en generös tillståndsprövning vid det första beslutstillfället. Utredningen menade dock att det är bättre om tyngdpunkten i seriositetsprövningen i stället läggs just vid första tillfället. Utredningen föreslog att tvåårsregeln bör utredas vidare. Beredning pågår inom Regeringskansliet. Utskottet anser att beredningen bör avvaktas och är inte berett att i nuläget föreslå ett tillkännagivande om tvåårsregeln.

Utskottet avstyrker med det anförda motionerna 2012/13:Sf364 (S) yrkande 20, 2012/13:Sf332 (S), 2012/13:Sf363 (S), 2012/13:Sf202 (V), 2012/13:So267 (V) yrkandena 17 och 18 samt 2012/13:Sf273 (M).

Utskottet motsätter sig yrkanden om åtgärder för att försvåra för anhöriga att återförenas. Utskottet anser därmed att riksdagen inte ska göra några tillkännagivanden med anledning av motionerna 2012/13:Sf316 (SD) yrkandena 1, 2, 4, 6 och 7, 2012/13:A394 (SD) yrkande 20 och 2012/13:Sf218 (SD).

Flyktingar kan ges bidrag för kostnader för anhörigas resor till Sverige enligt förordningen (1984:936) om bidrag till flyktingar för kostnader för anhörigas resor till Sverige. Utskottet utgår från att regeringen uppmärksammar frågan om ett eventuellt behov av att utvidga förordningen skulle påtalas. Utskottet avstyrker motion 2012/13:Sf203 (V) yrkande 1.

Asylprocessen

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkanden om bl.a. fastställande av identitet och ålder, passkrav och obligatoriska dna-test.

Jämför reservationerna 29 (S), 30 (V), 31 (S), 32 (SD), 33 (V), 34 (SD) och 35 (V).

Gällande ordning

I svensk rätt gäller principen om fri bevisföring, vilket innebär att det är tillåtet att ta upp alla former av bevis vid en rättslig prövning. Även bevisvärderingen är fri.

Krav på styrkt identitet för uppehållstillstånd på grund av anknytning anges inte uttryckligen i utlänningslagen. En utlänningslag som reser in eller vistas i Sverige ska dock ha ett pass. I utlänningsförordningen (2006:97), förkortad UtIF, finns bestämmelser om vilka handlingar som kan godtas som pass.

Möjligheten till dna-analys i anknytningsärenden där biologiskt släktskap inte kan styrkas på annat sätt framgår av 13 kap. 15 och 16 §§ UtIL.

Enligt 9 kap. 8 § UtIL får Migrationsverket eller polisen fotografera en utlänningslag och, om utlänningslag fyllt 14 år, även under vissa omständigheter ta hans eller hennes fingeravtryck.

Motionerna

I kommittémotion 2012/13:Sf364 av Tomas Eneroth m.fl. (S) yrkande 9 begärs ett tillkännagivande om behovet av att utreda ett system för hantering av fel, och eventuella påföljder, vid tolkning i migrationsärenden. I yrkande 18 begärs ett tillkännagivande om en lagändring i fråga om krav på identitetshandlingar. Motionärerna anför att eftersom Somalia har plå-

gats av krig i över 20 år saknas fungerande myndigheter som kan utfärda id-handlingar. Detta medför att somaliska familjer har stora svårigheter att få uppehållstillstånd för återförening i Sverige.

I partimotion 2012/13:Sf316 av Jimmie Åkesson m.fl. (SD) yrkande 11 begärs ett tillkännagivande om att asylsökande ska uppvisa handlingar som styrker deras identitet och nationalitet. Motionärerna anser att om handlingar inte kan uppvisas ska den asylsökande inte få sitt asylärende prövat utan i stället genast avvisas till det land han eller hon senast kom ifrån. I yrkande 12 begärs ett tillkännagivande om att regeringen ska uppdra åt Migrationsverket att med vetenskapliga metoder åldersbestämma immigranter som påstår sig vara under 18 år men som kan misstänkas vara äldre.

I kommittémotion 2012/13:Sf259 av Kent Ekeröth (SD) yrkande 1 begärs ett tillkännagivande om att med vetenskapliga metoder åldersbestämma immigranter som vid prövning av uppehållstillstånd vill behandlas eller kommer att bli behandlade som om de vore under 18 år. Motionären anser att ett lagstadgat krav på åldersbestämning behövs så att sådana alltid ska genomföras när någon påstår sig vara under 18 år. I yrkande 2 begärs ett tillkännagivande om att prövningen för uppehållstillstånd för den som vägrar delta i åldersbestämning ska avslutas och personen avvisas eller utvisas med omedelbar verkan.

I motion 2012/13:Sf336 av David Lång och Mikael Jansson (båda SD) begärs ett tillkännagivande om att genomföra obligatoriska dna-tester på samtliga som söker asyl i Sverige. Motionärerna menar att man med dna-test kan ställa utom allt rimligt tvivel att de asylsökande är släkt. I motionen anförs vidare att förutsättningarna att klara upp brott ökar om dna-profilerna sparas hos polisen även eftersom statistik visar att utomeuropeiska invandrare är överrepresenterade i brottsstatistiken.

I kommittémotion 2012/13:Sf203 av Christina Höj Larsen m.fl. (V) yrkande 2 begärs ett tillkännagivande om att kravet på styrkt identitet som förutsättning för familjeåterförening ska tas bort. Motionärerna menar att en lagändring krävs för att förändra rättsläget så att praxis överensstämmer med artikel 8 om rätten till familjeliv i Europakonventionen om de mänskliga rättigheterna. I yrkande 3 begärs att regeringen ska göra ändringar i 2 kap. 12 och 13 §§ UtlF så att bristande passinnehav undanröjs som hinder mot familjeåterförening. Vidare begärs ett tillkännagivande om att det ska införas en bestämmelse i utlänningslagen som uttryckligen slår fast att fri bevisprövning gäller i utlänningsärenden (yrkande 4).

I kommittémotion 2012/13:Sf204 av Christina Höj Larsen m.fl. (V) yrkande 6 begärs ett tillkännagivande om att en besvärsmöjlighet över beslut om åldersbedömning bör införas i utlänningslagen. Motionärerna menar att frågan om en asylsökande är över eller under 18 år kan få långtgående rättsverkningar i asylprocessen, bl.a. då ett något mindre strängt beviskrav gäller för barn vid bedömandet av om det finns synnerligen ömmande omständigheter som grund för uppehållstillstånd.

Utskottets ställningstagande

Det är en grundläggande princip inom asylrätten att det är den asylsökande som ska göra sitt behov av skydd sannolikt, vilket även inbegriper att göra sin identitet sannolik. Vid prövningen av en asylansökan ska först bedömas om sökanden har gjort sin identitet sannolik och därefter prövas asylskälen. Något absolut krav på styrkt identitet ställs inte inom asylprövningen. En persons identitet består av sökandens namn, födelsetid och som huvudregel medborgarskap (framkommer bl.a. i Migrationsöverdomstolens avgörande MIG 2011:11). Åldern är således en del av identiteten.

För den som ansöker om uppehållstillstånd och som befinner sig utanför Sverige är utgångspunkten att identiteten ska vara klarlagd. Höga krav ställs för dessa uppgifter eftersom samhället har ett intresse av att upprätthålla den reglerade invandringen, motverka människohandel och att förebygga olika typer av hot. Mot detta intresse står emellertid såväl intresset av att tillgodose enskilda familjemedlemmars rätt till återförening som hänsynen till barns bästa. Samtliga dessa skilda intressen är Sverige på grund av sina internationella åtaganden skyldigt att beakta. En utlänning kan klarlägga sin identitet genom en giltig passhandling eller en annan identitetshandling som har utfärdats av en behörig myndighet i hemlandet. Utskottet noterar också att det sedan 2006 finns en möjlighet att göra en dna-analys i anknytningsärenden där biologiskt släktskap inte kan styrkas på annat sätt. Migrationsöverdomstolen framhöll i ett avgörande 2012 (MIG 2012:1) att det kan finnas skäl att i vissa situationer sänka beviskraven när det gäller identitet och göra en proportionalitetsbedömning mellan å ena sidan det allmänna intresset av säker utlänningskontroll och å andra sidan återförening av familjemedlemmar. I målet ansåg domstolen vid en proportionalitetsbedömning att det räckte med att identiteten hade gjorts sannolik.

Med det anförda saknas det enligt utskottet skäl att föreslå ett tillkännagivande om förslag till ändringar i utlänningslagen vad gäller identitetskrav. Utskottet avstyrker därmed motionerna 2012/13:Sf364 (S) yrkande 18 och 2012/13:Sf203 (V) yrkandena 2–4.

Enligt utskottets mening är det otänkbart och inhumant att införa ett krav på att en asylsökande ska styrka sin identitet och nationalitet för att inte omgående avvisas. En sådan ordning skulle riskera att komma i konflikt med våra internationella förpliktelser då den sökande mycket väl kan ha flyktingskäl och därmed en i princip ovillkorlig rätt till skydd. Motion 2012/13:Sf316 (SD) yrkande 11 avstyrks därmed.

I samband med en asylansökan får Migrationsverket eller polisen ta foto och fingeravtryck för att identifiera personen. Förslag om att genomföra obligatoriska dna-test på samtliga som söker asyl i Sverige samt att dna-profilerna bör kunna sparas hos polisen för att bidra till att brott klaras upp anser utskottet går avsevärt längre i kontrollen av asylsökande och har ett annat syfte än vad som är angivet i gällande lagstiftning. Utskottet kan inte ställa sig bakom ett sådant förslag och avstyrker motion 2012/13:Sf336 (SD).

Frågan om åldersbedömning har tidigare behandlats av utskottet, senast i betänkande 2011/12:SfU10. Utskottet kan konstatera att frågan om en sökande är vuxen eller barn kan ha stor betydelse vid tillståndsprövningen. Exempelvis ska vid bedömningen av om det finns synnerliga ömmande omständigheter som skäl för uppehållstillstånd särskilt beaktas utlänningens hälsotillstånd, anpassning till Sverige och situationen i hemlandet. Barn får beviljas uppehållstillstånd även om de omständigheter som kommer fram inte har samma allvar och tyngd som krävs för att tillstånd ska kunna beviljas vuxna personer. Vidare gäller särskilda regler för handläggningen av barnärenden. Bland annat ska ärenden som rör ensamkommande barn handläggas av särskilt utbildade handläggare, en god man ska utses och Migrationsverket ska fatta beslut inom tre månader.

Enligt Migrationsverkets årsredovisning för 2012 tog Socialstyrelsen den 26 juni 2012 fram en rekommendation om åldersbedömning av barn i övre tonåren. Därefter har Migrationsverket i ett rättsligt ställningstagande daterat den 5 juli 2012 sammanfattat hur Migrationsverkets åldersutredning bör gå till. Den största förändringen enligt Migrationsverket är att en åldersbedömning i normalfallet ska göras först i samband med själva beslutet. Då finns ett tillräckligt beslutsunderlag och beslutet går att överklaga. Av årsredovisningen framgår vidare att Europeiska stödkontoret för asylfrågor (Easo) planerar att under nästa år ge ut riktlinjer eller rekommendationer för åldersbedömningar.

Med hänsyn till det arbete Migrationsverket redan bedriver och det arbete som pågår inom EU finner utskottet inte något skäl att föreslå någon åtgärd med anledning av motionerna 2012/13:Sf204 (V) yrkande 6, 2012/13:Sf316 (SD) yrkande 12 och 2012/13:Sf259 (SD) yrkandena 1 och 2. Motionsyrkandena avstyrks.

Migrationsverket driver sedan januari 2012 ett projekt, Tolka mig rätt, som är delfinansierat av Europeiska flyktingfonden. Projektet ska pågå till december 2013 och syftet är att stärka Migrationsverkets förutsättningar för att ha en hög kvalitet i de samtal där tolk används. Huvudaktiviteten är temaseminarier för tolkar, där seminarierna bl.a. fokuserar på hur Migrationsverkets terminologi kan översättas. Projektet ska även ta fram en enkel handbok om tolkning riktad till Migrationsverkets tjänstemän. Handboken ska ge konkret vägledning i hur samtalen med tolk kan hålla en hög kvalitet. Då Migrationsverket jobbar aktivt med tolkfrågor ser utskottet inte nu någon anledning för riksdagen att göra ett tillkännagivande. Utskottet avstyrker mot denna bakgrund motion 2012/13:Sf364 (S) yrkande 9.

Domstolsprövning

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkanden om bl.a. införande av ändringsdispens i Migrationsöverdomstolen, muntlig förhandling och främlingspass.

Jämför reservation 36 (V).

Gällande ordning

Förfarandet i migrationsdomstolarna är skriftligt. I handläggningen får muntlig förhandling ingå när det gäller viss fråga i de fall det kan antas vara till fördel för utredningen eller främja ett snabbt avgörande av målet. I migrationsdomstol ska enligt 16 kap. 5 § tredje stycket UtIL muntlig förhandling hållas, om en utlänning som för talan i målet begär det och förhandlingen inte är obehövlig och inte heller särskilda skäl talar mot det. Muntlig förhandling ska vidare hållas i mål som rör utvisning samt vid avvisning om det begärs.

Prövningstillstånd i Migrationsöverdomstolen meddelas enligt 16 kap. 12 § UtIL om det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att överklagandet prövas av Migrationsöverdomstolen, eller om det annars finns synnerliga skäl att pröva överklagandet.

Enligt 2 kap. 12 § UtIF får Migrationsverket utfärda främlingspass för en utlänning som inte har någon handling som gäller som pass och som saknar möjlighet att skaffa en sådan handling. Migrationsverket får utfärda främlingspass även i andra fall om det finns särskilda skäl. Av 8 kap. 11 § UtIF framgår att beslut om avslag på ansökan om främlingspass inte kan överklagas.

Motionerna

I partimotion 2012/13:Sf225 av Jonas Sjöstedt m.fl. (V) yrkande 32 begärs ett tillkännagivande om ett nytt stycke i 16 kap. 5 § UtIL enligt följande: ”I mål om utvisning eller avvisning ska muntlig förhandling hållas om det inte är uppenbart obehövligt. Muntlig förhandling ska alltid hållas om part begär det.” Vidare begärs i samma motion ett tillkännagivande om att införa en bestämmelse i utlänningslagen om rätt att överklaga Migrationsverkets beslut om avslag på främlingspass (yrkande 33). Ett tillkännagivande om att regeringen ska återkomma med ett förslag till ändring av utlänningslagen så att ändringsdispens på ansökan av den enskilde införs som ny grund för prövningstillstånd vid Migrationsöverdomstolen begärs i yrkande 34.

Utskottets ställningstagande

Utskottet konstaterar att förfarandet i migrationsdomstolarna enligt huvudregeln är skriftligt men att muntlig förhandling ska hållas om sökanden begär det och den muntliga förhandlingen inte är obehövlig och inte heller särskilda skäl talar emot det.

Av Migrationsverkets årsredovisning för 2012 framgår att muntlig förhandling i huvudsak sker i asylärenden. Under 2012 hölls muntlig förhandling i 27 procent av samtliga avgjorda asylmål i migrationsdomstolarna. Totalt deltog Migrationsverket vid 3 400 muntliga förhandlingar i domstol.

Utvärderingsutredningen har i sitt slutbetänkande (SOU 2009:56) bl.a. angett att den som söker asyl i förhållandevis stor omfattning ges tillfälle att själv muntligen lägga fram sin sak för domstolen. Utredningen konstaterade också att möjligheten till muntlig förhandling har ökat öppenheten i asylmålsprocessen.

Migrationsöverdomstolen är högsta instans och ansvarar för praxisbildningen på migrationsområdet. När den nya instans- och processordningen i utlännings- och medborgarskapsärenden infördes 2006 (prop. 2004/05:170, bet. 2004/05:SfU17, rskr. 2005/06:1) infördes prövningstillstånd i Migrationsöverdomstolen för att den på ett effektivt sätt skulle kunna bidra till rättsbildningen och tillförsäkra en förutsebarhet och enhetlig rättspraxis. För att Migrationsöverdomstolen skulle kunna uppfylla dessa krav infördes endast prövningstillståndsgrunderna prejudikatsdispens och extraordinär dispens.

Utskottet har nyligen uttalat sig om grunderna för prövningstillstånd i Migrationsöverdomstolen i sitt yttrande 2012/13:SfU3y En ändamålsenlig förvaltningsprocess. Utskottet ansåg inte att grunderna för prövningstillstånd i Migrationsöverdomstolen skulle ändras. Utskottet vidhåller denna inställning. Med det anförda avstyrks motion 2012/13:Sf225 (V) yrkandena 32 och 34.

Migrationsverket får enligt utlänningsförordningen utfärda främlingspass. Ett beslut om avslag på en ansökan om främlingspass kan inte överklagas. Emellertid står det den som har fått avslag på en ansökan om främlingspass fritt att på nytt ansöka om främlingspass. Enligt utskottets mening finns inte skäl för riksdagen att göra ett tillkännagivande med anledning av motion 2012/13:Sf225 (V) yrkande 33. Motionen avstyrks.

Verkställighet av avvisnings- och utvisningsbeslut m.m.

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motioner om bl.a. verkställighet av avvisnings- och utvisningsbeslut, preskriptionstid, återtagandeavtal, frivilligt återvändande och förvar.

Jämför reservationerna 37 (S), 38 (SD) och 39 (V).

Gällande ordning

Bestämmelser om avvisning och utvisning finns i 8 kap. UtL och bestämmelser om verkställighet av beslut om avvisning och utvisning finns i 12 kap. samma lag. Beslut om avvisning ska fattas inom tre månader räknat från den första ansökan om uppehållstillstånd efter ankomsten till Sverige. För beslut som fattas senare än tre månader efter ansökan används beteckningen utvisning.

Enligt bestämmelserna i utlänningslagen, som ändrades i maj 2012 till följd av genomförandet av det s.k. återvändandedirektivet (2008/115/EG), ska en utlänning som fått ett beslut om avvisning eller utvisning självmant lämna landet. Ett beslut om avvisning eller utvisning ska som huvudregel innehålla en tidsfrist för frivillig avresa. Tidsfristen ska bestämmas till två veckor vid avvisning och till fyra veckor vid utvisning och börjar löpa från det att beslutet vunnit laga kraft. Om hemresa inte sker inom tidsfristen för frivillig avresa ska ett beslut om avvisning eller utvisning normalt åtföljas av ett återreseförbud. Ett återreseförbud får upphävas om det finns särskilda skäl för att förbudet inte längre ska gälla.

Om den som ska avvisas eller utvisas håller sig undan och inte kan anträffas utan polisens medverkan eller om det kan antas att tvång kommer att behövas för att verkställa beslutet får Migrationsverket överlämna ett ärende för verkställighet till polisen enligt 12 kap. 14 § UtL.

En avvisning eller utvisning får enligt 12 kap. 1 och 2 §§ UtL aldrig verkställas till ett land dels om det finns skälig anledning att anta att utlänningen där skulle vara i fara att straffas med döden eller att utsättas för kroppsstraff, tortyr eller annan omänsklig eller förnedrande behandling eller bestraffning, dels om, med visst undantag vid synnerligen grov brottslighet m.m., utlänningen riskerar att utsättas för förföljelse i det landet. Verkställighet får inte heller ske om utlänningen inte är skyddad mot att i det landet sändas vidare till ett land där utlänningen skulle vara i fara att utsättas för ovan nämnda behandling. I 12 kap. 3 § UtL anges hinder för verkställighet i fall av väpnad konflikt.

Migrationsverket får förordna att verkets beslut om avvisning får verkställas även om det inte har vunnit laga kraft (avvisning med omedelbar verkställighet) om det är uppenbart att det inte finns grund för asyl och att uppehållstillstånd inte heller kan beviljas på någon annan grund (12 kap. 7 § UtL).

Om en utlänning har ansökt om uppehållstillstånd som flykting eller som annan skyddsbehövande får ett beslut om avvisning eller utvisning inte verkställas innan ansökan har prövats och i samband med det avslågs genom ett beslut som har vunnit laga kraft. Undantag får dock göras vid omedelbar verkställighet eller utvisning på grund av brott.

Av 12 kap. 18 § UtL framgår att Migrationsverket självant (ex officio) ska bedöma om det föreligger ett verkställighetshinder. Om det i ett ärende om verkställighet av ett beslut om avvisning eller utvisning som vunnit laga kraft kommer fram nya omständigheter som innebär att det finns hinder mot verkställigheten enligt 12 kap. 1, 2 eller 3 § UtL (dvs. bl.a. vid risk för dödsstraff, tortyr eller förföljelse vid återkomsten till hemlandet) eller om det finns anledning att anta att det avsedda mottagarlandet inte kommer att vara villigt att ta emot utlänningen, får Migrationsverket bevilja permanent uppehållstillstånd om hindret är bestående. Detsamma gäller om det finns medicinska hinder eller någon annan särskild anledning till att beslutet inte bör verkställas. Om det endast finns ett tillfälligt hinder mot verkställighet får Migrationsverket bevilja ett tidsbegränsat uppehållstillstånd.

Av 12 kap. 19 § UtL framgår att om utlänningen i ett ärende om verkställighet av ett beslut om avvisning eller utvisning som vunnit laga kraft åberopar nya omständigheter som kan antas utgöra ett bestående sådant hinder mot verkställigheten som avses i 12 kap. 1, 2 eller 3 § UtL, och dessa omständigheter inte har kunnat åberopas av utlänningen tidigare eller utlänningen visar en giltig ursäkt för att inte ha åberopat omständigheterna tidigare, ska Migrationsverket ta upp frågan om uppehållstillstånd till ny prövning. Ett beslut om avvisning eller utvisning får inte verkställas innan Migrationsverket har avgjort frågan om huruvida en ny prövning ska ske eller, om ny prövning beviljas, innan frågan om uppehållstillstånd har avgjorts genom ett beslut som vunnit laga kraft. Om utlänningen ansöker om uppehållstillstånd som flykting eller annan skyddsbehövande och en sådan ansökan inte tidigare prövats genom ett lagakraftvunnet beslut ska Migrationsverket pröva ansökan och besluta om inhibition i verkställighetsärendet.

Även i bestämmelserna om förvar gjordes ändringar till följd av genomförandet av det s.k. återvändandedirektivet. En vuxen kan enligt 10 kap. 1 § UtL tas i förvar under högst två veckor om utlänningens identitet är oklar eller rätten att resa in i eller vistas i Sverige inte kan bedömas ändå. Om det är nödvändigt för att utreda utlänningens rätt att stanna i Sverige får utlänningen tas i förvar högst 48 timmar. Verkställighetsförvar kan användas om det är sannolikt att utlänningen kommer att

avvisas eller utvisas eller det är fråga om att förbereda eller genomföra verkställigheten av ett beslut om avvisning eller utvisning. Verkställighetsförvar kan vid synnerliga skäl förlängas, utöver två månader.

Även barn kan under vissa omständigheter tas i förvar enligt 10 kap. 2 § UtL. Ett barn får tas i förvar om det är sannolikt att barnet kommer att avvisas med omedelbar verkställighet eller det är fråga om att förbereda eller genomföra verkställigheten av ett beslut om avvisning med omedelbar verkställighet, om risken är uppenbar att barnet annars håller sig undan och därigenom äventyrar en verkställighet som inte bör fördröjas, eller om det inte är tillräckligt att barnet ställs under uppsikt enligt bestämmelser i 10 kap. 7 § UtL. Till skillnad från en vuxen får ett barn inte hållas i förvar på den grunden att det finns anledning att anta att barnet kommer att bedriva brottslig verksamhet i Sverige. Ett barn får heller inte hållas i förvar på grund av oklar identitet eller av utredningsskäl. Barn och deras föräldrar eller vårdnadshavare får inte skiljas åt genom att någon av dem tas i förvar. Däremot kan ett barn tas i förvar tillsammans med en av sina vårdnadshavare, om förutsättningarna för förvarstagande finns för både barnet och vårdnadshavaren. Ett barn som inte har någon vårdnadshavare i Sverige får tas i förvar endast om det finns synnerliga skäl. Förvarstiden för ett barn är högst 72 timmar, men kan förlängas med ytterligare 72 timmar om det finns synnerliga skäl.

I stället för förvar kan det i vissa fall vara tillräckligt att ställa personen under uppsikt. Även barn kan i vissa fall hållas under uppsikt. Uppsikt innebär att utlänningen är skyldig att på vissa tider anmäla sig hos polismyndigheten i orten eller hos Migrationsverket.

En utlännings frihet får enligt 1 kap. 8 § UtL inte begränsas mer än vad som är nödvändigt i varje enskilt fall. Det innebär att den rättsliga prövningen ska påskyndas om utlänningen är tagen i förvar.

Enligt 14 kap. 9 § UtL får ett beslut av polis eller Migrationsverket om förvar överklagas till migrationsdomstol. Mål om förvar ska enligt 16 kap. 4 § UtL handläggas skyndsamt.

Enligt 12 kap. 22 § UtL preskriberas ett beslut om avvisning eller utvisning, som inte har meddelats av allmän domstol på grund av brott, efter fyra år från det att beslutet vann laga kraft. Om beslutet även innehöll ett återreseförbud som avsåg längre tid än fyra år preskriberas i stället beslutet när tiden för återreseförbudet har löpt ut.

Enligt 21 a § lagen (1990:52) med särskilda bestämmelser om vård av unga, förkortad LVU, är ett beslut om vård enligt lagen inte något hinder att ett beslut om avvisning eller utvisning enligt utlänningslagen verkställs. Enligt 5 kap. 12 § UtL får ett tidsbegränsat uppehållstillstånd beviljas en utlänning som behöver vård enligt LVU. Ett tidsbegränsat uppehållstillstånd för vård får nekas om motsvarande vård kan ges i hemlandet.

Motionerna

I kommittémotion 2012/13:Sf364 av Tomas Eneroth m.fl. (S) yrkande 12 begärs ett tillkännagivande om stöd för ett värdigt återvändande. Motionärerna anser att det är av största vikt att Migrationsverket genom ett bra motiveringsarbete vid avslagsbeslut kan motivera till och verka för ett värdigt återvändande. Vidare måste ambitionen vara att ärenden inte ska behöva överlämnas till polis för verkställighet.

I motion 2012/13:Sf391 av Lotta Hedström m.fl. (MP) yrkande 5 begärs ett tillkännagivande om att Sverige bör undvika att sända tillbaka asylsökande och flyktingar till länder där det finns skäl att misstänka att tortyr förekommer. Motionärerna anser inte att Sverige följer den s.k. CAT-konventionen eftersom Sverige har fått 19 anmärkningar av Committee Against Torture.

I motion 2012/13:Sf206 av Kent Ekeroth (SD) yrkande 2 begärs ett tillkännagivande om att personer som befinner sig i Sverige i väntan på verkställighet av utvisningsbeslut ska tas i fysiskt förvar till dess att verkställigheten sker. Motionären menar att förvarstagandet förhindrar flykt, potentiell brottslighet, svartarbete och vidare asylshopping i övriga Schengenländer. I yrkande 3 begärs ett tillkännagivande om att preskriptionstiden för verkställighet av utvisningsbeslut ska avskaffas. I yrkande 4 begärs ett tillkännagivande om att regeringen ska arbeta för att sluta bilaterala avtal med ovilliga mottagandestater om mottagande av personer som är föremål för utvisningsbeslut. Enligt motionärerna bör regeringen också arbeta för att sluta bilaterala avtal om mottagande med stater som inte är ursprungstater men där personer i Sverige som är föremål för utvisningsbeslut ändå kan fortsätta att leva sina liv (yrkande 5). I yrkande 6 begärs ett tillkännagivande om att inrätta center i anslutning till gränspassagerna där personer som väntar på eller som har ett avvisnings- eller utvisningsbeslut ska hållas i förvar. Motionären menar att sådana center skulle medföra enorma kostnads- och effektivitetsbesparingar.

I motion 2012/13:Sf367 av Kent Ekeroth (SD) yrkande 3 begärs ett tillkännagivande om att polisen, vid kännedom om utländska hemlösa, ska ta dessa i förvar till dess att de utvisas.

I partimotion 2012/13:Sf225 av Jonas Sjöstedt m.fl. (V) yrkande 24 begärs ett tillkännagivande om att Sveriges återtagandeaftal med Irak och med Afghanistan omedelbart bör sägas upp. Motionärerna anser att de mänskliga rättigheterna kränks när uppenbart skyddsbehövande människor skickas tillbaka till Irak och Afghanistan. Uppgifter har enligt motionärerna även framkommit om att återtagandeaftalens villkor inte uppfylls och att parterna inte är överens om tolkningen när det gäller frågan om tvångsavvisningar. Vidare begärs ett tillkännagivande om en ny bestämmelse i utlänningslagen om att avlägsnandebeslut inte ska fattas om det står klart att det inte går att verkställa beslutet (yrkande 28). Det begärs även ett tillkännagivande om en översyn av 12 kap. 19 § första stycket 2 UtL där krav uppställs på giltig ursäkt för att inte ha återopat verkställig-

hetshinder tidigare. Kravet på giltig ursäkt står enligt motionärerna i uppenbar konflikt med artikel 3 i Europakonventionen om de mänskliga rättigheterna (yrkande 29). Vidare begärs ett tillkännagivande om en lagändring så att polisen får möjlighet att återlämna ett verkställighetsärende till Migrationsverket och Migrationsverket får möjlighet att återta ett verkställighetsärende som har lämnats till polisen (yrkande 30). I yrkande 35 begärs ett tillkännagivande om att tidsfristen för frivillig återresa ska börja löpa den dag utlänningsbeslutet i stället för från den dag det lagakraftvunna beslutet fattats. Enligt motionärerna går det inte sällan mer än två veckor innan den asylsökande ens får kännedom om beslutet och det saknas då praktiska möjligheter att undvika en illegal vistelse. I yrkande 39 begärs ett tillkännagivande om att tillsätta en utredning med uppgift att se över utlänningslagens förvarsgrunder. Motionärerna menar att nuvarande regler är mycket vaga och ger stort utrymme för godtycke från tillämpade myndigheter. I yrkande 40 begärs ett tillkännagivande om att ge ett uppdrag åt Migrationsverket att se till att sjukvårdspersonal i större utsträckning än i dag finns på förvaren. Vidare begärs i yrkande 41 ett tillkännagivande om att införa ett förbud i utlänningslagen mot att placera en förvarstagen person i kriminalvård med hänvisning till att han eller hon utgör en allvarlig fara för sig själv.

I kommittémotion 2012/13:Sf204 av Christina Höj Larsen m.fl. (V) yrkande 3 begärs ett tillkännagivande om en ändring av LVU så att utvisning av den som är tvångsomhändertagen inte får ske innan ett godkännande från Socialstyrelsen har inhämtats.

I motion 2012/13:Sf301 av Ulrika Carlsson i Skövde och Solveig Zander (båda C) begärs ett tillkännagivande om en översyn av lagstiftningen så att LVU ges företräde framför utlänningslagen för att undvika att barn utvisas under pågående vård.

Utskottets ställningstagande

En viktig förutsättning för att kunna erbjuda skydd till dem som verkligen behöver det är att de beslut som fattas av Migrationsverket och migrationsdomstolarna respekteras och kan verkställas. Ett fungerande asylsystem förutsätter således att den som har meddelats lagakraftvunna avvisnings- eller utvisningsbeslut lämnar landet. Utgångspunkten måste alltid vara att personen lämnar landet frivilligt. Av Migrationsverkets årsredovisning för 2012 framgår det bl.a. att Migrationsverket jobbar med att öka andelen personer som återvänder frivilligt. Migrationsverket har för att öka det frivilliga återvändandet lagt större fokus på arbetsmetoder som samtalsmetodik och motivationssamtal. Mot denna bakgrund får motion 2012/13:Sf364 (S) yrkande 12 anses i huvudsak tillgodosedd och avstyrks.

Riksdagen ställde sig under våren 2012 bakom regeringens förslag i proposition 2011/12:60 Genomförande av återvändandedirektivet (bet. 2011/12:SfU6, rskr. 2011/12:164). Det innebär bl.a. att fr.o.m. den 1 maj 2012 ska

ett beslut om avvisning eller utvisning innehålla en tidsfrist för frivillig återresa. Om utlännningen inte lämnar Sverige inom den tiden kan ett återreseförbud meddelas. Tidsfristen för frivillig avresa börjar löpa när ett beslut om avvisning eller utvisning vinner laga kraft.

Utskottet noterar att reglerna nyligen införts och är föranledda av ett tvingande EU-direktiv. Mot denna bakgrund avstyrker utskottet motion 2012/13:Sf225 (V) yrkande 35.

En avvisning eller utvisning får aldrig verkställas till ett land om det finns skälig anledning att anta att utlännningen riskerar dödsstraff eller att utsättas för kroppsstraff, tortyr eller annan omänsklig eller förnedrande behandling eller bestraffning. Migrationsverket har en skyldighet att ex officio beakta sådana nya omständigheter som kommer fram i ett verkställighetsärende och som utgör hinder mot verkställigheten, t.ex. risk för tortyr. Utskottet vill även peka på att Migrationsverket vid denna prövning får bevilja uppehållstillstånd om det kommer fram nya omständigheter som innebär att det finns anledning att anta att mottagarlandet inte är villigt att ta emot utlännningen. Migrationsverket är även skyldigt att under vissa förutsättningar pröva frågan om uppehållstillstånd på nytt då utlännningen återoppar bestående verkställighetshinder. Skyldigheten är i det fallet begränsad till sådana omständigheter som inte har prövats tidigare och som inte har kunnat återopparas tidigare eller att utlännningen visar en giltig ursäkt för att inte ha återoppat omständigheterna tidigare.

Utskottet anser inte att det finns skäl för riksdagen att ta initiativ till en ändring av dessa regler. Motionerna 2012/13:Sf225 (V) yrkande 29 och 2012/13:Sf391 (MP) yrkande 5 avstyrks med det anförda.

När det gäller frågan om Migrationsverkets möjlighet att överlämna ett ärende för verkställighet till polisen har utskottet tidigare behandlat frågan i betänkande 2011/12:SfU10. Utskottet anförde då bl.a. att om Migrationsverket har beslutat att lämna över ett ärende till polisen kan polisen inte besluta att återlämna det till Migrationsverket. Polisens verkställighet kan dock avbrytas under vissa förutsättningar. Om polisen ska verkställa ett beslut om avvisning eller utvisning och polisen finner att den inte kan verkställa beslutet eller att den behöver ytterligare besked, ska polisen underlämna ärendet till Migrationsverket. Detsamma gäller om utlännningen hos polisen återoppar att det finns sådana hinder som avses i 12 kap. 1, 2 eller 3 § UtIL mot verkställigheten eller om det på annat sätt kommer fram att det kan finnas sådana hinder. Migrationsverket ska i sådana fall ge anvisningar om verkställigheten eller vidta andra åtgärder. En sökande kan anföra eller återoppara verkställighetshinder flera gånger. Verksställigheten fortsätter dock till dess att ett beslut om inhibition har meddelats eller till dess att ett beslut om uppehållstillstånd har meddelats. Om det innebär problem att polisen vid behov inte kan återlämna ett verkställighetsärende till Migrationsverket förutsatte utskottet att regeringen överväger om det finns skäl att ändra lagstiftningen. Utskottet har inte ändrat ståndpunkt. Utskottet avstyrker därmed motion 2012/13:Sf225 (V) yrkande 30.

Ett beslut om avvísning eller utvisning som inte har meddelats av allmän domstol upphör att gälla fyra år från det att beslutet vann laga kraft om det inte är förenat med ett återreseförbud med längre giltighetstid än fyra år. En preskriptionsbestämmelse infördes redan i 1954 års utlänningslag eftersom det inte ansågs förenligt med den svenska invandringspolitiken att en utlänning under många år kunde få vistas här i landet med ett hot om avlägsnande över sig. Vid tillkomsten av 1989 års utlänningslag förlängdes preskriptionstiden till nu gällande fyra år. Den tid som en utlänning eventuellt har vistats i Sverige efter det att ett beslut om avvísning eller utvisning vunnit laga kraft ska inte tillgodoräknas vid bedömningen av om det finns skäl för uppehållstillstånd i Sverige vid en förnyad prövning efter inträffad preskription. Utskottet anser inte att preskriptionstiden ska avskaffas. Utskottet avstyrker därmed motion 2012/13:Sf206 (SD) yrkande 3.

När det gäller frågan huruvida ett beslut om vård med stöd av LVU hindrar ett beslut om avvísning eller utvisning enligt utlänningslagen anför utskottet följande.

Frågan om verkställighet av lagakraftvunna utvisningsbeslut där barn i en familj har omhändertagits av sociala myndigheter har behandlats av utskottet tidigare, senast i betänkande 2011/12:SfU10. I samband med tidigare ändringar i utlänningslagen infördes en möjlighet att meddela ett tidsbegränsat uppehållstillstånd om det behövs för vård enligt LVU. Utskottet uttalade därvid att det var bra att det klargjorts i lagstiftningen att en kollision mellan de båda lagarna ger utrymme för att ge ett tidsbegränsat uppehållstillstånd så länge barnets vård- och skyddsbehov kvarstår. Utskottet delade även regeringens bedömning att det inte är rimligt att ett omhändertagande enligt LVU automatiskt innebär att barnet och vårdnadshavaren får stanna i Sverige. Vidare menade utskottet att stor vikt måste fästas vid socialnämndens uppfattning, om nämnden hörs med anledning av att det är tveksamt om ett uppehållstillstånd ska meddelas eller inte. Utskottet, som inte nu gör någon annan bedömning i frågan, förutsätter att berörda myndigheter kan samarbeta på det sätt som gagnar barnets bästa. Motionerna 2012/13:Sf204 (V) yrkande 3 och 2012/13:Sf301 (C) avstyrks därmed.

Av 8 kap. 17 § UtL framgår att vid beslut om avvísning eller utvisning ska hänsyn tas till om personen inte kan sändas till ett visst land eller om det annars finns särskilda hinder mot att beslutet verkställs. Enligt utskottets mening saknas skäl för riksdagen att föreslå ett tillkännagivande om att avlägsnandebeslut inte ska fattas om det står klart att de inte går att verkställa. Därmed avstyrks motion 2012/13:Sf225 (V) yrkande 28.

Syftet med återtagandeavtal är att bidra till ett förbättrat återvändande och har sin grund i det förhållandet att alla stater har en skyldighet att ta tillbaka sina egna medborgare. Tanken med återtagandeavtalen är vidare att bidra till ett förbättrat samarbete mellan ursprungsländer. Migrationsver-

ket har till uppgift att underlätta personers återvändande. Med det anförda avstyrks motionerna 2012/13:Sf206 (SD) yrkandena 4 och 5 samt 2012/13:Sf225 (V) yrkande 24.

Utlänningslagens regler om förvar anger under vilka omständigheter en utlänning får tas i förvar och hur länge. Reglerna om förvar har nyligen ändrats och är även anpassade till EU:s regelverk. Under 2011 lämnade Förvarsutredningen sitt slutbetänkande Förvar (SOU 2011:17). Förvarsutredningen hade i uppdrag att göra en översyn av de regler om förvar som gäller enligt utlänningslagen. Beredning pågår inom Regeringskansliet. Beredning bör avvaktas och motionerna 2012/13:Sf206 (SD) yrkandena 2 och 6 samt 2012/13:Sf225 (V) yrkandena 39–41 avstyrks därmed.

När det gäller utländska hemlösa och deras rätt till vistelse i Sverige är det fullt tänkbart att en person som vistas i Sverige med uppehållstillstånd av olika anledningar saknar bostad. Att utvisa en hemlös person enbart för att personen saknar svenskt medborgarskap är inte bara diskriminerande utan torde även strida mot Sveriges internationella åtaganden. Med det anförda avstyrker utskottet motion 2012/13:Sf367 (SD) yrkande 3.

Utvisning på grund av brott m.m.

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motioner om bl.a. återkallelse av uppehållstillstånd och utvisning på grund av brott.

Jämför reservation 40 (SD).

Gällande ordning

Bestämmelser om beslut om återkallelse av uppehållstillstånd och utvisning på grund av brott finns i 7–8 kap. Util. Enligt dessa bestämmelser kan ett uppehållstillstånd bl.a. återkallas om en utlänning har lämnat felaktiga uppgifter eller medvetet förtigit omständigheter som varit av betydelse för att få uppehållstillståndet. Om utlänningen har vistats här i landet i mer än fyra år med uppehållstillstånd när frågan om återkallelse prövas (av den myndighet som först beslutar i saken) får uppehållstillståndet återkallas endast om det finns synnerliga skäl för det.

Ett permanent uppehållstillstånd kan även återkallas bl.a. om utlänningen inte längre är bosatt i Sverige. För en utlänning som har vistats här som flykting eller annan skyddsbehövande får dock uppehållstillståndet återkallas tidigast efter två år från det att bosättningen i Sverige har upphört, om utlänningen har återvänt till ett land där han eller hon tidigare har varit bosatt därför att de politiska förhållandena i landet har ändrats.

En utlänning får utvisas vid brott som kan leda till fängelse eller om domstolen i brottmålet undanröjer en villkorlig dom eller skyddstillsyn som utlänningen har dömts till tidigare. Det krävs dock att utlänningen

döms till en svårare påföljd än böter. Ytterligare en förutsättning för utvisning är att det kan antas att utlänningen kommer att göra sig skyldig till fortsatt brottslighet eller att brottet är särskilt allvarligt. En domstols beslut om utvisning på grund av brott ska innehålla ett förbud att under en viss tid eller utan någon tidsbegränsning återvända till Sverige.

När en domstol överväger om en utlänning bör utvisas ska den ta hänsyn till utlänningens anknytning till det svenska samhället och särskilt beakta utlänningens levnadsomständigheter och familjeförhållanden samt hur länge utlänningen har vistats i Sverige. Domstolen ska även särskilt beakta om utlänningen har barn i Sverige och barnets behov av kontakt med utlänningen, hur kontakten mellan dem har varit och hur umgänget skulle påverkas av att utlänningen utvisas.

Hänsyn ska också tas till om det finns hinder mot verkställighet av utvisningen enligt utlänningslagens bestämmelser om verkställighetshinder, t.ex. risk för dödsstraff, kroppsstraff, tortyr eller förföljelse, och utlänningen därför inte kan sändas till ett visst land eller om det annars finns särskilda hinder mot att utvisningsbeslutet verkställs.

En utlänning som är flykting och som behöver en fristad i Sverige får utvisas endast om han eller hon har begått ett synnerligen grovt brott och det skulle medföra allvarlig fara för allmän ordning och säkerhet att låta utlänningen stanna här. En utvisning får också ske om utlänningen i Sverige eller utomlands har bedrivit verksamhet som har inneburit fara för rikets säkerhet och det finns anledning att anta att han eller hon skulle fortsätta med en sådan verksamhet här.

Vidare får en utlänning som har vistats i Sverige med permanent uppehållstillstånd sedan minst fyra år eller har varit bosatt i Sverige i minst fem år när åtal väcks utvisas endast när det finns synnerliga skäl.

En utlänning som har permanent uppehållsrätt (EU/EES-medborgare) får utvisas på grund av brott endast när det finns synnerliga skäl. Det måste också i dessa fall finnas synnerliga skäl för utvisning på grund av hänsyn till allmän ordning och säkerhet.

En utlänning får enligt 8 kap. 2 § första stycket 2 avvisas bl.a. om det kan antas att utlänningen under vistelsen i Sverige eller ett annat nordiskt land inte kommer att försörja sig på ett ärligt sätt.

Motionerna

I partimotion 2012/13:Sf316 av Jimmie Åkesson m.fl. (SD) begärs i yrkande 17 ett tillkännagivande om att personer som saknar svenskt medborgarskap och som gör sig skyldiga till grova brott eller upprepade brott av mindre grov art ska få sitt uppehållstillstånd indraget och utvisas. I yrkande 18 begärs ett tillkännagivande om att en person med uppehållstillstånd som visar sig ha besökt det land som han eller hon sagt sig vara på flykt från ska få uppehållstillståndet indraget och därefter utvisas.

I kommittémotion 2012/13:Ju262 av Kent Ekeroth och Thoralf Alfsson (båda SD) yrkandena 1–7 och 9 begärs tillkännagivanden enligt följande. Frågan om utvisning ska bli en obligatorisk del för domstolen att pröva vid brottmål där den tilltalade innehar medborgarskap i ett annat land än Sverige eller är statslös. Vidare ska det föreligga synnerligen starka skäl för att utvisning inte ska utdömas i de fall där en utlänning döms för ett brott som kan medföra utvisning. Utvisning ska vara obligatorisk och på livstid i de fall en utlänning döms för brott mot liv och hälsa, brott mot frihet och frid, sexualbrott, narkotikabrott, alla former av stöld, rån och andra tillgreppsbrott som bl.a. mord, dråp, våldtäkt och misshandel, alla former av inbrott och annan jämförlig brottslighet samt vid dom för bedrägeri kopplat till sociala förmåner. För de fall där brottsligheten inte bedöms som grov ska obligatorisk utvisning gälla om det rör sig om upprepad brottslighet. Domstolar ska inte heller ta hänsyn till utlänningars levnadsomständigheter eller hur länge de har vistats i Sverige. Det ska inte krävas synnerliga skäl för att en kriminell utlänning som bott i Sverige i minst fem år eller som har haft uppehållstillstånd i minst fyra år ska kunna utvisas. Det ska inte heller krävas att det måste vara ett synnerligen grovt brott som har medfört allvarlig fara för allmän ordning och säkerhet för att domstolen ska besluta om utvisning i de fall den kriminella utlänningen har flyktingstatus. Vidare bör det upprättas en databas där utvisningsdömdas foto, fingeravtryck och dna-test lagras, mot vilka framtida immigranter som söker uppehållstillstånd eller medborgarskap ska kontrolleras. En person i detta register ska omedelbart frihetsberövas till dess att han eller hon är utvisad, vilket ska ske omgående.

I motion 2012/13:A394 av Carina Herrstedt m.fl. (SD) yrkande 31 begärs ett tillkännagivande om att utländska medborgare som döms för hedersrelaterad brottslighet automatiskt ska utvisas.

I motion 2012/13:Sf258 av Kent Ekeroth (SD) yrkande 1 begärs ett tillkännagivande om att förbjuda tiggeri eller verksamhet som till sin art kan anses vara tiggeri eller närliggande för icke-svenska medborgare. I yrkande 2 begärs ett tillkännagivande om att de utlänningar som ertappas med tiggeri eller dylikt omedelbart ska avvisas eller utvisas från landet och förbjudas att under sin livstid återvända.

I motion 2012/13:Sf365 av David Lång och Mikael Jansson (båda SD) begärs ett tillkännagivande om att tiggeri och prostitution ska betraktas som oärlig försörjning och därmed vara skäl för att avvisa respektive utvisa utländska medborgare enligt utlänningslagen.

I motion 2012/13:Sf367 av Kent Ekeroth (SD) yrkande 1 begärs ett tillkännagivande om att personer som inte är svenska medborgare ska utvisas till sina ursprungsländer om de är hemlösa i Sverige. I yrkande 2 begärs ett tillkännagivande om att alla härbärgen som tar emot hemlösa omedelbart ska kontrollera personer utan tillstånd att vistas i Sverige, och meddela polisen.

I motion 2012/13:Sf257 av Kent Ekeröth (SD) begärs i yrkande 1 ett tillkännagivande om att kriminalisera en handling som syftar till att dölja en person utan tillstånd att vistas i Sverige från rättsväsendet eller hjälpa honom eller henne att undkomma, undanröja bevis om personen eller på annat sätt motverka att rättsväsendet uppdagar var personen befinner sig. I yrkande 2 begärs ett tillkännagivande om att införa rapporteringsplikt till polisen när en anställd vid en offentlig institution eller dess privata motsvarighet påträffar en person som saknar tillstånd att vistas i Sverige i sin yrkesutövning (och som den anställde förstår eller borde ha förstått saknade tillstånd att vistas i Sverige). I yrkande 3 begärs ett tillkännagivande om att göra det olagligt för offentliga myndigheter, eller dess privata motsvarigheter, att låta personer utan tillstånd att vistas i Sverige utnyttja offentliga myndigheters, eller dess privata motsvarigheters, tjänster eller service annat än för akut sjukvård.

Utskottets ställningstagande

En utlännning kan utvisas ur Sverige på grund av brott av en viss svårighetsgrad, dvs. om han eller hon döms för brott som kan leda till fängelse. Utvisning ska normalt inte ske vid mindre allvarlig brottslighet, men om denna är upprepad eller systematisk kan utvisning komma i fråga även vid exempelvis brott av typen snatteri. Återfallsrisk är normalt en förutsättning för att utvisa en person. I vissa allvarligare fall får dock utvisning tillgripas utan att det finns någon återfallsrisk. En allmän riktlinje är att brottet bör ha ett straffvärde om fängelse på minst ett år för att utvisning ska ske oberoende av återfallsrisk. Frågan om utvisning ska prövas av domstolen oberoende av om åklagaren har framställt ett yrkande om detta. Vanligen initieras dock frågan om utvisning av åklagaren i stämmningsansökan eller under huvudförhandlingen.

Utvisningsmöjligheten begränsas av utlännings anknnytning till Sverige. Bedömningen av anknytningen till Sverige görs utifrån en sammanvägning av vad som är känt om utlännings personliga förhållanden, såsom familje-, bostads- och arbetsförhållanden, vistelsetid i Sverige, flyktingstatus, beviljat uppehållstillstånd, social anpassning, eventuella kvarvarande band till ursprungslandet m.m. Utskottet har senast i betänkande 2011/12:SfU10 behandlat frågor om utvisning på grund av brott. Utskottet framhöll särskilt de svårigheter som en utvisning kan innebära om utlännings har familj i Sverige, eftersom familjen kan drabbas hårt. Det är därför viktigt att frågan om utvisning prövas med beaktande av den skada och olägenhet som kan drabba en utvisad persons familj. Principen om barnets bästa har även kommit till uttryck i lagtexten i form av en uttrycklig skyldighet för domstolarna att särskilt beakta om utlännings har barn i Sverige och, om så är fallet, barnets behov av kontakt med utlännings, hur kontakten har varit och hur kontakten skulle påverkas av en utvisning. Även om den dömda inte har familj får det anses vara rimligt att ta hän-

syn till om han eller hon, fränsett den brottsliga gärningen, har levt under ordnade förhållanden i Sverige. Utskottet påtalade också att därtill kommer att Genèvekonventionen inte medger att en fördragsslutande stat utvisar en flykting som lovligen uppehåller sig på statens område annat än av skäl som kan hänföras till den nationella säkerheten eller den allmänna ordningen. Vidare framhöll utskottet att det är viktigt att utvisningsfrågan bedöms på ett nyanserat sätt och att det finns proportion mellan brottet och de rättsverkningar som det får för den enskilde. Vikten av att reglerna präglas av grundläggande humanitära krav och rättssäkerhetsgarantier underströks av utskottet. Enligt utskottets mening uppfyllde de nu aktuella reglerna i utlänningslagen dessa krav.

Utskottet har inte ändrat inställning sedan frågan behandlades sist. Utskottet kan därför inte ställa sig bakom det synsätt som kommer till uttryck i motionerna 2012/13:Sf316 (SD) yrkande 17, 2012/13:Ju262 (SD) yrkandena 1–7 och 9 samt 2012/13:A394 (SD) yrkande 31. Motionsyrkandena avstyrks.

Utskottet är inte heller berett att ställa sig bakom en ordning som innebär att den som besökt sitt forna hemland ska få sitt uppehållstillstånd indraget. Den som har fått ett uppehållstillstånd i Sverige ska självfallet kunna återvända till hemlandet för besök när förhållandena där har förbättrats. Utskottet avstyrker därmed motion 2012/13:Sf316 (SD) yrkande 18.

Beträffande förbud mot tiggeri m.m. riktade Justitieombudsmannen (JO) i ett beslut den 28 juni 2011 allvarlig kritik mot Polismyndigheten i Stockholms län för att myndigheten hade avvisat 26 rumänska romer med motiveringen att dessa ägnade sig åt tiggeri och dagdriveri. Enligt JO bör inte bestämmelsen om försörjning på ett ärligt sätt tillämpas på andra försörjningssätt än de som är rättsligen förbjudna. Tiggeri är inte förbjudet enligt svensk lag och inte heller dagdriveri. Polismyndighetens avvisning saknade därför stöd i utlänningslagen och JO ansåg att kritiken var av allvarligt slag eftersom åtgärderna hade inneburit långtgående rättskränkningar för enskilda individer.

Utskottet har ingen annan uppfattning än JO och konstaterar dessutom att inte heller prostitution är förbjudet i svensk lag. Det är emellertid förbjudet att köpa sexuella tjänster. Enligt utskottet saknas det sakliga skäl att förbjuda tiggeri m.m. Motionerna 2012/13:Sf258 (SD) yrkandena 1 och 2, 2012/13:Sf365 (SD) samt 2012/13:Sf367 (SD) yrkandena 1 och 2 avstyrks därmed.

Enligt utskottet kan det heller inte komma i fråga att på det sätt motionärerna föreslagit kriminalisera t.ex. döljandet av människor som vistas här olovligen respektive att införa en rapporteringsplikt för anställda i fråga om dessa människor. Utskottet avstyrker därmed motion 2012/13:Sf257 (SD) yrkandena 1–3.

Visering

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkanden om bl.a. besöksvisum, visumtvång och visum för asylsökande.

Jämför reservationerna 41 (SD) och 42 (V).

Gällande ordning

Enligt 2 kap. 3 § UtL ska en utlänning som reser in i eller vistas i Sverige ha Schengenvisering eller nationell visering om han eller hon inte har uppehållstillstånd, ställning som varaktigt bosatt eller är nordisk medborgare. Undantag från kravet på visering gäller bl.a. för EES-medborgare, vissa konventionsflyktingar och statslösa personer.

Av 3 kap. 1 § UtL framgår att villkor för beviljande av Schengenvisering finns i viseringskodexen. Enligt 3 kap. 4 § UtL får, om det finns särskilda skäl, nationell visering beviljas. En sådan visering ger tillstånd att resa in i och vistas i Sverige. Viseringen får endast beviljas för längre tid än tre månader, dock högst ett år. Endast när det finns särskilda skäl får visering beviljas för längre tid än utlänningens pass gäller.

Enligt Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 810/2009 om införande av en gemensamkodex om viseringar (viseringskodexen), som trädde i kraft den 5 oktober 2009 och är direkt tillämplig i Sverige, ska en visering i regel vara tidsbegränsad och gälla för högst tre månader under en sexmånadersperiod. En visering kan dock beslutas för flera inresor, t.ex. för besök hos egna barn eller vid återkommande affärsbesök och gäller då för vistelser på som mest 90 dagar per halvår och högst fem år.

Ett beslut om att avslå en ansökan om visering kan överklagas (14 kap. 5 a § UtL). Det gäller både Schengenviseringar och nationella viseringar.

I rådets förordning (EG) nr 539/2001 regleras vilka tredjeländers medborgare som behöver visering.

Motionerna

I motion 2012/13:Sf252 av Clas-Göran Carlsson och Carina Adolfsson Elgestam (båda S) begärs ett tillkännagivande om en översyn av visumreglerna för kineser som periodvis besöker Sverige. Enligt motionärerna leder stränga visumkrav för kineser som vill besöka Sverige i affärssyfte till att svensk arbetsmarknad går miste om nya jobb.

Jimmie Åkesson m.fl. (SD) begär i partimotion 2012/13:Sf316 yrkande 9 ett tillkännagivande om att visumtvång ska gälla för medborgare i länder som är, eller misstänks vara, baser för terrorism samt för medborgare i länder som genererar omfattande illegal invandring till Sverige.

Jonas Sjöstedt m.fl. (V) begär i partimotion 2012/13:Sf225 yrkande 12 ett tillkännagivande om att regeringen i EU bör verka för att korta ned listan över visumplikta länder och för att visumkrav inte ska användas för att stänga ute flyktingar och därmed kortsluta Genèvekonventionen. I samma motion yrkande 37 begärs ett tillkännagivande om att regeringen bör utfärda tydliga riktlinjer för Migrationsverkets handläggning av ärenden om besöksvisum för att den ska genomsyras av en inställning som grundas på icke-diskriminering och humanitet. I yrkande 38 begär motionärerna ett tillkännagivande om att regeringen bör tillsätta en utredning med uppgift att lägga fram förslag om en procedur för utfärdande av asylvisum.

Utskottets ställningstagande

Utlandsmyndigheterna tar emot ansökningar om visum och fattar även beslut i de allra flesta visumärenden. Endast en liten andel överlämnas till Migrationsverket för beslut. Skälen till att ärenden lämnas över är t.ex. att utlandsmyndigheterna behöver vägledning i fråga om ny praxis eller av säkerhetsskäl. Under 2012 kom det in ca 215 800 visumansökningar till utlandsmyndigheterna jämfört med ca 220 000 ansökningar föregående år. Totalt avgjordes under 2012 ca 210 400 visumärenden, varav Migrationsverket avgjorde ca 9 000. Cirka 89 procent av ärendena bifölls.

Det övergripande målet för den svenska viseringspolitiken är att skapa så stor frihet som möjligt för personer att röra sig över gränserna. Det är av största vikt att man underlättar kontakter mellan människor i olika länder. Det gäller såväl släktkontakter som kommersiella och kulturella förbindelser på olika plan. Önskemålet om fri rörlighet måste dock ställas mot nödvändigheten av att upprätthålla en reglerad invandring. Varje visumärende bedöms individuellt, och enligt viseringskodexen bör man vid prövningen av ansökningar om enhetlig visering ägna särskild uppmärksamhet åt att bedöma om sökanden har för avsikt att lämna medlemsstaternas territorium när den visering som sökanden har ansökt om löper ut.

Viseringsfrågor ingår i EU:s kompetensområde och regleras på EU-nivå. Det gäller bl.a. beslut om de tredjeländer vars medborgare måste inneha visum när de passerar unionens yttre gränser samt förfaranden och villkor för medlemsstaternas utfärdande av viseringar. I den s.k. viseringslistan regleras vilka tredjeländers medborgare som behöver visering respektive vilka som är undantagna från viseringskrav. Viseringspolitiken inom EU är i det avseendet fullt ut harmoniserad. Det innebär att det inte längre finns några tredjeländer för vilka medlemsstaterna ensidigt får bestämma om medborgarna i dessa länder ska omfattas av viseringskrav eller inte. Utskottet vill betona att även om Sverige är bundet av förordning (EG) nr 539/2001 är det viktigt att Sverige inom EU aktivt driver frågan om viseringsfrihet för så många länder som möjligt.

Med hänsyn till det nu anförda finns det enligt utskottet inte skäl för riksdagen att göra något tillkännagivande med anledning motionerna 2012/13:Sf252 (S), 2012/13:Sf316 (SD) yrkande 9 och 2012/13:Sf225 (V) yrkandena 12 och 37. Motionsyrkandena avstyrks därför.

När det gäller frågan om visum för asylsökande anser utskottet att viseringsinstrumentet inte är avsett att ta till vara personers behov av skydd. Enligt utskottets mening uppfyller utlänningslagens bestämmelser Genèvekonventionens fullt ut i fråga om skyldigheten att ge skydd åt personer som riskerar förföljelse i hemlandet. Utskottet avstyrker därmed motion 2012/13:Sf225 (V) yrkande 38.

Svenskt medborgarskap

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkanden om bl.a. dubbelt medborgarskap och krav för att beviljas svenskt medborgarskap.

Jämför reservation 43 (SD).

Gällande ordning

En utlämning kan enligt 11 § lagen om svenskt medborgarskap (2001:82), medborgarskapslagen efter ansökan beviljas svenskt medborgarskap (naturaliseras), bl.a. om han eller hon har haft och kan förväntas ha ett hederligt levnadssätt. För att kunna få svenskt medborgarskap genom naturalisation ska en utländsk medborgare med permanent uppehållstillstånd ha varit bosatt i Sverige i minst fem år, en statslös och flykting i minst fyra år och en nordisk medborgare i minst två år. Den som är gift, lever i ett registrerat partnerskap eller är sambo med en svensk medborgare sedan minst två år tillbaka kan ansöka om svenskt medborgarskap redan efter tre år i Sverige. Har maken, maken, partnern eller sambon tidigare haft ett annat medborgarskap (eller varit statslös) måste han eller hon ha varit svensk medborgare i minst två år. Den s.k. hemvisttiden ska vara sammanhängande. Den som vill bli svensk medborgare men inte kan styrka sin identitet får naturaliseras endast om han eller hon sedan minst åtta år har hemvist här i landet och gör sannolikt att den uppgivna identiteten är riktig.

Enligt 14 § medborgarskapslagen förlorar en svensk medborgare sitt svenska medborgarskap när han eller hon fyller 22 år om han eller hon är född utomlands, aldrig har haft hemvist i Sverige och inte heller har varit här under förhållanden som tyder på samhörighet med landet. Om en ansökan görs innan personen fyller 22 år kan det svenska medborgarskapet få behållas.

Sedan 2001 är det möjligt att ha dubbelt medborgarskap. Den som är svensk medborgare och förvärvar ett annat medborgarskap kan behålla sitt svenska medborgarskap om inte det andra landets lagstiftning lägger hinder i vägen. Inte heller behöver den som förvärvar svenskt medborgarskap enligt svenska regler avsäga sig sitt tidigare medborgarskap.

Motionerna

I partimotion 2012/13:Sf316 av Jimmie Åkesson m.fl. (SD) yrkande 19 begärs ett tillkännagivande om att ett grundläggande krav för medborgarskap ska vara att man har varit bosatt i Sverige i minst tio år och att man under den tiden inte har gjort sig skyldig till ett grovt brott eller upprepade brott av mindre grov art. I yrkande 20 begärs ett tillkännagivande om att en sökande endast ska beviljas svenskt medborgarskap om han eller hon har godkänts i ett medborgarskapstest. Personen ska testas i svenska språket, i tal och skrift, samt i grundläggande svensk historia och svenskt samhällsliv. Vidare begärs ett tillkännagivande om att en person som ansöker om svenskt medborgarskap bör underteckna en deklaration där personen bekräftar sin lojalitet med Sverige och förbinder sig att respektera svenska lagar och övriga samhällsregler (yrkande 21).

I motion 2012/13:K357 av David Lång och Mikael Jansson (båda SD) yrkande 3 begärs ett tillkännagivande om att avskaffa möjligheten till dubbelt medborgarskap.

I motion 2012/13:Sf274 av Bino Drummond (M) begärs ett tillkännagivande om förlorat medborgarskap. Motionären menar att de personer som förlorade sitt svenska medborgarskap innan 2001, då dubbelt medborgarskap blev tillåtet i Sverige, bör kunna återfå sitt svenska medborgarskap lättare och utan krav på bl.a. vistelse och permanent uppehållstillstånd. Även de barn som förlorar sitt svenska medborgarskap när de fyller 22 år drabbas av de nuvarande bestämmelsernas negativa konsekvenser.

I motion 2012/13:Sf298 av Marietta de Pourbaix-Lundin (M) begärs ett tillkännagivande om svenskt medborgarskap och kunskaper i svenska språket. Motionären menar att det ska vara ett krav att personer ska lära sig svenska språket för svenskt medborgarskap. Språkkunskaper ökar enligt motionären de enskilda individernas möjligheter bl.a. på arbetsmarknaden.

Utskottets ställningstagande

Regeringen har genom kommittédirektiv 2012:2 tillsatt en särskild utredare med uppdrag att utreda och lämna förslag i vissa medborgarskapsfrågor. Utredningen har antagit namnet Utredningen om vissa medborgarskapsfrågor och ska redovisa sitt uppdrag senast den 1 april 2013. Utskottet har erfarit att utredningens betänkande kommer att överlämnas till regeringen före april månads utgång 2013. Utredningen ska bl.a. lämna förslag till en definition av det svenska medborgarskapets betydelse och, om lämpligt,

hur detta skulle kunna regleras i lagen om svenskt medborgarskap. Vidare innebär uppdraget att bedöma om nuvarande tidsgränser vid naturalisation är ändamålsenliga eller om det finns anledning att tillämpa andra tidsgränser, t.ex. mer enhetliga system.

Socialförsäkringsutskottet har vid upprepade tillfällen avstyrkt yrkanden om kunskaper i svenska språket som ett kriterium för svenskt medborgarskap, senast i betänkande 2011/12:SfU10. Utskottet framhöll bl.a. att kunskaper i svenska, tillsammans med arbete, förvisso är bland de viktigaste faktorerna för en framgångsrik integration. Utskottet är emellertid inte heller nu berett att föreslå något tillkännagivande om att kunskaper i svenska språket och ett godkänt medborgarskapstest ska vara krav för att få svenskt medborgarskap. Utskottet avstyrker därmed motionerna 2012/13:Sf316 (SD) yrkande 20 och 2012/13:Sf298 (M).

I samband med att möjligheten till dubbelt medborgarskap infördes 2001 angav utskottet att det delade regeringens bedömning att de nackdelar som kan följa av dubbelt medborgarskap framstod som relativt begränsade och att de enskildas intresse av att få ha dubbelt medborgarskap vägde tyngre. Utskottet ansåg även att det vid en samlad bedömning av fördelar och nackdelar med att tillåta dubbelt medborgarskap fanns övervägande skäl för att möjliggöra innehav av dubbelt medborgarskap. Utskottet gör inte nu någon annan bedömning och avstyrker därmed motion 2012/13:K357 (SD) yrkande 3.

Utskottet noterar att för att erhålla svenskt medborgarskap ska utlänningen ha haft och kunna förväntas ha ett hederligt levnadssätt. Misstanke om brott kan leda till att en ansökan om medborgarskap avslås. Vidare kan annan misskötsamhet, såsom försummelse att betala skatteskulder och underhållsskulder, leda till att en ansökan avslås. Utskottet kan inte ställa sig bakom yrkanden om att införa en särskild lojalitetsförklaring m.m. som villkor för svenskt medborgarskap. Utskottet kan inte heller ställa sig bakom yrkandet om krav på tio års bosättning för rätt till svenskt medborgarskap. Därmed avstyrks motion 2012/13:Sf316 (SD) yrkandena 19 och 21.

I samband med införandet av 2001 års lag om svenskt medborgarskap gjordes ändringar i fråga om återvinning av medborgarskap. Regeringen ansåg att kravet på oavbrutet hemvist till 18 års ålder var onödigt restriktivt. Sökanden kunde som regel anses ha en tillräcklig anknytning till Sverige om han eller hon haft hemvist i Sverige under sammanlagt tio år före arton års ålder. Återvinning av svenskt medborgarskap förutsatte att sökanden blivit svensk medborgare vid födseln. Regeringen ansåg dock att möjligheten till återvinning borde stå öppen även för den som förvärvat sitt svenska medborgarskap på annat sätt än genom födsel, t.ex. genom naturalisation.

Utskottet vill peka på att det i utredningsbetänkandet om Cirkulär Migration och utveckling – förslag och framåtblick (SOU 2011:28) har föreslagits att det ska bli lättare att återfå sitt svenska medborgarskap. Enligt budgetpropositionen för 2013 pågår beredningen av utredningens förslag

inom Regeringskansliet. Mot den bakgrunden anser utskottet att det saknas skäl att nu föreslå en ändring av reglerna om bl.a. förvärv och förlust av svenskt medborgarskap. Därmed avstyrks motion 2012/13:Sf274 (M).

Reservationer

Utskottets förslag till riksdagsbeslut och ställningstaganden har föranlett följande reservationer. I rubriken anges vilken punkt i utskottets förslag till riksdagsbeslut som behandlas i avsnittet.

1. Flyktingpolitiken, punkt 1 (SD)

av David Lång (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 1 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motionerna

2012/13:Sf206 av Kent Ekeröth (SD) yrkande 1,

2012/13:Sf316 av Jimmie Åkesson m.fl. (SD) yrkandena 8, 10 och 13 samt

2012/13:Sf350 av David Lång och Mikael Jansson (båda SD) och

avslår motionerna

2012/13:Sf225 av Jonas Sjöstedt m.fl. (V) yrkandena 1 och 22,

2012/13:Sf250 av Anita Brodén (FP) och

2012/13:A393 av Åsa Romson m.fl. (MP) yrkande 1.

Ställningstagande

Den kravlösa asylpolitik som bedrivs i Sverige har gett upphov till ett omfattande och allvarligt asylmissbruk som bl.a. underlättar människohandel och organiserad brottslighet. En rad skärpningar krävs för att motverka detta. En ansökan om asyl i Sverige ska göras vid gränsen i samband med inresa och den som vistas illegalt i landet ska inte kunna få sin sak prövad utan ska avvisas eller utvisas omgående utan prövning av asylskäl. Vidare bör asylsökande uppvisa handlingar som styrker deras identitet och nationalitet. Den som inte uppfyller detta krav ska inte få sitt ärende prövat utan ska avvisas utan föregående prövning. Dessutom bör asyl endast beviljas den som uppfyller kriterierna i Genèvekonventionen och ett mindre antal kvotflyktingar som erbjuds asyl enligt avtal med UNHCR.

Många experter har kommit fram till att asyl- och anhöriginvandringen kostar det svenska samhället stora summor varje år. Svenska skattebetalare måste få veta hur mycket av deras skattepengar som går till att upprätthålla denna invandring. Regeringen bör därför återkomma till riksdagen med en redovisning av hur stora kostnaderna är för bl.a. asylinvandringen.

2. Flyktingpolitiken, punkt 1 (V)

av Christina Höj Larsen (V).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 1 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion

2012/13:Sf225 av Jonas Sjöstedt m.fl. (V) yrkandena 1 och 22 samt avslår motionerna

2012/13:Sf206 av Kent Ekeröth (SD) yrkande 1,

2012/13:Sf250 av Anita Brodén (FP),

2012/13:Sf316 av Jimmie Åkesson m.fl. (SD) yrkandena 8, 10 och 13,

2012/13:Sf350 av David Lång och Mikael Jansson (båda SD) och

2012/13:A393 av Åsa Romson m.fl. (MP) yrkande 1.

Ställningstagande

Svenska myndigheters respekt för asylrätten och Genèvekonventionen behöver stärkas. Om inte de mänskliga rättigheterna för de människor som har minst möjligheter och resurser att föra sin talan respekteras kommer andra gruppers rättigheter att angripas längre fram.

Vidare bör en översyn göras av bestämmelsen om rätt till skydd som flykting i utlänningslagen för att tolkningen av bestämmelsen ska bringas i överensstämmelse med gällande internationell rätt. Det förhållandet att risken för förföljelse bara ska beaktas om den är sannolik stämmer inte med flyktingkonventionen. Enligt UNHCR bör kravet ligga någonstans mellan ”sannolikt” och ”möjligt”.

3. Förstärkt skydd för tolkar, punkt 2 (S, V)

av Tomas Eneroth (S), Eva-Lena Jansson (S), Shadiye Heydari (S), Jasenko Omanovic (S), Annelie Karlsson (S), Hannah Bergstedt (S) och Christina Höj Larsen (V).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 2 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion

2012/13:Sf300 av Clas-Göran Carlsson och Carina Adolfsson Elgestam (båda S).

Ställningstagande

De tolkar som arbetar åt svenska försvarsmakten i Afghanistan har enligt uppgift ansökt om asyl i Sverige. Migrationsverket har emellertid inte kunnat bevilja dem uppehållstillstånd här. Andra länder i liknande situation har hittat lösningar för denna grupp. Eftersom det inte går att blunda för de risker som det innebär för dessa tolkar när den svenska styrkans närvaro i Afghanistan trappas ned bör regeringen överväga en förstärkning av skyddet för ifrågavarande tolkar.

4. Förstärkt skydd för tolkar, punkt 2 (SD)

av David Lång (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 2 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen delvis motion 2012/13:Sf300 av Clas-Göran Carlsson och Carina Adolffson Elgestam (båda S).

Ställningstagande

Sveriges medverkan i kriget i Afghanistan innebär att Sverige måste förhålla sig till den uppkomna situationen och även efter ett tillbakadragande ta ansvar för de människor som har samarbetat med de svenska styrkorna. Att leva i en by eller i en mindre stad där man är igenkänd kan innebära en risk för dem som har samarbetat med Sverige. Därför är det rimligt att dessa människor får hjälp att bosätta sig på en ort där de kan leva mer anonymt, exempelvis i en större stad. Därutöver bör de få behålla full lön under en period efter tillbakadragandet, så att de får en rimlig chans att etablera sig på den nya orten.

5. Begreppet väpnad konflikt, punkt 3 (S, V)

av Tomas Eneroth (S), Eva-Lena Jansson (S), Shadiye Heydari (S), Jasenko Omanovic (S), Annelie Karlsson (S), Hannah Bergstedt (S) och Christina Höj Larsen (V).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 3 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motionerna 2012/13:Sf225 av Jonas Sjöstedt m.fl. (V) yrkande 23 och

2012/13:Sf364 av Tomas Eneroth m.fl. (S) yrkande 8.

Ställningstagande

Det finns behov av att tydliggöra begreppet yttre eller inre väpnad konflikt som återfinns såväl i 4 kap. 2 § som i 4 kap. 2 a § utlänningslagen. Skilje-
linjen mellan de två bestämmelserna är otydlig och svår att tillämpa. Dessutom krävs en översyn för att förtydliga bestämmelsen om skydd vid väpnad konflikt så att skyddet blir mer heltäckande och bringas i överens-
stämmelse med gällande internationell rätt.

6. Könrelaterad förföljelse, punkt 4 (V)

av Christina Höj Larsen (V).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 4 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motionerna

2012/13:Sf216 av Caroline Szyber m.fl. (KD),

2012/13:Sf225 av Jonas Sjöstedt m.fl. (V) yrkandena 19–21,

2012/13:Sf299 av Barbro Westerholm (FP),

2012/13:Sf377 av Börje Vestlund m.fl. (S) yrkandena 1 och 2,

2012/13:So267 av Eva Olofsson m.fl. (V) yrkande 19 och

2012/13:So595 av Helena Leander m.fl. (MP) yrkandena 32 och 33 samt bifaller delvis motionerna

2012/13:So502 av Katarina Köhler m.fl. (S) yrkande 2 och

2012/13:So595 av Helena Leander m.fl. (MP) yrkandena 31 och 35.

Ställningstagande

UNHCR har i samverkan med Migrationsverket under 2011 genomfört en studie som visade svåra kvalitetsbrister i bl.a. Migrationsverkets bedömningar av könrelaterad förföljelse. Regeringen bör därför i kommande regleringsbrev till Migrationsverket ställa krav på att myndigheten omarbetar relevanta avsnitt i Migrationshandboken.

Det är vidare av största vikt att regeringen låter utvärdera tillämpningen av bestämmelsen om flyktingstatus på grund av kön eller sexuell läggning för att kontrollera dels om de avsedda förändringarna genomförts i praktiken, dels vilka problem som finns.

Trots utlänningslagens tydlighet vad gäller flyktingstatus för den som förföljs på grund av kön eller sexuell läggning förekommer det fortfarande att migrationsmyndigheterna utvisar hbt-personer till t.ex. Iran. Eftersom det är klarlagt att människor avrättas i Iran på grund av sin sexuella läggning bör asylsökande homosexuella iraniers fruktan anses välgrundad så länge dödsstraff och kroppsbestrafning finns kvar. Detsamma gäller asyl-

sökande från andra länder som avrättar och bestraffar människor på grund av deras sexuella läggning. Regeringen bör se till att utlänningslagen tillämpas i enlighet med lagstiftarens intentioner.

Det förekommer att kvinnor söker asyl på grund av hedersrelaterat våld men får avslag på sin ansökan. Det beror framför allt på att Migrationsverket saknar kunskap om mäns våld mot kvinnor och barn och vilka uttryck detta våld kan ta sig. För att öka kunskapen hos Migrationsverket bör myndighetens handläggare gå en obligatorisk utbildning i genusmedveten asylprövning.

7. Bedömning av hbt-skäl m.m., punkt 5 (S, V)

av Tomas Eneroth (S), Eva-Lena Jansson (S), Shadiye Heydari (S), Jasenko Omanovic (S), Annelie Karlsson (S), Hannah Bergstedt (S) och Christina Höj Larsen (V).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 5 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion 2012/13:Sf377 av Börje Vestlund m.fl. (S) yrkandena 4 och 6.

Ställningstagande

Det förekommer att hbt-flyktingar inte vågar berätta om sin sexuella läggning när de kommer till Sverige eftersom de utgår från att Sverige har samma negativa syn på hbt-personer som hemlandet. Det rätta förhållandet kommer i allmänhet fram först senare i asylprocessen. Men då är det för sent eftersom Migrationsverket menar att den asylsökande inte är trovärdig på denna punkt och därmed anses inte heller asylskälen som trovärdiga.

Utvärderingsutredningen, som hade i uppdrag att utvärdera den nya instans- och processordningen i utlännings- och medborgarskapsärenden, har inte särskilt behandlat frågan om hbt-personers asylskäl. Detta är en brist och en särskild utvärdering bör därför skyndsamt initieras av regeringen.

8. Människosmuggling, punkt 6 (SD)

av David Lång (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 6 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion

2012/13:Sf272 av Kent Ekeröth (SD) yrkandena 1–3.

Ställningstagande

För att delvis stävja människosmugglingen till Sverige bör den som smugglats hit alltid få avslag på sin ansökan om uppehållstillstånd eller medborgarskap i Sverige. Att låta sig smugglas genom hela Schengen för att söka asyl just här är ett oetiskt sätt att kringgå Dublinförordningen och måste motverkas.

Eftersom brotten människosmuggling och organiserande av människosmuggling inte återspeglar brottens allvar bör straffsattserna justeras och skärpas. För både människosmuggling och organiserande av människosmuggling bör minimistraflet vara ett års fängelse och maxstraffet höjas till fyra år. För grova fall bör minimistraflet höjas till två år och maxstraffet till åtta år. För fall som är ringa bör maxstraffet höjas till ett år.

9. Det gemensamma europeiska asylsystemet, punkt 7 (S)

av Tomas Eneroth (S), Eva-Lena Jansson (S), Shadiye Heydari (S), Jasenko Omanovic (S), Annelie Karlsson (S) och Hannah Bergstedt (S).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 7 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion

2012/13:Sf364 av Tomas Eneroth m.fl. (S) yrkande 1 och avslår motion

2012/13:Sf225 av Jonas Sjöstedt m.fl. (V) yrkandena 7–9 och 13–15.

Ställningstagande

Ett gemensamt europeiskt asylsystem skulle vara genomfört vid utgången av 2012. Fortfarande återstår dock vissa frågor att lösa. Om ett gemensamt asylsystem ska kunna förverkligas krävs att regeringen arbetar aktivt för ökade resurser och för en högre ambitionsnivå. Sverige måste vara pådrivande för ett humanitärt asylsystem som ger skydd och skapar stabilitet i en alltmer globaliserad värld. En hörnsten måste vara att asylsökande får en rättvis och rättssäker behandling oavsett vilket EU-land de kommer till.

10. Det gemensamma europeiska asylsystemet, punkt 7 (V) av Christina Höj Larsen (V).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 7 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion

2012/13:Sf225 av Jonas Sjöstedt m.fl. (V) yrkandena 7–9 och 13–15 samt avslår motion

2012/13:Sf364 av Tomas Eneroth m.fl. (S) yrkande 1.

Ställningstagande

Regeringen bör verka för att EU:s asyl- och flyktingpolitik i grunden förändras och i framtiden bygger på respekt för mänskliga rättigheter och människors lika värde. Eftersom direktivet om transportörsansvar innebär ett generalangrepp på Genèvekonventionen och asylrätten måste regeringen kräva nya förhandlingar om direktivet för att få bort alla bestämmelser som sätter asylrätten ur spel eller leder till diskriminering grundad på hudfärg eller etniskt ursprung. Regeringen bör även ta initiativ till en förändring av EU:s politik för återtagandeavtal. Dessa avtal innebär att tredjeländers myndigheter görs till agenter för EU när det gäller utvisning av de egna medborgarna från EU. När det gäller förslaget till förändrat asylprocedurdirektiv bör regeringen i rådet avvisa förslaget och kräva att rätts säkerhetsgarantierna förbättras, inte försämrats. Direktivförslaget har rensats på i stort sett allt som skulle kunna bidra till ett rättssäkert förfarande. Regeringen bör även avvisa förslaget till ändrat mottagandedirektiv och i stället i rådet kräva att kommissionens ursprungliga förslag görs till föremål för nya diskussioner. Det omarbetade förslaget till ändrat direktiv innebär bl.a. att det ska bli tillåtet att helt avstå från att tillämpa direktivet. Regeringen bör även ta initiativ till att återvändandedirektivet upphävs och ersätts med ett nytt direktiv vars innehåll står i överensstämmelse med grundläggande humanitära principer, respekten för människors lika värde och EU-ländernas internationella åtaganden. Bland annat är en period på 7–30 dagar för frivilligt återvändande orimligt kort och förvarsreglerna oacceptabla.

11. Dublinförordningen, punkt 8 (S)

av Tomas Eneroth (S), Eva-Lena Jansson (S), Shadiye Heydari (S), Jasenko Omanovic (S), Annelie Karlsson (S) och Hannah Bergstedt (S).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 8 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion 2012/13:Sf364 av Tomas Eneroth m.fl. (S) yrkande 2 och avslår motion 2012/13:Sf225 av Jonas Sjöstedt m.fl. (V) yrkandena 10 och 11.

Ställningstagande

Sverige bör verka inom EU verka för att utveckla och förbättra Dublinsamarbetet i syfte att skydda familjers sammanhållning, garantera rättssäkerhet och värna mänskliga rättigheter. Vidare bör överföringar av asylsökande tillfälligt kunna stoppas och fokus sättas på mottagandet vid dessa överföringar.

12. Dublinförordningen, punkt 8 (V)

av Christina Höj Larsen (V).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 8 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion 2012/13:Sf225 av Jonas Sjöstedt m.fl. (V) yrkandena 10 och 11 samt avslår motion 2012/13:Sf364 av Tomas Eneroth m.fl. (S) yrkande 2.

Ställningstagande

När det gäller kommissionens förslag till ändringar i Dublinförordningen har regeringen dessvärre motsatt sig förslaget att kommissionen ska kunna besluta att tillfälligt stoppa överföringar av asylsökande till ett land vars mottagningskapacitet är överbelastad eller som inte ger asylsökande skydd som uppfyller EU:s krav. Regeringen går med andra ord emot ett förslag som skulle motverka förordningens kraftigt snedvridande effekter på fördelningen av asylsökande mellan medlemsstaterna. Regeringen bör stödja kommissionens förslag.

Vidare bör regeringen ta initiativ till en översyn av Dublinförordningens regler om fördelningskriterier för asylsökande med syfte att deras egna val av asylland ska vara styrande.

13. Synnerligen ömmande omständigheter, punkt 9 (S, V)

av Tomas Eneroth (S), Eva-Lena Jansson (S), Shadiye Heydari (S), Jasenko Omanovic (S), Annelie Karlsson (S), Hannah Bergstedt (S) och Christina Höj Larsen (V).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 9 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motionerna 2012/13:Sf208 av Caroline Szyber (KD) yrkande 1, 2012/13:Sf225 av Jonas Sjöstedt m.fl. (V) yrkande 27, 2012/13:Sf326 av Matilda Ernkrans m.fl. (S) yrkande 1 och 2012/13:Sf364 av Tomas Eneroth m.fl. (S) yrkande 7 och avslår motionerna 2012/13:Sf208 av Caroline Szyber (KD) yrkande 2 och 2012/13:Sf212 av Caroline Szyber och Roland Utbult (båda KD) yrkandena 1 och 2.

Ställningstagande

Begreppet synnerligen ömmande omständigheter i utlänningslagen har kommit att tolkas alltför restriktivt liksom praxis i ärenden som rör barn. Det finns därför ett behov av att ändra begreppet och att byta synnerligen ömmande omständigheter mot särskilt ömmande omständigheter.

14. Uppehållstillstånd i andra fall, punkt 10 (SD)

av David Lång (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 10 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motionerna 2012/13:Sf316 av Jimmie Åkesson m.fl. (SD) yrkandena 14–16 och 2012/13:Sf317 av Johnny Skalin (SD) samt avslår motionerna 2012/13:Sf225 av Jonas Sjöstedt m.fl. (V) yrkande 36 och 2012/13:Sf390 av Ulrika Karlsson i Uppsala (M) yrkandena 2 och 3.

Ställningstagande

Tidsbegränsade uppehållstillstånd bör undantagsvis kunna utfärdas för personer som inte fullt ut lever upp till FN-konventionens krav men som av ytterst starka humanitära skäl ändå inte omedelbart kan återvända till sitt hemland, ett närliggande område eller sitt första asylland. Tidsbegränsade uppehållstillstånd ska vara regel, och möjligheten att utfärda permanenta uppehållstillstånd som ett mellansteg mellan ett tidsbegränsat uppehållstillstånd och svenskt medborgarskap bör avskaffas. Ett tidsbegränsat uppehållstillstånd bör gälla för ett år i taget.

Vidare bör det införas ett poängsystem för beviljande av uppehållstillstånd som baseras på individens möjligheter att på ett bra sätt ta del av det svenska samhället. Ett sådant system bryter inte mot internationella konventioner eller avtal. Regeringen bör återkomma till riksdagen med förslag om ett sådant system.

15. Upphållstillstånd i andra fall, punkt 10 (V)

av Christina Höj Larsen (V).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 10 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion

2012/13:Sf225 av Jonas Sjöstedt m.fl. (V) yrkande 36 och avslår motionerna

2012/13:Sf316 av Jimmie Åkesson m.fl. (SD) yrkandena 14–16,

2012/13:Sf317 av Johnny Skalin (SD) och

2012/13:Sf390 av Ulrika Karlsson i Uppsala (M) yrkandena 2 och 3.

Ställningstagande

En borte gräns bör införas i asylprocessen så att den som inte har fått ett lagakraftvunnet avslagsbeslut inom 18 månader ska beviljas uppehållstillstånd, om det inte finns särskilda skäl som talar emot det.

16. Arbetskraftsinvandring, punkt 11 (S)

av Tomas Eneroth (S), Eva-Lena Jansson (S), Shadiye Heydari (S), Jasenko Omanovic (S), Annelie Karlsson (S) och Hannah Bergstedt (S).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 11 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motionerna

2012/13:Sf364 av Tomas Eneroth m.fl. (S) yrkandena 5 och 6,

2012/13:Sf374 av Krister Örnfjäder och Christina Zedell (båda S),

2012/13:Sf375 av Krister Örnfjäder och Christina Zedell (båda S),

2012/13:Sf378 av Börje Vestlund m.fl. (S),

2012/13:A369 av Anders Karlsson m.fl. (S) yrkandena 1 och 2 samt

2012/13:A392 av Ylva Johansson m.fl. (S) yrkandena 5, 6 och 8,

bifaller delvis motion

2012/13:Sf207 av Jonas Sjöstedt m.fl. (V) yrkandena 6, 8 och 9 samt

avslår motionerna

2012/13:Sf207 av Jonas Sjöstedt m.fl. (V) yrkandena 7 och 10,

2012/13:Sf323 av Katarina Köhler (S) och

2012/13:Sf373 av Krister Örnfjäder och Christina Zedell (båda S).

Ställningstagande

Det är inte acceptabelt att arbetsgivare utnyttjar migranternas utsatthet, oavsett bransch. Det är därför viktigt att den nuvarande lagstiftningen ses över och att stabila förutsättningar skapas som ger trygghet för såväl individer som arbetsplatser och företag. Åtgärder mot exploatering av migrerad arbetskraft behövs. De regler som rör arbetsgivaransvaret måste skärpas och fokus flyttas från arbetstagaren till arbetsgivaren. Bland annat bör Migrationsverket ha en lagfäst skyldighet att göra en seriositetsgranskning av arbetsgivaren och anställningserbjudandet. Genom en vandelsprövning av arbetsgivaren flyttas fokus från den arbetssökandes till arbetsgivarens seriositet. Exempelvis bör en arbetsgivare som har skatteskulder eller som tidigare har missbrukat systemet inte få anställa arbetskraftsinvandrare. Erbjudandet om arbete måste även göras rättsligt bindande med avseende på en lägsta lönenivå för att arbetskraftsinvandrare ska få en rättssäker behandling. I Sverige ska svenska löner och villkor gälla för alla som arbetar. Migrationsverket bör få i uppdrag att följa upp ansökningar om arbetstillstånd och säkerställa att rätt avtal gäller, dvs. att bl.a. kontrollera att inbetalda skatter och avgifter motsvarar den lön som arbetsgivaren har uppgivit i anställningserbjudandet. Slutligen bör kvalificeringsperioden för möjlighet att få permanent uppehållstillstånd utökas för den som har haft uppehållstillstånd för arbete eller forskarutbildning under sammanlagt fyra år av de senaste åtta åren. Detta bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna.

17. Arbetskraftsinvandring, punkt 11 (SD)

av David Lång (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 11 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen delvis motion

2012/13:Sf207 av Jonas Sjöstedt m.fl. (V) yrkandena 6 och 9 samt avslår motionerna

2012/13:Sf207 av Jonas Sjöstedt m.fl. (V) yrkandena 7, 8 och 10,

2012/13:Sf323 av Katarina Köhler (S),

2012/13:Sf364 av Tomas Eneroth m.fl. (S) yrkandena 5 och 6,

2012/13:Sf373 av Krister Örnfjäder och Christina Zedell (båda S),

2012/13:Sf374 av Krister Örnfjäder och Christina Zedell (båda S),

2012/13:Sf375 av Krister Örnfjäder och Christina Zedell (båda S),

2012/13:Sf378 av Börje Vestlund m.fl. (S),

2012/13:A369 av Anders Karlsson m.fl. (S) yrkandena 1 och 2 samt

2012/13:A392 av Ylva Johansson m.fl. (S) yrkandena 5, 6 och 8.

Ställningstagande

Den 15 december 2008 sjösatte regeringen en ny reform om förenklad utomeuropeisk arbetskraftsinvandring till Sverige för att bl.a. underlätta för specialister i bristyrken att arbeta i Sverige. Varningar om att reformen i stället skulle leda till missbruk hörsammades inte. Enligt undersökningar har dock två tredjedelar av nästan 60 000 arbetstillstånd som har beviljats sedan 2008 gått till enkla jobb i yrken där arbetslösheten i Sverige är rekordstor. Av de beviljade arbetstillstånden har 65 procent gällt LO-jobb, främst inom städ-, bygg- och restaurangbranschen. Detta trots att restaurangbranschen har en hög arbetslöshet. Det finns uppgifter om att uppemot hälften av de som fått arbetstillstånd i vissa branscher har betalat för tillstånden, enligt åtskilliga rapporter för prislappar från 30 000 till över 100 000 kronor. Regeringens reform har uppenbarligen slagit fel och de åtgärder som har vidtagits för att komma åt missbruk har inte varit tillräckliga. Ett grundläggande problem är att det inte sker någon kontroll av att den lön som arbetsgivaren erbjudit verkligen betalas ut. Regeringen bör därför återkomma med förslag om dels att arbetsgivare ska vara skyldiga att bifoga ett bindande anställningsavtal till ansökan om arbetstillstånd, dels att Skatteverket ska göra efterkontroller av att inbetalda skatter motsvarar den utlovade lönen. Detta bör riksdagen ge regeringen tillkänna.

18. Arbetskraftsinvandring, punkt 11 (V)

av Christina Höj Larsen (V).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 11 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion

2012/13:Sf207 av Jonas Sjöstedt m.fl. (V) yrkandena 6–10,

bifaller delvis motionerna

2012/13:Sf364 av Tomas Eneroth m.fl. (S) yrkande 5,

2012/13:Sf374 av Krister Örnfjäder och Christina Zedell (båda S),

2012/13:Sf375 av Krister Örnfjäder och Christina Zedell (båda S),

2012/13:Sf378 av Börje Vestlund m.fl. (S),

2012/13:A369 av Anders Karlsson m.fl. (S) yrkandena 1 och 2 samt

2012/13:A392 av Ylva Johansson m.fl. (S) yrkandena 5, 6 och 8 samt

avslår motionerna

2012/13:Sf323 av Katarina Köhler (S),

2012/13:Sf364 av Tomas Eneroth m.fl. (S) yrkande 6 och

2012/13:Sf373 av Krister Örnfjäder och Christina Zedell (båda S).

Ställningstagande

För att arbetskraftsinvandringen ska fungera väl och vara till gagn för såväl den som invandrar som arbetsgivaren och hela samhället behöver både seriositeten i arbetserbjudandet och den ansökande arbetsgivarens seriositet bedömas. En vandelsprövning av presumtiva arbetsgivare bör därför införas. Det finns en stor risk för att den som inte gör rätt för sig gentemot det allmänna inte heller gör det gentemot anställda. Arbetsgivarens verksamhet bör även ha pågått en viss tid innan arbetskraftsinvandrare ska kunna anställas. Vidare bör Migrationsverket också vid prövningen av arbetstillstånd vara skyldigt att beakta att det inte får uppstå en koncentration till arbetsplatser där svårigheter att rekrytera arbetskraft kan hänga samman med lönesättning, arbetsmiljö, lokala förhållanden eller liknande faktorer. En stor andel av beviljade arbetstillstånd har hittills gällt för lågavlönade och fysiskt tunga jobb. Ett av huvudproblemen med dagens regelverk är att de löne- och anställningsvillkor som arbetsgivaren skickar in som underlag till Migrationsverket vid ansökan om arbetstillstånd inte är bindande. Det betyder att varken myndigheten eller den fackliga organisation som yttrar sig om ansökan vet vilka villkor som i praktiken kommer att gälla för den eller de som beviljas arbetstillstånd. I kombination med regeln att arbetstillståndet är kopplat till en specifik arbetsgivare skapar detta utrymme för oseriösa arbetsgivare att utnyttja arbetskraftsinvandrare. Arbetsgivare bör därför vara skyldiga att bifoga ett bindande anställningsavtal till ansökan om arbetstillstånd och Skatteverket

bör göra efterkontroll av inbetalda skatter och sociala avgifter för att kontrollera att arbetstagaren fått den lön som utlovats i anställningserbjudandet. Ju kortare arbetstid som anges i anställningsavtalet eller erbjudandet desto större är risken att arbetsgivaren kommer att kräva obetald övertid eller betala resten av lönen svart. Vidare kan det när en nystartad verksamhet begär tillstånd för ett större antal deltidsarbetande finnas misstanke om att det bedrivs handel med arbetstillstånd. Migrationsverket bör därför vara ytterst restriktivt med tillstånd i de fall anställningen inte avser heltidsarbete. Regeringen bör snarast återkomma med förslag enligt det anförda.

19. Sanktionsmöjligheter, punkt 12 (S)

av Tomas Eneroth (S), Eva-Lena Jansson (S), Shadiye Heydari (S), Jasenko Omanovic (S), Annelie Karlsson (S) och Hannah Bergstedt (S).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 12 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motionerna 2012/13:Sf364 av Tomas Eneroth m.fl. (S) yrkande 24 och 2012/13:A392 av Ylva Johansson m.fl. (S) yrkande 7 och avslår motionerna 2012/13:Sf207 av Jonas Sjöstedt m.fl. (V) yrkandena 11, 12 och 14–16, 2012/13:Sf376 av Krister Örnfjäder och Christina Zedell (båda S) och 2012/13:A369 av Anders Karlsson m.fl. (S) yrkandena 3 och 4.

Ställningstagande

En viktig åtgärd för såväl arbetsmarknaden som för att förebygga att människor lever gömda är att motverka att oseriösa arbetsgivare anställer personer utan uppehållstillstånd. Det krävs kännbara sanktionsmöjligheter mot de arbetsgivare som missbrukar systemet med beviljade arbetstillstånd. På EU-nivå har en gemensam lagstiftning tagits fram för påföljder för arbetsgivare som anställer tredjelandsmedborgare som vistas utan tillstånd i EU samt krav på arbetsgivarna att vidta förebyggande åtgärder och andra kontroller. En lagändring måste ske så att skadestånd kan tilldömas arbetstagare vid olagligt anställningsförfarande. Genom att öka straffet för att utnyttja arbetskraft skulle sannolikt förekomsten av oseriösa arbetsgivare minska samtidigt som incitamenten för att anmäla dessa skulle öka. Regeringen bör snarast återkomma med förslag om åtgärder för lagföring av oseriösa arbetsgivare som olagligen anställer personer utan arbetstillstånd. Detta bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna.

20. Sanktionsmöjligheter, punkt 12 (V)

av Christina Höj Larsen (V).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 12 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion

2012/13:Sf207 av Jonas Sjöstedt m.fl. (V) yrkandena 11, 12 och 14–16 samt avslår motionerna

2012/13:Sf364 av Tomas Eneroth m.fl. (S) yrkande 24,

2012/13:Sf376 av Krister Örnfjäder och Christina Zedell (båda S),

2012/13:A369 av Anders Karlsson m.fl. (S) yrkandena 3 och 4 samt

2012/13:A392 av Ylva Johansson m.fl. (S) yrkande 7.

Ställningstagande

Det behövs nya verktyg som kan minska utnyttjandet av papperslösa på arbetsmarknaden. Arbetsgivare som skor sig på dessa människor måste bli rättsligt ansvariga och skadestånden kraftigare än i dag, vilket också är utgångspunkten i ett direktiv från EU. Arbetstagare som har beviljats arbetstillstånd hos en arbetsgivare som har brutit mot anställningsavtalet bör få stanna i Sverige hela tillståndstiden ut för att söka ny anställning. Dessa personer ska inte behöva riskera utvisning och ett skadestånd bör kunna utdömas till dem som lurats. Vidare bör regeringen återkomma med lagförslag om dels en tydlig skadeståndsskyldighet för arbetsgivare som utnyttjar människor utan papper och om en skyldighet att betala mellanskillnaden mellan den lön de har betalat ut och den lön som gäller i kollektivavtal i branschen, dels förslag på hur arbetsgivare ska kunna tvingas att betala skadestånd för kränkande behandling till den som har utnyttjats. Arbetsgivarna bör bära hela straffansvaret för själva anställningen. Det skulle förbättra papperslösas möjligheter att kräva löner och arbetsvillkor i enlighet med lagar och avtal samt att utnyttja rätten att få skadestånd och ersättning. Regeringen bör därför återkomma med förslag om att avkriminalisera arbete utan arbetstillstånd. Regeringen bör också ta initiativ till ett utökat samarbete mellan berörda myndigheter och partsorganisationerna på arbetsmarknaden för att bekämpa och beivra människohandel kopplad till arbetskraftsinvandring.

21. Anhöriginvandring, punkt 15 (SD)

av David Lång (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 15 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motionerna 2012/13:Sf316 av Jimmie Åkesson m.fl. (SD) yrkandena 1, 2, 4, 6 och 7 samt 2012/13:A394 av Carina Herrstedt m.fl. (SD) yrkande 20 och avslår motionerna 2012/13:Sf203 av Christina Høj Larsen m.fl. (V) yrkande 1, 2012/13:Sf225 av Jonas Sjöstedt m.fl. (V) yrkandena 17 och 18 samt 2012/13:Sf349 av Anders Sellström (KD).

Ställningstagande

För att minska samhällets invandringsrelaterade kostnader och risken för ökad segregation, liksom förekomsten av arrangerade tvångsäktenskap, bör regelskärpningar införas. För att äkta makar och därmed jämställda personer ska få uppehållstillstånd som anhöriginvandrare ska bl.a. båda parterna vara över 24 år, anknytningspersonen i Sverige ska inte ha tagit emot försörjningsstöd under den tolv månadersperiod som föregår tidpunkten för ansökan, anknytningspersonen ska inte vara dömd för våld eller hot mot en partner de senaste tio åren. Vidare ska parets samlade anknytning till Sverige vara större än till något annat land. Undantag görs i dessa fall om den i Sverige bosatta personen är svensk medborgare, EU/EES-medborgare eller har bott i Sverige i minst 25 år. Slutligen ska båda parter underteckna en anpassningsförklaring där de förbinder sig att delta i det svenska samhällslivet efter bästa förmåga och att följa svenska lagar och regler.

22. Anhöriginvandring, punkt 15 (V)

av Christina Høj Larsen (V).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 15 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motionerna 2012/13:Sf203 av Christina Høj Larsen m.fl. (V) yrkande 1 och 2012/13:Sf225 av Jonas Sjöstedt m.fl. (V) yrkandena 17 och 18 samt avslår motionerna 2012/13:Sf316 av Jimmie Åkesson m.fl. (SD) yrkandena 1, 2, 4, 6 och 7, 2012/13:Sf349 av Anders Sellström (KD) och 2012/13:A394 av Carina Herrstedt m.fl. (SD) yrkande 20.

Ställningstagande

Det ska vara möjligt att göra undantag från huvudregeln om att en ansökan om uppehållstillstånd ska göras före inresan när utlänningen har barn i Sverige eller kvinnan i förhållandet är gravid. Det kan även konstateras att den lagändring som trädde i kraft 2010, om vissa undantag från huvudregeln, har fått minimal praktiskt betydelse då många ansökningar avslås på grund av att giltigt pass saknas. Den s.k. sista-länken-bestämmelsen bör återinföras och möjligheterna för vuxna barn att återförenas med sina föräldrar i Sverige bör förbättras genom att kravet på hushållsgemenskap tas bort. Vidare bör den möjlighet som i dag finns för flyktingar att få bidrag för kostnader för anhörigas resor till Sverige utökas så att även de som har fått uppehållstillstånd som alternativt skyddsbehövande och övrigt skyddsbehövande omfattas av bestämmelserna. Det finns inga skäl att skilja på de olika skyddsgrunderna i detta sammanhang.

23. Försörjningskrav, punkt 16 (S)

av Tomas Eneroth (S), Eva-Lena Jansson (S), Shadiye Heydari (S), Jasenko Omanovic (S), Annelie Karlsson (S) och Hannah Bergstedt (S).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 16 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion

2012/13:Sf364 av Tomas Eneroth m.fl. (S) yrkande 19 och avslår motionerna

2012/13:Sf225 av Jonas Sjöstedt m.fl. (V) yrkande 16 och

2012/13:Sf316 av Jimmie Åkesson m.fl. (SD) yrkandena 3 och 5.

Ställningstagande

Ett försörjningskrav kan motverka målen om ökad integration och delaktighet i arbetslivet, och måste därför följas upp. Regeringen bör rapportera resultatet av uppföljningen till riksdagen.

24. Försörjningskrav, punkt 16 (SD)

av David Lång (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 16 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion 2012/13:Sf316 av Jimmie Åkesson m.fl. (SD) yrkandena 3 och 5 samt avslår motionerna 2012/13:Sf225 av Jonas Sjöstedt m.fl. (V) yrkande 16 och 2012/13:Sf364 av Tomas Eneroth m.fl. (S) yrkande 19.

Ställningstagande

För att minska samhällets invandringsrelaterade kostnader och risken för ökad segregation bör regelskärpningar införas. Uppehållstillstånd ska bara beviljas äkta makar, och därmed jämställda personer, som önskar återförenas med sin make eller maka i Sverige om personen i Sverige påtar sig fullt försörjningsansvar under en femårsperiod för den part som önskar invandra och dessutom betalar en engångssumma på ett prisbasbelopp som ett bidrag till statens utgifter för makens eller makans svenskundervisning och övriga anpassningskostnader. Vidare ska anknytningspersonen i Sverige kunna erbjuda en bostad av rimlig storlek.

25. Försörjningskrav, punkt 16 (V)

av Christina Höj Larsen (V).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 16 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion 2012/13:Sf225 av Jonas Sjöstedt m.fl. (V) yrkande 16 och avslår motionerna 2012/13:Sf316 av Jimmie Åkesson m.fl. (SD) yrkandena 3 och 5 samt 2012/13:Sf364 av Tomas Eneroth m.fl. (S) yrkande 19.

Ställningstagande

Sedan 2010 gäller ett försörjningskrav som villkor vid anhöriginvandring trots att kritik riktades mot förslaget, i synnerhet mot att barn enligt förslaget skulle kunna komma att separeras från den ena föräldern under lång tid. Förslaget kritiserades också av den FN-kommitté som granskade Sveriges rapport om tillämpningen av barnkonventionen. Riksdagen bör begära att regeringen lägger fram förslag om ändringar i utlänningslagen så att försörjningsansvaret tas bort.

26. Uppskjuten invandringsprövning, punkt 17 (S)

av Tomas Eneroth (S), Eva-Lena Jansson (S), Shadiye Heydari (S), Jasenko Omanovic (S), Annelie Karlsson (S) och Hannah Bergstedt (S).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 17 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motionerna

2012/13:Sf332 av Susanne Eberstein och Ingemar Nilsson (båda S) och

2012/13:Sf364 av Tomas Eneroth m.fl. (S) yrkande 20 och avslår motionerna

2012/13:Sf202 av Christina Høj Larsen m.fl. (V),

2012/13:Sf218 av Carina Herrstedt (SD),

2012/13:Sf273 av Edip Noyan (M),

2012/13:Sf363 av Carina Ohlsson m.fl. (S) och

2012/13:So267 av Eva Olofsson m.fl. (V) yrkandena 17 och 18.

Ställningstagande

Mäns våld mot kvinnor i nära relationer är ett stort samhällsproblem. Forskning visar att migrerade kvinnor med tidsbegränsade uppehållstillstånd har sämre tillgång till rättsliga lösningar för att bekämpa det våld som män utövar mot dem än andra våldsutsatta kvinnor. Reglerna för tidsbegränsat uppehållstillstånd på grund av anknytning måste ses över för att situationen för dessa kvinnor, och deras barn, ska kunna bli bättre.

27. Uppskjuten invandringsprövning, punkt 17 (SD)

av David Lång (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 17 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion

2012/13:Sf218 av Carina Herrstedt (SD) och

avslår motionerna

2012/13:Sf202 av Christina Høj Larsen m.fl. (V),

2012/13:Sf273 av Edip Noyan (M),

2012/13:Sf332 av Susanne Eberstein och Ingemar Nilsson (båda S),

2012/13:Sf363 av Carina Ohlsson m.fl. (S),

2012/13:Sf364 av Tomas Eneroth m.fl. (S) yrkande 20 och

2012/13:So267 av Eva Olofsson m.fl. (V) yrkandena 17 och 18.

Ställningstagande

Migrationsverket bör få i uppdrag att avslå ansökningar om uppehållstillstånd på grund av anknytning i de fall det finns dokumenterad grov brottslighet såsom misshandel, för att på så sätt förebygga kvinnovåld.

28. Uppskjuten invandringsprövning, punkt 17 (V)

av Christina Höj Larsen (V).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 17 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motionerna 2012/13:Sf202 av Christina Höj Larsen m.fl. (V) och 2012/13:So267 av Eva Olofsson m.fl. (V) yrkandena 17 och 18 samt avslår motionerna 2012/13:Sf218 av Carina Herrstedt (SD), 2012/13:Sf273 av Edip Noyan (M), 2012/13:Sf332 av Susanne Eberstein och Ingemar Nilsson (båda S), 2012/13:Sf363 av Carina Ohlsson m.fl. (S) och 2012/13:Sf364 av Tomas Eneroth m.fl. (S) yrkande 20.

Ställningstagande

Den tvååriga provotiden för uppehållstillstånd på grund av anknytning bör ändras. Det ska räcka att kvinnan gör sannolikt att våld eller allvarliga kränkningar av henne eller barnet har förekommit i förhållandet för att det ska vara möjligt att få permanent uppehållstillstånd, även om förhållandet har upphört inom två år. Det är direkt stötande att utländska kvinnor inte ska omfattas av skyddsregeln om våldet är mindre allvarligt. Vidare bör kvinnors behov av skydd mot våld och sexuella övergrepp överordnas utlänningslagen. Dessutom bör kvinnor som medverkar i brottsutredningar om våldsbrott eller sexuella övergrepp beviljas tidsbegränsat uppehållstillstånd så länge förundersökning eller domstolsprocess pågår.

29. Asylprocessen, punkt 18 (S)

av Tomas Eneroth (S), Eva-Lena Jansson (S), Shadiye Heydari (S), Jasenko Omanovic (S), Annelie Karlsson (S) och Hannah Bergstedt (S).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 18 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion

2012/13:Sf364 av Tomas Eneroth m.fl. (S) yrkande 9 och avslår motion

2012/13:Sf203 av Christina Høj Larsen m.fl. (V) yrkande 4.

Ställningstagande

Allt fler nationaliteter finns bland dem som kommer till vårt land. För att den sökande ska få en rättssäker behandling är det av största vikt att tolkar finns tillgängliga som har tillräckliga kunskaper för att ge en rättvisande tolkning av de berättelser som ska ligga till grund för prövningen. Ett system med prövning av tolkens agerande vid feltolkning och eventuella påföljder vid feltolkning bör därför utredas.

30. Asylprocessen, punkt 18 (V)

av Christina Høj Larsen (V).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 18 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion

2012/13:Sf203 av Christina Høj Larsen m.fl. (V) yrkande 4 och avslår motion

2012/13:Sf364 av Tomas Eneroth m.fl. (S) yrkande 9.

Ställningstagande

Regeringen bör återkomma med förslag till en regel i utlänningslagen som uttryckligen slår fast att fri bevisprövning gäller i utlänningsärenden.

31. Identitetskrav, punkt 19 (S)

av Tomas Eneroth (S), Eva-Lena Jansson (S), Shadiye Heydari (S), Jasenko Omanovic (S), Annelie Karlsson (S) och Hannah Bergstedt (S).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 19 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion

2012/13:Sf364 av Tomas Eneroth m.fl. (S) yrkande 18 och avslår motionerna

2012/13:Sf203 av Christina Høj Larsen m.fl. (V) yrkandena 2 och 3,
2012/13:Sf316 av Jimmie Åkesson m.fl. (SD) yrkande 11 och
2012/13:Sf336 av David Lång och Mikael Jansson (båda SD).

Ställningstagande

För att kunna ta en anhörig till Sverige måste sökanden kunna bevisa den anhörigas identitet. Eftersom Somalia har plågats av krig i över 20 år saknas fungerande myndigheter som kan utfärda tillförlitliga ID-handlingar. Somaliska familjer drabbas extra hårt. Regeringen bör återkomma med förslag till en lagändring i fråga om krav på identitetshandlingar.

32. Identitetskrav, punkt 19 (SD)

av David Lång (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 19 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motionerna

2012/13:Sf316 av Jimmie Åkesson m.fl. (SD) yrkande 11 och

2012/13:Sf336 av David Lång och Mikael Jansson (båda SD) samt avslår motionerna

2012/13:Sf203 av Christina Høj Larsen m.fl. (V) yrkandena 2 och 3 samt

2012/13:Sf364 av Tomas Eneroth m.fl. (S) yrkande 18.

Ställningstagande

För att minska invandringsrelaterade kostnader ska asylsökande uppvisa handlingar som styrker deras identitet och nationalitet. Om sådana handlingar inte kan uppvisas ska den asylsökande inte få sitt asylärende prövat utan i stället genast avvisas till det land han eller hon senast kom ifrån. Det ska även genomföras obligatoriska dna-tester på samtliga som söker asyl i Sverige. Med ett dna-test kan man ställa utom allt rimligt tvivel att de asylsökande är släkt. Om dna-profilerna sparas hos polisen ökar även förutsättningarna att klara upp brott eftersom statistik visar att utomeuropeiska invandrare är överrepresenterade i brottsstatistiken.

33. Identitetskrav, punkt 19 (V)

av Christina Høj Larsen (V).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 19 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion

2012/13:Sf203 av Christina Høj Larsen m.fl. (V) yrkandena 2 och 3 samt avslår motionerna

2012/13:Sf316 av Jimmie Åkesson m.fl. (SD) yrkande 11,

2012/13:Sf336 av David Lång och Mikael Jansson (båda SD) och

2012/13:Sf364 av Tomas Eneroth m.fl. (S) yrkande 18.

Ställningstagande

Utlänningslagen bör ändras så att kravet på styrkt identitet tas bort i ärenden om uppehållstillstånd på grund av anknytning. I dessa ärenden bör även ett undantag göras från passkravet i utlänningslagen.

34. Åldersbedömning, punkt 20 (SD)

av David Lång (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 20 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motionerna

2012/13:Sf259 av Kent Ekeröth (SD) yrkandena 1 och 2 samt

2012/13:Sf316 av Jimmie Åkesson m.fl. (SD) yrkande 12 och avslår motion

2012/13:Sf204 av Christina Høj Larsen m.fl. (V) yrkande 6.

Ställningstagande

Regler om att med vetenskapliga metoder åldersbestämma immigranter som påstår sig vara under 18 år men som kan misstänkas vara äldre bör införas. Om någon vägrar att genomgå en sådan undersökning och därmed väljer att inte samarbeta med myndigheterna ska ansökan avslås och personen avvisas eller utvisas.

35. Åldersbedömning, punkt 20 (V)

av Christina Høj Larsen (V).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 20 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion

2012/13:Sf204 av Christina Høj Larsen m.fl. (V) yrkande 6 och

avslår motionerna

2012/13:Sf259 av Kent Ekeröth (SD) yrkandena 1 och 2 samt

2012/13:Sf316 av Jimmie Åkesson m.fl. (SD) yrkande 12.

Ställningstagande

Frågan om en asylsökande är över eller under 18 år kan få långtgående rättsverkningar i asylprocessen, bl.a. eftersom det gäller ett något mindre strängt beviskrav för barn vid bedömningen av om synnerligen ömmande omständigheter föreligger som grund för uppehållstillstånd. Därför bör det införas en besvärsmöjlighet över beslut om åldersbedömning i utlänningslagen.

36. Domstolsprövning, punkt 21 (V)

av Christina Høj Larsen (V).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 21 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion 2012/13:Sf225 av Jonas Sjöstedt m.fl. (V) yrkandena 32–34.

Ställningstagande

Utlänningslagen bör ändras så att det i mål om utvisning eller avvísning ska hållas en muntlig förhandling om det inte är uppenbart obehövligt. En muntlig förhandling ska alltid hållas om någon part begär det. Vidare bör en bestämmelse införas i utlänningslagen om rätt att överklaga Migrationsverkets beslut om avslag på främlingspass. Enligt gällande utlänningslag kan ett mål bli föremål för prövning i sak endast om det föreligger ett prejudikatsintresse. Det bör finnas en möjlighet att få ett mål prövat i högre instans om det är uppenbart feldömt. En möjlighet till ändringsdispens i Migrationsöverdomstolen bör således införas i utlänningslagen. Ändringsdispens bör dock bara kunna beviljas på ansökan av den enskilde, inte på ansökan av Migrationsverket.

37. Verkställighet av avvisnings- och utvisningsbeslut m.m., punkt 22 (S)

av Tomas Eneroth (S), Eva-Lena Jansson (S), Shadiye Heydari (S), Jasenko Omanovic (S), Annelie Karlsson (S) och Hannah Bergstedt (S).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 22 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion

2012/13:Sf364 av Tomas Eneroth m.fl. (S) yrkande 12 och avslår motionerna

2012/13:Sf204 av Christina Høj Larsen m.fl. (V) yrkande 3,

2012/13:Sf206 av Kent Ekeroth (SD) yrkandena 2–6,

2012/13:Sf225 av Jonas Sjöstedt m.fl. (V) yrkandena 24, 28–30, 35 och 39–41,

2012/13:Sf301 av Ulrika Carlsson i Skövde och Solveig Zander (båda C),

2012/13:Sf367 av Kent Ekeroth (SD) yrkande 3 och

2012/13:Sf391 av Lotta Hedström m.fl. (MP) yrkande 5.

Ställningstagande

Ett värdigt återvändande för de människor som får avslag på sina asylansökningar är en central del i den svenska migrationspolitiken. Det är av största vikt att Migrationsverket genom ett bra motivationsarbete vid avslagsbeslut kan motivera till och verka för ett värdigt återvändande. Ambitionen måste vara att i minimal utsträckning tvingas överlämna fall till polisen för handräckning vid avvisningsbeslut. Detta bör riksdagen ge regeringen till känna.

38. Verkställighet av avvisnings- och utvisningsbeslut m.m., punkt 22 (SD)

av David Lång (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 22 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion

2012/13:Sf206 av Kent Ekeroth (SD) yrkandena 2–6 och avslår motionerna

2012/13:Sf204 av Christina Høj Larsen m.fl. (V) yrkande 3,

2012/13:Sf225 av Jonas Sjöstedt m.fl. (V) yrkandena 24, 28–30, 35 och 39–41,
2012/13:Sf301 av Ulrika Carlsson i Skövde och Solveig Zander (båda C),
2012/13:Sf364 av Tomas Eneroth m.fl. (S) yrkande 12,
2012/13:Sf367 av Kent Ekeroth (SD) yrkande 3 och
2012/13:Sf391 av Lotta Hedström m.fl. (MP) yrkande 5.

Ställningstagande

Personer som befinner sig i Sverige i väntan på verkställighet av utvisningsbeslut bör tas i fysiskt förvar till dess att verkställighet sker. Detta förhindrar flykt, potentiell brottslighet och svartarbete, men även asylshopping i Schengenländer. Det bör också inrättas center i anslutning till gränspassagera där personer som väntar på eller som har ett avvisnings- eller utvisningsbeslut kan hållas i förvar. Preskriptionstiden för verkställighet av utvisningsbeslut bör avskaffas. En person ska inte slippa undan verkställighet bara för att denne lyckas hålla sig undan. Regeringen bör arbeta för att sluta bilaterala avtal med o villiga mottagandestater om mottagande av personer som är föremål för utvisningsbeslut. Regeringen bör också arbeta för att sluta bilaterala avtal om mottagande med stater som inte är ursprungsstater men där personer i Sverige som är föremål för utvisningsbeslut ändå kan fortsätta leva sina liv. Slutligen bör polisen när den får kännedom om att en utländsk person är hemlös ta personen i förvar till dess att han eller hon utvisas.

39. Verkställighet av avvisnings- och utvisningsbeslut m.m., punkt 22 (V)

av Christina Høj Larsen (V).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 22 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motionerna
2012/13:Sf204 av Christina Høj Larsen m.fl. (V) yrkande 3 och
2012/13:Sf225 av Jonas Sjöstedt m.fl. (V) yrkandena 24, 28–30, 35 och 39–41 samt
avslår motionerna
2012/13:Sf206 av Kent Ekeroth (SD) yrkandena 2–6,
2012/13:Sf301 av Ulrika Carlsson i Skövde och Solveig Zander (båda C),
2012/13:Sf364 av Tomas Eneroth m.fl. (S) yrkande 12,
2012/13:Sf367 av Kent Ekeroth (SD) yrkande 3 och
2012/13:Sf391 av Lotta Hedström m.fl. (MP) yrkande 5.

Ställningstagande

Sveriges återtagandeavtal med Irak och med Afghanistan bör omedelbart sägas upp. De mänskliga rättigheterna kränks när uppenbart skyddsbehövande människor skickas tillbaka till dessa länder. Det bör införas en ny bestämmelse i utlänningslagen om att beslut om avlägsnande inte ska fattas om det står klart att det inte går att verkställa beslutet. Även utlänningslagens krav på giltig ursäkt för att inte ha åberopat verkställighetshinder tidigare bör ses över. Kravet på giltig ursäkt står i uppenbar konflikt med artikel 3 i Europakonventionen om de mänskliga rättigheterna. Vidare bör en lagändring genomföras så att polisen får möjlighet att återlämna ett verkställighetsärende till Migrationsverket och Migrationsverket får möjlighet att återta ett verkställighetsärende som har lämnats till polisen. När det gäller tidsfristen för frivillig återresa bör den börja löpa först den dag utlänningsbeslutet delgivits. Det händer inte sällan att mer än två veckor hinner passera innan den asylsökande ens får kännedom om beslutet och det saknas då praktiska möjligheter att undvika en illegal vistelse. En utredning med uppgift att se över utlänningslagens förvarsgrunder bör tillsättas. Nuvarande regler är mycket vaga och ger stort utrymme för godtycke från tillämpande myndigheters sida. Migrationsverket bör få i uppdrag att se till att sjukvårdspersonal finns på förvaren i större utsträckning än i dag och det bör införas ett förbud i utlänningslagen mot att placera en förvarstagen person i kriminalvård med hänvisning till att han eller hon utgör en allvarlig fara för sig själv. En ändring bör vidare göras i utlänningslagen så att ett omhändertagande enligt LVU räknas som ett verkställighetshinder. Det bör även göras en ändring i LVU om att den som är tvångsomhändertagen enligt lagen inte ska kunna utvisas utan att socialnämnden lämnat sitt godkännande.

40. Utvisning på grund av brott m.m., punkt 23 (SD)

av David Lång (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 23 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motionerna

2012/13:Ju262 av Kent Ekeröth och Thoralf Alfsson (båda SD) yrkandena 1–7 och 9,

2012/13:Sf257 av Kent Ekeröth (SD) yrkande 1,

2012/13:Sf258 av Kent Ekeröth (SD) yrkandena 1 och 2,

2012/13:Sf316 av Jimmie Åkesson m.fl. (SD) yrkandena 17 och 18,

2012/13:Sf365 av David Lång och Mikael Jansson (båda SD),

2012/13:Sf367 av Kent Ekeröth (SD) yrkandena 1 och 2 samt

2012/13:A394 av Carina Herrstedt m.fl. (SD) yrkande 31 och

avslår motion

2012/13:Sf257 av Kent Ekeröth (SD) yrkandena 2 och 3.

Ställningstagande

Utlänningslagen bör ändras så att personer som saknar svenskt medborgarskap och gör sig skyldiga till grova brott eller upprepade brott av mindre grov art ska få sitt uppehållstillstånd indraget och utvisas. En person med uppehållstillstånd som visar sig ha besökt det land som han eller hon sagt sig vara på flykt från ska också få uppehållstillståndet indraget och därefter utvisas. Det är inte rimligt att en utlänning ska få förmånen att stanna i Sverige om personen i fråga inte kan eller vill respektera svenska lagar och regler. Frågan om utvisning bör därför bli en obligatorisk del för domstolen att pröva vid brottmål där den tilltalade är medborgare i ett annat land än Sverige eller är statslös. Vidare måste det föreligga synnerligen starka skäl för att utvisning inte ska utdömas i de fall där en utlänning döms för ett brott som kan medföra utvisning. Utvisning bör också vara obligatorisk och på livstid i de fall en utlänning döms för bl.a. mord, dråp, våldtäkt, misshandel, narkotikabrott, stöld eller rån eller annan jämförlig brottslighet eller för bedrägeri kopplat till sociala förmåner. Utländska medborgare som döms för hedersrelaterad brottslighet ska också automatiskt utvisas. För de fall där brottsligheten inte bedöms som grov ska obligatorisk utvisning gälla om det rör sig om upprepad brottslighet. Domstolarna bör inte heller ta hänsyn till utlänningars levnadsomständigheter eller hur länge de har vistats i Sverige. Det ska inte krävas synnerliga skäl för att en kriminell utlänning som bott i Sverige i minst fem år eller som har haft uppehållstillstånd i minst fyra år ska kunna utvisas. Det ska inte heller krävas att brottet är synnerligen grovt och har som medfört allvarlig fara för allmän ordning och säkerhet för att domstolen ska besluta om utvisning i de fall den kriminella utlänningen har flyktingstatus. Vidare bör det upprättas en databas där utvisningsdömdas foton, fingeravtryck och dna-test lagras, mot vilka framtida immigranter som söker uppehållstillstånd eller medborgarskap ska kontrolleras. En person i detta register ska omedelbart frihetsberövas till dess att han eller hon är utvisad, vilket ska ske omgående. En handling som syftar till att dölja en person som saknar tillstånd att vistas i Sverige för rättsväsendet eller hjälpa honom eller henne att undkomma, undanröja bevis om personen eller på annat sätt motverka att rättsväsendet uppdagar var personen befinner sig bör kriminaliseras. Tiggeri och prostitution eller verksamhet som till sin art kan anses vara tiggeri eller närliggande måste betraktas som oärlig försörjning och därmed vara skäl för att avvisa respektive utvisa utländska medborgare enligt utlänningslagen. De utlänningar som ertappas med tiggeri eller dylikt bör omedelbart avvisas eller utvisas från landet och förbjudas att under sin livstid återvända. Även personer som inte är svenska medborgare men hem-

lösa i Sverige bör utvisas till sina ursprungsländer. Alla härbärgen som tar emot hemlösa bör omedelbart kontrollera personer utan tillstånd att vistas i Sverige och meddela polisen.

41. Visering, punkt 24 (SD)

av David Lång (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 24 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion

2012/13:Sf316 av Jimmie Åkesson m.fl. (SD) yrkande 9 och

avslår motionerna

2012/13:Sf225 av Jonas Sjöstedt m.fl. (V) yrkandena 12, 37 och 38 samt

2012/13:Sf252 av Clas-Göran Carlsson och Carina Adolfsson Elgestam (båda S).

Ställningstagande

Visumtvång bör gälla för medborgare i länder som är, eller misstänks vara, baser för terrorism och för medborgare i länder som genererar omfattande illegal invandring till Sverige. Denna skärpning behövs för att motverka asylmissbruk.

42. Visering, punkt 24 (V)

av Christina Høj Larsen (V).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 24 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion

2012/13:Sf225 av Jonas Sjöstedt m.fl. (V) yrkandena 12, 37 och 38 samt

avslår motionerna

2012/13:Sf252 av Clas-Göran Carlsson och Carina Adolfsson Elgestam (båda S) och

2012/13:Sf316 av Jimmie Åkesson m.fl. (SD) yrkande 9.

Ställningstagande

Regeringen bör i EU verka för att korta listan över visumpliktiga länder. Vidare bör visumkrav inte få användas för att stänga ute flyktingar, och därmed "kortslua" Genèvekonventionen. Regeringen bör utfärda tydliga

riktlinjer för Migrationsverkets handläggning av ärenden som gäller besöksvisum så att den genomsyras av en inställning som grundas på icke-diskriminering och humanitet. Regeringen bör också tillsätta en utredning med uppgift att lägga fram förslag om en procedur för utfärdande av asylvisum.

43. Svenskt medborgarskap, punkt 25 (SD)

av David Lång (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 25 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motionerna 2012/13:K357 av David Lång och Mikael Jansson (båda SD) yrkande 3 och 2012/13:Sf316 av Jimmie Åkesson m.fl. (SD) yrkandena 19–21 och avslår motionerna 2012/13:Sf274 av Bino Drummond (M) och 2012/13:Sf298 av Marietta de Pourbaix-Lundin (M).

Ställningstagande

Ett grundläggande krav för att få svenskt medborgarskap bör vara att personen har varit bosatt i landet i minst tio år och under denna tid har uppvisat anpassningsvilja och motivation att bidra till det gemensamma. Genom ett obligatoriskt medborgarskapstest måste sökanden också visa att han eller hon har tagit till sig det svenska språket och skaffat sig grundläggande kunskaper om svenskt samhällsliv. Därtill måste en deklARATION undertecknas där sökanden bekräftar sin lojalitet mot Sverige och förbinder sig att respektera svenska lagar och övriga samhällsregler. Möjligheten att ha dubbla medborgarskap bör avskaffas.

BILAGA

Förteckning över behandlade förslag

Motioner från allmänna motionstiden hösten 2012

2012/13:K357 av David Lång och Mikael Jansson (båda SD):

3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att avskaffa möjligheten till dubbelt medborgarskap.

2012/13:Ju262 av Kent Ekeröth och Thoralf Alfsson (båda SD):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att frågan om utvisning ska bli en obligatorisk del för domstolen att pröva vid brottmål där den tilltalade innehar medborgarskap i ett annat land än Sverige eller är statslös.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att det ska föreligga synnerligen starka skäl för att utvisning vid prövning i domstol inte ska utdömas i det fall där en utlänning döms för ett brott som kan medföra utvisning.
3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att utvisning ska vara obligatorisk och på livstid i de fall där en utlänning dömts för brott mot liv och hälsa, brott mot frihet och frid, sexualbrott, narkotikabrott, stöld, rån och andra tillgreppsbrott, t.ex. mord, dråp, våldtäkt, rån, misshandel, grov misshandel, synnerligen grov misshandel, narkotikabrott, alla former av stöld, alla former av inbrott och annan jämförlig brottslighet samt vid dom för bedrägeri kopplat till sociala förmåner. För andra fall än ovanstående ska obligatorisk utvisning utdömas om det rör sig om upprepad brottslighet.
4. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att en domstol inte ska ta hänsyn till utlänningens levnadsomständigheter eller hur länge utlänningen har vistats i Sverige.
5. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att avskaffa kravet på att det måste föreligga ”synnerliga skäl” för att kunna utvisa en kriminell utlänning som bott i Sverige fem år eller mer.
6. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att avskaffa kravet på att det måste föreligga ”synnerliga skäl” för att kunna utvisa en kriminell utlänning som har haft uppehållstillstånd i fyra år eller mer.

7. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att avskaffa kravet på att det måste vara ett synnerligen grovt brott och medföra allvarlig fara för allmän ordning och säkerhet för att domstolen ska besluta om utvisning i de fall då den kriminelle utlänningen har flyktingstatus.
9. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att upprätta en databas där utvisningsdömdas foto, fingeravtryck och dna-prov lagras, mot vilka framtida immigranter som söker uppehållstillstånd eller medborgarskap ska kontrolleras. Återfinns en person i detta register ska denne omedelbart frihetsberövas till dess att han utvisas, vilket ska ske omgående.

2012/13:Sf202 av Christina Höj Larsen m.fl. (V):

Riksdagen begär att regeringen återkommer med förslag till sådan ändring i utlänningslagen som föreslås i motionen.

2012/13:Sf203 av Christina Höj Larsen m.fl. (V):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om förändring i förordningen (1984:936) om bidrag till flyktingar för kostnader för anhörigas resor till Sverige.
2. Riksdagen begär att regeringen återkommer med förslag till förändringar i utlänningslagen i enlighet med vad som anförs i motionen.
3. Riksdagen begär att regeringen genomför förändringar av utlänningsförordningen 2 kap. 12 § och 13 § andra stycket i enlighet med vad som anförs i motionen.
4. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att införa en bestämmelse om fri bevisprövning i utlänningslagen.

2012/13:Sf204 av Christina Höj Larsen m.fl. (V):

3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om en förändring av lagen om vård av unga.
6. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att en besvärsmöjlighet över beslut om åldersbedömning bör införas i utlänningslagen.

2012/13:Sf206 av Kent Ekeröth (SD):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att det ska ställas krav på att alla utomeuropeiska invandrare som söker någon form av uppehälle i Sverige har giltiga identitets- och resehandlingar.

2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att personer som befinner sig i Sverige i väntan på verkställighet av utvisningsbeslut ska tas i fysiskt förvar till dess att verkställighet sker.
3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att preskriptionstiden för verkställighet av utvisningsbeslut ska avskaffas.
4. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att regeringen ska arbeta för att sluta bilaterala avtal med ovilliga mottagandestater om mottagande av personer från Sverige som är föremål för utvisningsbeslut.
5. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att regeringen ska arbeta för att sluta bilaterala avtal för mottagande med stater som inte är ursprungsstater men där personer i Sverige som är föremål för utvisningsbeslut ändå kan fortsätta leva sina liv.
6. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att inrätta förvaringscenter som ligger innan gränspassagera där av- och utvisningsdömda samt de som väntar på beslut ska hållas.

2012/13:Sf207 av Jonas Sjöstedt m.fl. (V):

6. Riksdagen begär att regeringen återkommer med lagförslag om att arbetsgivare är skyldiga att bifoga ett bindande anställningsavtal till ansökan om arbetstillstånd.
7. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att Migrationsverket vid tillståndsgivning ska vara skyldigt att beakta att det inte får uppstå en koncentration till arbetsplatser där svårigheter att rekrytera arbetskraft kan hänga samman med lönesättning, arbetsmiljö, lokala förhållanden eller liknande faktorer.
8. Riksdagen begär att regeringen återkommer med lagförslag om hur en vandelsprövning av presumtiva arbetsgivare kan utformas.
9. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att en efterkontroll av inbetalda skatter och sociala avgifter bör göras via Skatteverket.
10. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att Migrationsverket bör vara ytterst restriktivt med tillstånd i de fall anställningen inte avser heltidsarbete.
11. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att arbetstagare som beviljats arbetstillstånd hos en arbetsgivare som brutit mot anställningsavtalet ska få stanna i Sverige hela tillståndstiden ut för att söka ny anställning.

12. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att regeringen bör ta initiativ till ett utökat samarbete mellan berörda myndigheter och partsorganisationerna på arbetsmarknaden för att bekämpa och beivra människohandel kopplad till arbetskraftsinvandring.
14. Riksdagen begär att regeringen återkommer med lagförslag om en tydlig skadeståndsskyldighet för arbetsgivare som utnyttjar människor utan paper och om en skyldighet att betala mellanskillnaden mellan den lön de betalat ut och den lön som gäller i kollektivavtal i branschen.
15. Riksdagen begär att regeringen återkommer med förslag på hur arbetsgivare ska kunna tvingas att betala skadestånd för kränkande behandling till den som utnyttjats.
16. Riksdagen begär att regeringen återkommer med förslag om att avkriminalisera arbete utan arbetstillstånd.

2012/13:Sf208 av Caroline Szyber (KD):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om lägre beviskrav för barn i utlänningslagen genom att ”synnerligen ömmande omständigheter” ersätts av ”särskilt ömmande omständigheter”.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om en översyn av utlänningslagen i syfte att förtydliga lagen med särskild betoning på hur barn- och rättighetsperspektivet kan stärkas.

2012/13:Sf212 av Caroline Szyber och Roland Utbult (båda KD):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om barn med uppgivenhetssymtom.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att en flyktingbarnskommission bör tillsättas.

2012/13:Sf216 av Caroline Szyber m.fl. (KD):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om behovet av en granskning av Migrationsverkets rutiner för att säkerställa att förföljelse på grund av kön eller sexuell läggning ger flyktingstatus i enlighet med lagstiftningens intentioner.

2012/13:Sf218 av Carina Herrstedt (SD):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att förebygga s.k. fruimport.

2012/13:Sf225 av Jonas Sjöstedt m.fl. (V):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att stärka svenska myndigheters respekt för asylrätten och Genèvekonventionen.
7. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om asyl- och flyktingpolitik i EU grundad på respekt för mänskliga rättigheter och människors lika värde.
8. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att regeringen bör kräva nya förhandlingar om direktivet om transportörsansvar.
9. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att regeringen bör ta initiativ till en sådan förändring av EU:s politik för återtagandeavtal som anges i motionen.
10. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att regeringen bör stödja kommissionens förslag till förändringar i Dublinförordningen.
11. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om ett initiativ till en översyn av förordningen om fördelningskriteriet när det gäller asylsökande i syfte att dessas egna val ska vara styrande.
12. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att regeringen bör verka i EU för att korta ned listan över visumpliktiga länder och för att visumkrav inte ska användas för att stänga ute flyktingar och därmed kortsluta Genèvekonventionen.
13. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att regeringen i Europeiska unionens råd bör avvisa det aktuella förslaget till förändrat asylprocedurdirektiv och kräva att rättssäkerhetsgarantierna förbättras, inte försämrats.
14. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att regeringen i Europeiska unionens råd bör avvisa det aktuella förslaget till förändrat direktiv om mottagandevillkor och kräva att kommissionens ursprungliga förslag görs till föremål för förnyade diskussioner i Europeiska unionens råd.
15. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att den i EU bör ta initiativ till att återvändadirektivet upphävs och ersätts med ett nytt direktiv vars innehåll står i överensstämmelse med grundläggande humanitära principer, respekten för människors lika värde och EU-ländernas internationella åtaganden.
16. Riksdagen begär att regeringen lägger fram förslag till en sådan ändring i utlänningslagen att försörjningskravet vid anhöriginvandring tas bort.

17. Riksdagen begär att regeringen lägger fram förslag till en ändring i utlänningslagen med förbättrade regler om anhöriginvandring i enlighet med vad som anförs i motionen.
18. Riksdagen begär att regeringen lägger fram förslag till lagändring för att undantag ska göras från huvudregeln om ansökan från utlandet när utlänningsen har barn i Sverige eller kvinnan i förhållandet är gravid.
19. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att regeringen i kommande regleringsbrev till Migrationsverket bör ställa krav på att verket vidtar de åtgärder som krävs för att omarbета relevanta avsnitt i Migrationshandboken.
20. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om en snar utvärdering av tillämpningen av den nya lagbestämmelsen om flyktingstatus på grund av förföljelse på grund av kön eller sexuell läggning.
21. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att regeringen bör se till att utlänningslagen tillämpas i enlighet med lagstiftarens intentioner.
22. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om en sådan översyn av flyktingskapsbestämmelsen i utlänningslagen att dess tolkning bringas i överensstämmelse med gällande internationell rätt.
23. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om en sådan översyn av bestämmelserna om skydd vid väpnad konflikt, urskillningslöst våld eller svåra inre mot-sättningar att skyddet blir mer heltäckande.
24. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att Sveriges återtagandeavtal med Irak och Afghanistan omedelbart bör sägas upp.
27. Riksdagen beslutar om att ändra 5 kap. 6 § första stycket 1 i utlänningslagen i enlighet med förslaget i motionen.
28. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att regeringen bör föreslå en ny bestämmelse i utlänningslagen om att avlägsnandebeslut inte ska fattas om det står klart att det inte går att verkställa.
29. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om en översyn av 12 kap. 19 § utlänningslagen.
30. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om en sådan lagändring att möjlighet ges till polisen att återlämna ett verkställighetsärende till Migrationsverket och till Migrationsverket att återta ett verkställighetsärende som lämnats till polisen.
32. Riksdagen beslutar om ett nytt tredje stycke i 16 kap. 5 § utlänningslagen i enlighet med förslaget i motionen.

33. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att införa en bestämmelse i utlänningslagen om rätt att överklaga Migrationsverkets beslut om avslag på ansökan om främlingspass.
34. Riksdagen begär att regeringen återkommer med förslag till riksdagen om en sådan ändring av utlänningslagen att ändringsdispens på ansökan av den enskilde införs hos Migrationsöverdomstolen.
35. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att tidsfristen i utlänningslagen för frivillig återresa börjar löpa den dag utlännningen delgivits beslutet.
36. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om införande av en bortre gräns i asylprocessen.
37. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att regeringen bör utfärda tydliga riktlinjer för Migrationsverkets handläggning av ärenden som gäller besöksvisum för att den ska genomsyras av en inställning som grundas på icke-diskriminering och humanitet.
38. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att regeringen bör tillsätta en utredning med uppgift att lägga fram förslag om en procedur för utfärdande av asylvisum.
39. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om tillsättande av en utredning med uppgift att se över utlänningslagens regler om förvarsgrunder.
40. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att ge ett uppdrag till Migrationsverket att se till att sjukvårdspersonal finns på förvaren i större utsträckning.
41. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att införa ett förbud i utlänningslagen mot att placera en person i kriminalvård med hänvisning till att hen utgör en allvarlig fara för sig själv.

2012/13:Sf250 av Anita Brodén (FP):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att Sverige bör ta humanitär hänsyn till den rådande situationen för kristna minoriteter i Irak när asylärenden behandlas.

2012/13:Sf252 av Clas-Göran Carlsson och Carina Adolfsson Elgestam (båda S):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att göra en översyn av visumreglerna för kineser som periodvis besöker Sverige.

2012/13:Sf254 av Mathias Sundin (FP):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om behovet av att göra det lättare för utländska doktorander att få stanna i Sverige efter examen.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om behovet av att göra det lättare för medföljande till utländska doktorander att få arbeta i Sverige under doktorandtiden.

2012/13:Sf257 av Kent Ekeröth (SD):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att kriminalisera en handling som syftar till att dölja en illegal invandrare för rättsväsendet eller hjälper honom eller henne att undkomma, undanröjer bevis om den illegala invandraren eller på annat dylikt sätt motverkar att rättsväsendet uppdragar var den illegala invandraren befinner sig.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att införa rapporteringsplikt till polisen för en anställd vid en offentlig institution, samt dess privata motsvarighet, som i sin yrkesutövning påträffar en illegal invandrare som den anställde förstår eller borde ha förstått är illegal invandrare.
3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att göra det illegalt för offentliga myndigheter eller dess privata motsvarigheter att låta illegala invandrare utnyttja offentliga myndigheters, eller dess privata motsvarigheters, tjänster eller service annat än för akut sjukvård.

2012/13:Sf258 av Kent Ekeröth (SD):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att förbjuda tiggeri, eller verksamhet som till sin art kan anses vara tiggeri eller närliggande, för icke-svenska medborgare.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att de utlänningar som ertappas med tiggeri eller dylikt omedelbart ska ut eller avvisas från landet med livstids förbud att återvända.

2012/13:Sf259 av Kent Ekeröth (SD):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att med vetenskapliga metoder åldersbestämma immigranter som vid prövning av uppehållstillståndet vill behandlas eller kommer att bli behandlade som om de vore under 18 år gamla.

2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att prövningen för uppehållstillståndet för den som vägrar delta i åldersbestämning ska avslutas och personen av- eller utvisas med omedelbar verkan.

2012/13:Sf272 av Kent Ekeröth (SD):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att den som smugglats in i Sverige alltid ska få avslag på ansökan om uppehållstillstånd eller medborgarskap i Sverige.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att skärpa straffen för människosmuggling.
3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att skärpa straffen för organiserande av människosmuggling.

2012/13:Sf273 av Edip Noyan (M):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om behovet av en översyn över möjligheten att förtydliga omständigheterna under vilka förlängningstid vid kärleksinvandring kan tillämpas om anknytningen upphör inom två år.

2012/13:Sf274 av Bino Drummond (M):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om förlorat medborgarskap.

2012/13:Sf279 av Ann-Britt Åsebol och Eva Lohman (båda M):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om en översyn av situationen för bärplockarnäringen i Sverige.

2012/13:Sf298 av Marietta de Pourbaix-Lundin (M):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om svenskt medborgarskap och kunskaper i svenska språket.

2012/13:Sf299 av Barbro Westerholm (FP):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om en översyn av utlänningslagen (SFS 2005:716) och med den sammanhängande styrdokument i syfte att undanröja hbt-personers rättsosäkra situation.

*2012/13:Sf300 av Clas-Göran Carlsson och Carina Adolfsson
Elgestam (båda S):*

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att överväga en förstärkning av skyddet för tolkar som används av Försvarsmakten.

2012/13:Sf301 av Ulrika Carlsson i Skövde och Solveig Zander (båda C):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att se över en lagändring så att LVU ges företräde framför utlänningslagen.

2012/13:Sf316 av Jimmie Åkesson m.fl. (SD):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att äkta makar och därmed jämställda personer som önskar återförenas med en make eller maka i Sverige båda ska vara över 24 år gamla för att få uppehållstillstånd.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att äkta makar och därmed jämställda personer som önskar återförenas med en make eller maka i Sverige endast ska få uppehållstillstånd om personen i Sverige inte har mottagit försörjningsstöd under den tolv månadersperiod som föregår tidpunkten för ansökan.
3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att uppehållstillstånd endast ska beviljas för äkta makar och därmed jämställda personer som önskar återförenas med en make eller maka i Sverige om denna påtar sig fullt försörjningsansvar under en femårsperiod för den part som önskar invandra och dessutom betalar en engångssumma, uppgående till ett prisbasbelopp, som ett bidrag till statens utgifter för maken eller makans svenskundervisning och övriga anpassningskostnader.
4. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att uppehållstillstånd endast ska beviljas för äkta makar och därmed jämställda personer som önskar återförenas med en make eller maka i Sverige om denna inte är dömd för våld eller hot mot en partner de senaste tio åren.
5. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att uppehållstillstånd endast ska beviljas för äkta makar och därmed jämställda personer som önskar återförenas med en make eller maka i Sverige om denna kan erbjuda en bostad av rimlig storlek.
6. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att uppehållstillstånd endast ska beviljas för äkta makar och därmed jämställda personer som önskar återförenas

- med en make eller maka i Sverige om parets samlade anknytning till Sverige är större än till något annat land, såvida inte personen i Sverige är svensk medborgare eller medborgare i ett annat EU- eller EES-land eller har bott i landet i minst 25 år.
7. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att en person endast ska beviljas uppehållstillstånd i Sverige om han eller hon undertecknar en anpassningsförklaring där personen förbinder sig att delta i det svenska samhällslivet efter bästa förmåga och att följa svenska lagar och regler.
 8. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att ansökan om asyl i Sverige ska göras vid gränsen i samband med inresa.
 9. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att visumtvång ska gälla för medborgare i länder som är, eller misstänks vara, baser för terrorism samt för medborgare i länder som genererar omfattande illegal invandring till Sverige.
 10. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att den som vistas illegalt i landet utan att söka asyl inte ska kunna få sin sak prövad utan ska avvisas omgående.
 11. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att asylsökande ska uppvisa handlingar som styrker deras identitet och nationalitet.
 12. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att uppdra åt Migrationsverket att med vetenskapliga metoder åldersbestämma immigranter som påstår sig vara under 18 år men som kan misstänkas vara äldre.
 13. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att asyl endast ska beviljas personer av två kategorier: 1) de som uppfyller kriterierna i FN:s flyktingkonvention (Genèvekonventionen) och 2) ett mindre antal kvotflyktingar som erbjuds asyl enligt avtal med UNHCR.
 14. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att undantagsvis utfärda tillfälliga uppehållstillstånd för personer som inte fullt ut lever upp till FN-konventionens krav men som av ytterst starka humanitära skäl ändå inte omedelbart kan återvända till sitt hemland, ett närliggande område eller sitt första asylland.
 15. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att tillfälliga uppehållstillstånd ska vara regel och att möjligheten att utfärda permanenta uppehållstillstånd som ett mellansteg mellan tillfälligt uppehållstillstånd och svenskt medborgarskap ska avskaffas.

16. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att tillfälliga uppehållstillstånd ska gälla för ett år i taget.
17. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att personer som saknar svenskt medborgarskap och som gör sig skyldiga till grova brott eller upprepade brott av mindre grov art ska få sitt uppehållstillstånd indraget och utvisas.
18. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att en person med uppehållstillstånd som visar sig ha besökt det land som han eller hon sagt sig vara på flykt ifrån ska få uppehållstillståndet indraget och därefter utvisas.
19. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att grundläggande krav för medborgarskap ska vara att man har varit bosatt i Sverige i minst tio år och att man under denna tid inte gjort sig skyldig till ett grovt brott eller upprepade brott av mindre grov art.
20. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att en sökande endast ska beviljas medborgarskap om han eller hon har godkänts i ett medborgarskapstest för att visa att han eller hon tagit till sig det svenska språket i tal och skrift samt skaffat sig grundläggande kunskaper om svensk historia och svenskt samhällsliv.
21. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att en person som ansöker om medborgarskap bör underteckna en deklaration där denna bekräftar sin lojalitet med Sverige och förbinder sig att respektera svenska lagar och övriga samhällsregler.

2012/13:Sf317 av Johnny Skalin (SD):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att låta regeringen återkomma med ett förslag på ett poängsystem för beviljande av uppehållstillstånd baserat på kriterier byggda på möjligheter för individen att på ett gott sätt ta del av det svenska samhället.

2012/13:Sf323 av Katarina Köhler (S):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om asylprocesser och arbetskraftsinvandring.

2012/13:Sf325 av Peter Hultqvist och Roza Güclü Hedin (båda S):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om bärplockares situation i svenska skogar.

2012/13:Sf326 av Matilda Ernkrans m.fl. (S):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om vikten av en skyndsam förändring av tolkningen av begreppet synnerligen ömmande omständigheter.

2012/13:Sf331 av Roza Güclü Hedin (S):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att se över möjligheten att utfärda tillfälliga uppehållstillstånd för kvalificerad arbetskraft.

2012/13:Sf332 av Susanne Eberstein och Ingemar Nilsson (båda S):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att se över reglerna för uppehållstillstånd för misshandlade kvinnor vid skilsmässa.

2012/13:Sf336 av David Lång och Mikael Jansson (båda SD):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att genomföra obligatoriska dna-tester på samtliga som söker asyl i Sverige.

2012/13:Sf341 av Marie Nordén och Maria Stenberg (båda S):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om arbetstillstånd för utländska studenter.

2012/13:Sf349 av Anders Sellström (KD):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att återinföra "sista länken"-bestämmelsen.

2012/13:Sf350 av David Lång och Mikael Jansson (båda SD):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att regeringen måste redovisa hur stora kostnaderna för asyl- och anhöriginvandringen är.

2012/13:Sf363 av Carina Ohlsson m.fl. (S):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om uppehållstillstånd på grund av anknytning och tvåårsregeln.

2012/13:Sf364 av Tomas Eneroth m.fl. (S):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om ett gemensamt europeiskt asylsystem.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att Sverige inom EU ska verka för att utveckla och förbättra Dublinsarbetet.

5. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att en utvärdering görs av nuvarande lagstiftning samt att skärpta regler kring arbetsgivaransvaret införs för att förflytta fokus från arbetstagaren till arbetsgivaren.
6. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om behovet av att utöka kvalificeringsperioden för permanent uppehållstillstånd.
7. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om behovet av att förändra begreppet synnerligen ömmande omständigheter i utlänningslagen.
8. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om behovet av tydliggörande vad gäller begreppet inre väpnad konflikt.
9. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om behovet av system för hantering av feltolkning inom migrationspolitiken och eventuella påföljder vid densamma.
12. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om stöd för ett värdigt återvändande.
18. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om en lagändring i fråga om kraven på identitetshandlingar så att familjer från Somalia inte hindras från att återförenas.
19. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om försörjningskrav vid anhöriginvandring.
20. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att tillsätta en utredning för att utreda tvåårsregeln på grund av anknytning.
24. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om åtgärder för lagföring av oseriösa arbetsgivare som olagligen anställer personer utan arbetstillstånd samt att en lagändring sker så att skadestånd kan tilldömas arbetstagare vid olagligt anställningsförfarande.

2012/13:Sf365 av David Lång och Mikael Jansson (båda SD):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att tiggeri och prostitution ska betraktas som oärlig försörjning och därmed vara skäl för att avvisa respektive utvisa utländska medborgare enligt den svenska utlänningslagen.

2012/13:Sf367 av Kent Ekeröth (SD):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att personer som inte är svenska medborgare ska utvisas till sina ursprungsländer om de befinner sig i hemlöst tillstånd i Sverige.

2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att alla härbärgen som tar emot hemlösa omedelbart ska kontrollera och registrera de hemlösas medborgarskaps- eller uppehållstillståndsstatus och meddela utläningar till polisen.
3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att polisen, vid kännedom om utländska hemlösa, ska ta dessa i förvar till dess att de utvisats.

2012/13:Sf373 av Krister Örnfjäder och Christina Zedell (båda S):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om arbetsmarknadsprövning.

2012/13:Sf374 av Krister Örnfjäder och Christina Zedell (båda S):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att Migrationsverket bör ha en lagfäst skyldighet att göra en seriositetsgranskning av arbetsgivaren och arbetserbjudandet.

2012/13:Sf375 av Krister Örnfjäder och Christina Zedell (båda S):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att arbetstillstånd endast ska kunna beviljas för juridiskt bindande anställningserbjudanden.

2012/13:Sf376 av Krister Örnfjäder och Christina Zedell (båda S):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att arbetstagare som träder fram och berättar om missförhållanden inte ska riskera utvisning.

2012/13:Sf377 av Börje Vestlund m.fl. (S):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att även transpersoner som förföljs i sitt hemland på grund av könsidentitet eller könsuttryck ska omfattas av Genèvekonventionens flyktingdefinition.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om behovet av en tillämpning av hbt-personers skyddsskäl som står i bättre överensstämmelse med riksdagens beslut.
4. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om bedömningen av hbt-skäl som framförs sent i asylprocessen.
6. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om en utvärdering av hur bestämmelserna om hbt-flyktingars asylskäl tillämpas.

2012/13:Sf378 av Börje Vestlund m.fl. (S):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att Migrationsverket ska ha en efterkontroll av att de villkor som uppgetts i arbetskraftsinvandringsbeslutet också har uppfyllts.

2012/13:Sf382 av Kerstin Lundgren (C):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om bättre samordning och förändring av regelverket för att attrahera internationella talanger.

2012/13:Sf390 av Ulrika Karlsson i Uppsala (M):

2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om kortare handläggningstider.
3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om positiva beslut när enskilda drabbas negativt av långa handläggningstider.

2012/13:Sf391 av Lotta Hedström m.fl. (MP):

5. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att Sverige bör undvika att sända tillbaka asylsökande och flyktingar till länder där det finns skäl att misstänka att tortyr förekommer.

2012/13:So267 av Eva Olofsson m.fl. (V):

17. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att kvinnors behov av skydd mot våld och sexuella övergrepp överordnas utlänningslagen.
18. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att kvinnor som medverkar i brottsutredningar om våldsbrott eller sexuella övergrepp ska beviljas tillfälligt uppehållstillstånd.
19. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om obligatorisk utbildning i genusmedveten asylprövning för handläggare på Migrationsverket.

2012/13:So502 av Katarina Köhler m.fl. (S):

2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om stopp för utvisningar till länder där förtryck av kvinnor råder.

2012/13:So595 av Helena Leander m.fl. (MP):

31. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om behovet av en översyn av utlänningslagen med anledning av de motstridiga formuleringar den innehåller när det gäller hbtq-personer.
32. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att regeringen bör ta initiativ till en översyn av Migrationsverkets styrningsproblem i syfte att säkerställa lagstiftarens intentioner i asylprocessen.
33. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att regeringen bör ta initiativ till en särskild översyn av bedömningarna i fall som rör asylsökande homosexuella från länder där homosexualitet är kriminaliserat.
35. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att alla flyktingar som kommer till Sverige på grund av förföljelse för sin sexuella läggning ska garanteras ett kompetent bemötande av svenska myndigheter och att de skäl som flyktingarna framför ska tas på allvar.

2012/13:Ub503 av Kent Härstedt och Sven-Erik Bucht (båda S):

2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att se över regelverket för att underlätta för viseringar för studenter och forskare som vill studera eller forska i Sverige.
3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att en ny tillståndsform utformas för doktorander som ger möjlighet att kvalificera sig för permanent uppehållstillstånd.

2012/13:Ub509 av Jabar Amin m.fl. (MP):

5. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om utländska studenters möjligheter att stanna kvar i landet och söka arbete efter avslutade studier.

2012/13:A369 av Anders Karlsson m.fl. (S):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att migrerande arbetstagares rättsliga ställning måste stärkas genom att arbetsplatserbjudandet får en stärkt rättslig ställning där erbjudandet som behandlats av Migrationsverket och som den fackliga organisationen har yttrat sig över ska vara bindande civilrättsligt.

2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att Migrationsverket får ett utökat uppdrag att utföra förhands- och efterkontroller för att utbetald lön och skatt följer anställningsavtalet.
3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att företag som missbrukar systemet ska vidkännas tydliga sanktioner som följer normal rättspraxis med en stegrande straffskala från vitesföreläggande alternativt böter och upp till två års fängelse.
4. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att arbetstagare som träder fram och söker hjälp inte ska riskera utvisning.

2012/13:A392 av Ylva Johansson m.fl. (S):

5. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om åtgärder mot exploatering av migrerad arbetskraft.
6. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att ge Migrationsverket i uppdrag att följa upp ansökningar om arbetstillstånd och säkerställa att rätt avtal gäller.
7. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om kännbara sanktionsmöjligheter mot de arbetsgivare som missbrukar systemet med beviljade arbetstillstånd.
8. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om vandelsprövning av arbetsgivare som söker tillstånd för migrerad arbetskraft.

2012/13:A393 av Åsa Romson m.fl. (MP):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om en mer human och öppen asyl- och migrationspolitik.

2012/13:A394 av Carina Herrstedt m.fl. (SD):

20. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om införandet av en svensk motsvarighet till den danska 24-årsregeln.
31. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om automatisk utvisning av utländska medborgare som döms för hedersrelaterad brottslighet.